

פירוש ספר יצירה הנקרא ספר חכמוני שבתי

שלום רב מפי אל שדי \ ברכות ונחמות טובות עד בלי די \ תבאנה לכל מי שיכתוב זה ספר למודי \ ושיעוהו אל אם יכתבהו בשם שבתי [f] \ בלי למחות שמי מזה ספר סודי \ רק לכתוב שמי בין ידידי \ אז יחשב לו כנתינת משכורתי בודאי \ בין יבין יגיעי שיגעתי בכל מאודי \ רשמי חכמתי ללמוד לא חסתי במחמדי \ האמנם על זה ראוי הלוחם בלחם חמודי \ מאמר פי לקיים ולכתוב בכתב ידי \ חסד יעשה מלהבזות להתלמד משמי שקראוני יולדי \ זכור יזכור הכתוב מכל מלמדי השכלתי [f] \ קנאה ירחיק מלבו מלשלם רעה תחת חסדי \ הוא החפץ לישא ברכה מאת ה' \ וצדקה מאלהי ישעי כדבר חנוני \ און יאזין לכתוב תחלה חרוזי ותקוני \ דברי הספר וחכמתי באחרונה לכתוב כעיניני \ ועל זה העידותי בחפצי לרשום ספר הגיוני \ נאמי אם לא יקיימו שופט צדק ידין דיני [ו] ינקום [f] נקמתי מהם אל נקמות ה' \ לא יאבה ה' סלוח להם על עלבוני \ וחכמתם ישיב לאחור מלהבין בסודי \ הודם והדרם ישפיל בגורת ה' \ ניב שפתותיהם לא יתקיים בין עם ה' \ וימחו מארץ חיים אם ימחו פיוטי זכרוני \ לבאר שחת ירדו חיים כנצבים על עם ה' \ דברי אלה אם ימאסו מלכתבם בסודי שנוני \ מאוס ימאסם אלהי אם לא יחוסו לבזיוני \ אף בכל זאת בה' אלהי שמתי בטחוני \ והוא ישלם שכר יגיעי שיגעתי רוב שני \ ראשית חכמה סודם לפענח ליראי ה' \ סודות ספרים סתומים חתומים ועמוקים לפרש יותר מקדמוני \ חסדיו הנאמנים ינחמוני מכל אנחותי ויגוני \ זכר יד שם טוב יתן לי בביתו ובקהל ה' \ קנין ראשית דרכו ינחיל לבני ולבני בני. נצח סלה ועד אמן. כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. אני שבתי בר אברהם המכונה שמי דונולו הרופא בעזרת אל חי לעד הנותן חכמה ותבונה ודעת בקשתי למצוא דברי חפץ ונזהרתי עשות ספרים הרבה ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה על אשר גרמו העונות. והגלתה עיר אורם ארץ מולדתי על ידי חיל ישמעאליים בשני בשבת בשעה רביעית ליום בכוכב מאדים בתשעה ימים לחודש תמוז בשנת ארבעת אלפים ושש מאות ושמונים וחמש לבריאת עולם בשנת י"א למחזור

FMP 1 *P* אהל ספר יצירה והוא הנקרא ספר תחכמוני צפנת פענח. שבתי *M* פירוש ספר יצירה ספר מחכמוני שכתב *P* 2 וברכה (ונחמות טובות) *M* תבואנה *M* 3 ספר זה למודי יי *M* יושיעו אל אם יכתבו *MP* בשמי שתיתי בחירי *M* מבלי למחות מזה ספר סודי לכתבו (?) *P* 4 (רק) לכתוב בשמי *M* בן ידידי *P* בוודי בין יגיעו שיגעתי בכל מאודי כי שמתי חכמתי ללמוד *F* 5 שיגעתי *M* אשר יגעתי *M* (רשמי חכמתי) 6 הראוי *F* *M* מאמרי פי *P* 7 הכתוב שאומ' *M* הכתוב אומ' *M* 8 (קנאה...נצח סלה ועד אמן) *P* קנאה יעבור מלבו משלם רעה *P* 9 מאלהי ישעו בדבר רצונו *F* וחכמותיו *P* 10 וכל זה העידותי *F* בחפצים 11 ינקום *F* ויקום *P* 12 בסודם *P* 13 בגורת (ה') *P* וימחו מספר חיים אם ימחו פיוטי חשבוני זכרוני שחת ירדו חיים כנצבים על יי דברי אלה אם ימושו לכתבם *P* 15 יחושו לבזיוני *P* ביי אלהי ישראל *F* 16 שלם *P* 17 ספרים סתורים ועמוקים לפרש *P* 18 ויד *F* לו *P* דרכיו ינחול 19 בני *FGMP* *P* כל זאת *FMP* 20 בר' *M* אברהם ז' צל | דוגלוי *P* אל חי וקיים לעד *M* הנותן חכמ' ובינה בקשתי *F* 21 לעשות *P* 22 לדרוש לתור *MP* בחכמה עד אשר *M* 23 בכוכב מאדים בשבעה בתמוז שנת ד' אלפ' ותר' ע"ה *FP* 24 לירח תמוז *P* שנת ארבעת אלפים

רמו. ונהרגו עשרה רבנים חכמים וצדיקים וזכרוניהם לברכה. ר' חסדיה ב"ר חננאל הגדול והצדיק זצ"ל נ"ע [נשמתו עדן] קרובינו קרוב לזקני הנקרא ר' יואל ור' אמנון ור' אוריאל רבי הצדיק ז"ל ור' מנחם ור' חייא ור' צדוק ור' משה ור' דוד ור' ירמיה ור' גוריאל וזקני חסידים ראשי הקהל ומנהיגי הדור תלמידים רבים ז"ל ולחיי העולם הבא אמן. ואני שבתי נפרדתי בטרטנו ממזון אבותי בן שנים עשרה שנה והגלו את אבותי ז"ל ואת קרוביי בארץ פלרמו ובארץ אפריקיא ואני נשארתי בארצות שתחת מלכות רומיים ופניתי אני בכל מעשיי שעשו ידי ובעמל שעמלתי לעשות כי לא היתה מלאכת מעשה שראו עיני שלא עשו ידי. והנה הכל הבל ורעות רוח ואין יתרון תחת השמש וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך כי בצל החכמה כצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה בדבר ה' הנותן חכמה. על כן יגעתי מאוד להתלמד ולהבין חכמת הרפואה וחכמת הכוכבים והמזלות. וכתבתי לי ספרים מספרי חכמי ישראל הקדמונים ז"ל ולא מצאתי חכם ישראל בכל אלו הארצות להבין בהם אלא מקצת חכמי ישראל היו אומרים על ספרי המזלות הכתובים ביד ישראל שאין בהם ממש על שלא היו מבינים בהם והיו אומרים כי ספרי חכמת המזלות והכוכבים בין הגוים הם והם הספרים אינם כתובים כדעת הספרים האלה שבישראל. וחכמת המזלות אחרת היא ולא כזאת החכמה הכתובה בספרים האלה שבישראל. ועל זה סבותי אני בלבילדעת ולתור ולבקש חכמת היונים וחכמת הישמעאלים וחכמת בני בבל והודו ולא שלותי עד אשר כתבתי ספרי חכמי יון ומקדון בכתבם ובלשונם ובפירושם וגם מספרי חכמי בבל והודו וחקרתי אותם צאתים שוים בכל דבר חכמת הכוכבים והמזלות עם ספרי ישראל ודעת כולם שוה ונכונה כן בינותי בספרים כי כל חכמת הכוכבים והמזלות מיוסדת בבריתא דשמואל החכם כי גם ספרי חכמי הגוים מסכימים עמה אך סתם שמואל עד מאוד את הספר שלו. ולאחר שכתבתי את הספרים סבבתי בארצות למצוא הגוים היודעים חכמת המזלות והכוכבים להתלמד מהם ומצאתי אחד ושנים ואחרי כן מצאתי אחד גוי חכם מבבל ושמו בגדט והיה יודע חכמת הכוכבים והמזלות לרוב מאוד

P 1 למחזור רמא | M למחזור ר'מ"ז | F זכרם לברכה | M חכמי רבני' כולם צדיקים וזהה' ואלה שמותם M 2 (הגדול) הצדיק והיה | FM הצדיק | G והצדיק נוח נפש קרובינו קרוב || F (נ"ע) || M והיה קרובנו קרוב || F ר' יואל נ"ע | P (הנקרא) ר יואל ר' אמנון | אוריאל ה"ר הצדיק | M ור' אוריאל ור' הצדיק P 3 (ור' צדוק) ור' משה ור' דוד ור' צדק ור' ירמיה || F משה ור' הוד G 4 ור' אוריאל וזקנים חסידים | MP ור' אוריאל וזקני וחסידים | F וזקנים חסידים מהקהל ומנהיגי תלמידים || M תלמידים ורבנים | F תלמידים רבנים ז"ל כלם | P תלמידים רבנים זכרון כלם לברכה P 5 נפדתי | G נפדתי || FMP בטרטנו P ממון אבותי G בן שנים עשרה | P שנים 6 FMP (ז"ל) | P ואת קרובי ז"ל | G ואת קרוביי מארץ מולדתי P אפרקה | M אפריקא P (מלכות) 7 FG כי לא היה P כי הלא היה 8 $FGMNP$ עיני G 9 וראיתי אני כי יש | P (כיתרון האור מן החשך) 10 GMP בצל כסף || PG הנותן החכמה | MN (על כן) 11 G במאד 12 F לא מצתי חכם שישאלני 13 P מבין בהם | N (בהם) G || הכתובים בישראל 15 N בין הגוים הם והם הכופרים!! | אינם כתובים בדע | M נמצא' בין הגוים והספרים ההם F הספרים שביד ישראל || $FMNP$ (חכמת המזלות אחרת... שבישראל) 17 FM על זה סבותי | P (בלבי) | M את לבי | G ולבי G ולתור ובקש | N ולתור ולבין 18 P ספרי יון ומקדון | GP ולשונם ופירושם | N ובלשונם ופירושם 19 M בהכמת 20 MN עם ספרי חכמי ישראל || F ונכונה וגם בינותי | M ונכונה ובינותי בספרים | P וכן בינותי בכוכבים | N (כן) 21 P (המזלות) | G מיוסדת היא? | M היא מיוסדת | דשמואל הרומי | FNP דשמואל הדורש | (חכמי) F || וגם P מסכימים עמה 22 FMN עד למאוד | M (שלו) 23 G למצוא חכמי גוים היודעים || P ואחר כך | $FMNP$ גוי אחד חכם מבבל ושמו בגדט | 24 P (לרוב מאוד) | N (וגם) | M לרוב מאוד ויודע לעשות | P (מעשה)

וגם לעשות מעשה חשבון להבין באמת מה שהיה ושיהיה ולהביט במזלות ובכוכבים וכל חכמתו היתה מסכמת עם ברייתא דשמואל ועם כל ספרי ישראל ועם כל ספרי היונים ומקדונים. אך חכמת הגוי ההוא היתה פתוחה ומפורשת ביותר. ואחרי ראותי נסיונות רבות בחכמת אותו הגוי כי היה אומר מכח חשבון הכוכבים והתלי והמזלות דברים שנעשו כבר והעתידים להעשות או ריציתיו בנתינת הון רב ומתנות גדולות ללמדני מסורת הכוכבים וחשבונן של מזלות והוא הגוי למדני להכיר ברקיע שני עשר המזלות וחמשה הכוכבים ולמדני מול הצומח הוא העולה זורח במזרח ומול התהום הוא הרביעי לזורח אשר יהיה מכוסה ונעלם מתחת גובהה שלארץ בצד צפון ומול השוקע במערב הוא הסוכל המסתכל לזורח והוא שביעי לזורח ומול הרום הוא אשר יהיה באמצע כיפת הרקיע שבצד דרום והוא עשירי לזורח. ולימדני סדר הסתכלות של כוכבים ושל מזלות ולמדני לידע המזלות והכוכבים המטיבים והמריעים ולמדני מדידת צל הקנה כמו שכתוב ברייתא דשמואל לידע ולמצוא השעה ומול השעה וכוכב השעה להבין ולשאול כל דבר וכל שאלה. ואחרי למדי מן הגוי ההוא ונסיתי בחכמה והבנתי את הרשום בכתב אמת שמתי שכלי לפרש את הספרים כולם שבאו לידי ואגרת כל חכמתם עם חכמת הגוי הבבלי ולימודו וכתבתים בביאור בספר הנקרא חכמוני. ברוך אתה ה' למדני חוקיך [התילים קיט יב] בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון [שם שם יד] שש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב [שם שם קסב] רחמיך רבים ה' כמשפטיך חייני [שם שם קנו]. מחזור של כוכבים ושל תלי ושל מזלות של שנת ארבעת אלפים ושבע מאות ושש לבריאת עולם לידע באיזה מזל ובאיזה חלק של מזל יהיו שבעה הכוכבים והתלי. ודע כי האותיות הראשונות חלקים הם שהם ל' במזל. והאחרונות חלקים הם שהם ששים חלקים בחלק של מזל. ימי החדש הנקרא בלשון ישמעאל ספר חדש הלבנה חדש ישראל הוא אלול חדש פרס חדש מצרים. ימי השבוע חמה לבנה שבתאי צדק מאדים נוגה כוכב חמה תלי בתולה מאזנים אריה סרטן דגים [†] אריה דגים [†]. זה ספר חכמוני.

P 1 מה שהיה ומה שיהיה ולהבין במזלות | MN מה שהיה ויהיה | M 2 כל ספרי חכמי ישראל P 3 (היתה) P 4 פגות רבות בחכמת אותו האי | N נסיונות רב | M בחכמתו (אותו הגוי) P 5 ועתידים לעשות | $FMNP$ ריציתיו בהון רב | M ומתנות רבות וגדולות | F ולמדתי מסורת | G מסורת החשבון שלכוכבים ושלמזלות | M ללמדני מחכמת הכוכב והמזלות הוא הגוי | F והוא למדני | P ואותו הגוי למדני FMN 7 (וחמשה) | $FMNP$ (הוא העולה זורח במזרח) | (הוא הרביעי... בצד צפון) FM 8 (השוקע) | $FMNP$ (במערב ... שביעי לזורח) | $FMNP$ 9 (הוא אשר... עשירי לזורח) MN 10 הסתכלות הכוכבים | M (ושל מזלות) | PN של מזל | M 11 ואשר מריעים ללמדני מדידת צל | N ולמדני בצל מדידת הקנה | G 12 בספר ברייתא דשמואל | N (כמו שכתוב) | $FMNP$ ולמצוא מזל השעה וכוכב השעה N 13 (ולשאול כל) | M ואחרי למודי | P ואחר אשר למדתי | P והבינתי בחזון | FM והבנתי בחזון | N (והבנתי את) | G 14 שמתי שכל | M לפרש הספר' שבאו | P 15 (וכתבתים) | M ולמודי כתבתי | N ולמודו כתבתים | P הנקרא תחכמוני | G הנקרא ספר חכמוני | $FMNP$ (ברוך אתה ה' למדני... כמשפטיך חייני) | P 18 (שנת) | F 19 ' כוכבים | M (שבעה) | P 21 הם שהם שלשה חלקים במזל | FM הם שהם ל' חלקים במזל | N הם שהם ששה חלקים במזל | P ששים חלק בחלק | M הם שהם ט' חלקי בחלק | M ישמעאלים | P (חדש) הלבנה | חדש פרס מצרים. ימי החודש חמה | G חדש שלפרס P 23 תלי טלה שור תאומים סרטן אריה בתולה מאזנים עקרב קשת גדי דלי דגים. ובספר אשר העתקתי ממנו אין בו מן המזלות כי אם שבעה והן בתולה מאזנים אריה סרטן דגים גדי דלי | F (אריה דגים) | M (תלי) טלה שור תאומים סרטן אריה בתולה מאזנים עקרב קשת גדי דלי דגים | N בתולה מאזנים אריה סרטן דגים דלי | G 24 (זה ספר חכמוני) | P זה ספר תחכמוני

		ג		ל									
אב	לא	ה	ד	ב	ז	זנט	יד	ט	א	ג	כ	ל	כד
ב	א	ו	ה	ג	ח	ח	ז	ט	א	כ	א	ל	כד
ג	ב	ז	ו	ד	ט	ח	ז	ט	א	כ	א	ל	כד
ד	ג	ח	ז	ה	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
ה	ד	ט	ח	ו	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
ו	ה	י	ט	ז	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
ז	ו	יא	י	א	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
ח	ז	יב	יא	ב	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
ט	ח	יג	יב	ג	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
י	ט	יד	יג	ד	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יא	י	יה	יד	ה	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יב	יא	יז	יה	ו	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יג	יב	יז	יז	ז	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יד	יג	יח	יז	א	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יה	יד	יט	יח	ב	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יז	יה	כ	יט	ג	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יז	יז	כא	כ	ד	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יח	יז	כב	כא	ה	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
יט	יח	כג	כב	ו	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כ	יט	כד	כג	ז	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כא	כ	כה	כד	א	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כב	כא	כו	כה	ב	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כג	כב	כז	כו	ג	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כד	כג	כח	כז	ד	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כה	כד	כט	כח	ה	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד
כו	כה	ל	כח	ו	י	ז	ח	ט	א	כ	א	ל	כד

כו	כו	א	ל	ז	גיג	יד	כו	ימו	זנד	כה	יה	כני	יב	דלי- [?] [ל] נט
כח	כו	ב	א	א	דיג	ז (כ)	ינב	יח א	כח זי	כד	יט	יד	יח	גו (ל) גו
כט	כה	ג	ב	ב	ה (יג)	מאונים	ינח	יח ח	כה	כה	כט	יז	לט	[?]
							ט ד							
														ד

בשם הנותן חכמה נעשה ונצליה

זה הוא ספר חכמוני

	שמעו בנים מוסר אב	והקשיבו לדעת בינה [משלי ד א]
	בטח אל ה' בכל לבך	ואל בינתך אל תישען [שם ג ה]
5	תחלת חכמה יראת ה'	ודעת קדושים בינה [שם ט י]
	יראת ה' מוסר חכמה	ולפני כבוד ענוה [שם טו לג]
	בכל דרכיך דעהו	והוא יישר אורחותיך [שם גו י]
	ראשית חכמה קנה בינה	ובכל קנייניך קנה בינה [שם ד ז]
	אם תבקשנה ככסף	וכמטמנים תחפשנה [שם ב ד]
10	בלכתך לא יצר צעדיך	ואם תרוץ לא תכשל [שם ד יב]
	רפאות תהי לשרך	ושקוי לעצמותיך [שם ג ח]
	הביאה למוסר לבך	ואונך לאמרי דעת [שם כג יב]
	מזמה תשמר עליך	תבונה תנצרכה [שם ב יא]
	קנה חכמה מה טוב מחרוץ	וקנות בינה נבחר מכסף [שם טז טז]
15	ויהיו חיים לנפשך	וחן לגרגרתיך [שם ג כב]
	נבחר שם מעשר רב	מכסף ומזהב חן טוב [שם כב א]
	החזק במוסר אל תרף	נצרה כי היא חייך [שם ד יג]
	חסד ואמת אל יעזובך	קשרם על גרגרתיך כתבם על לוח לבך [שם ג ג]
	כי ה' יתן חכמה	מפיו דעת ותבונה [שם ב ו]
20	משכיל על דבר ימצא טוב	ובטח בה' אשריו [שם טז כ]
	הט אונך ושמע דברי חכמים	ולבך תשית לדעתי [שם כב יז]

אמר דוד ברוח הקודש. אין כמוך באלים ה' ואין כמעשיך [תהלים פו ח]. נכון כסאך מאז מעולם אתה [שם צג ב]. כי גדול אתה ועושה נפלאות אתה א' [לה] ים לבדך [שם פו י] ויודוך ה' כל מעשיך וחסדיך יברכוכה [שם קמה י] כיודע ומבין כוחו וגבורתו של ה' ק' ב' ה' וכמלמד דורות האחרונים לשבחך ולהללו ולהודות כמו שא' [מר] בפסוק אחר דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו [שם שם ד] כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו [שם שם יא]. למה. להודיע לבני האדם גבורתו וכבוד הדר מלכותו [שם שם יב] ולא אמר דוד אלו הפסוקים ללמד דורות שלאחריו הם הראשונים שלנו בלבד על שהיו אנשי השם אלא אף הדורות שהם שפלים ונבזים וריקים מחכמה בדור הזה

של שנת ארבעת אלפים ושבע מאות וארבעים ושתים לבריית עולם היא השנה אחת
 עשרה שלמחזור ר"ג' וכמו כן חייבין כל דורות יש' [ראל] כל ימות עולם לשבחו ולהללו
 ולברכו ולהודות לו כמלאכי השרת ככתוב ברכו ה' מלאכיו גיבורי כוח עושי דברו
 [שם קג כ] וכת' [וב] ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו [שם שם כא] אילו יש' [ראל]
 5 ככ' [תוב] ואתם כהני ה' תקראו משרתי אלהינו יאמר לכם [ישעיה סא ו]. ש'בח ב'רכה
 ת'הילה י'תנו ב'ריות ר'ום א'ראלים ב'זקים ר'גש ה'מולה מ'לאכים ח'שמלים ז'יקי
 ק'לל וכל צבא מרום שבשמים העליונים שעל הרקיע הזה שעלינו המספרים כבודו
 שלה'ק'ב'ה' מימות עולם ועד עולם כמו שאמר דוד השמים מספרים כבוד אל ומעשה
 ידיו מגיד הרקיע [תהלים יט ב]. וכי השמים העליונים שנבראו לשיבת כסא רם ונשא
 10 מספרים כלום אומר או הרקיע הזה שעלינו שנברא להבדיל בין מים למים מגיד כלום
 דיבור אלא מלאכי השרת וכל צבאות אשר בשמים העליונים מספרים כבודו ושבחו
 שלה'ק'ב'ה'. וגם בני האדם שתחת הרקיע הזה הנושאים עיניהם למרום ומסתכלים
 ברקיע בדעת א' [לה]ים ומביטים פועל ה' ורואים מעשה ידיו ומבינים בחכמת כוכבים
 ומזלות מגידים שבחו ומודים אלהותו. ויותר על כל אומות העולם ישראל' [ל] עם קדוש
 15 המצויים ללמוד חכמת כוכבים ומזלות כפירוש חכמי יש' [ראל] זכרונו' [ם] לבר' [כה]
 שפירשו פסוק הכתוב בתורת משה. ושמתם ועשיתם כי היא חכמ' [תכם] ובינתכם וגו'
 [דברים ד ו] ובאזהרת ישעיה הנביא שא' [מר] שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה
 המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא מרוב אונים ואמיץ כח איש לא נעדר [ישעיה
 מ כו]. ולא נתן ה'ק'ב'ה' רשות לכלום אומה בעולם לספר תהילתו אלא ליש' [ראל]
 20 שנו' [אמר] עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו [שם מג כא]. וכת' [וב] כי עם קדוש אתה
 לה' א' [לה]יך ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה
 [דברים יד ב] וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו
 [שם כו יח] וכת' [וב] ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהילה ולשם ולתפארת
 ולהיותך עם קדוש לה' א' [לה]יך כאשר דבר [שם שם יט]. וגם לא נתן ה'ק'ב'ה'
 25 לכלום אומה בעולם דעת לדעת אותו כי אם ליש' [ראל] ככ' [תוב] אתה הראית לדעת
 כי ה' הוא הא' [לה]י'ם אין עוד מלבדו [שם ד לה] וכת' [וב] ומי גוי גדול אשר לו
 חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום [דברים ד
 ח]. וכת' [וב] ושמתם את דברי הברית הזו' [את] וגו' [מר] [שם כט ח] וכת' את ה'
 אלהיך תירא אותו תעבד ובו תדבק וגו' [מר] [שם י כ] מאלה הפסוקים אנו למדים
 30 שחייבין יש' [ראל] ליראה את ה' ולהתעסק בהגיון תורתו ובקיום מצותיו שמתוך יראת
 ה' יעסקו להגות בתורתו ולקיים מצוותיו. ומתוך עסק הגיון התורה יבינו פירושי טעמיה
 וחידותיה ומתחכמים לדעת את הא' [לה]י'ם וכוחו וגבורתו וגדולתו ומעשיו הגדולים
 והגור' [אים] והנפלאים כי אין אשר יעשה כמעשיו ככ' אשר מי בשמים ובארץ אשר
 יעשה כמעשיך וכגבורותיך [שם ג כד] וכת' [וב] אמרו לא' [לה]י'ם מה נורא מעשיך
 35 [תהלים סו ג] וכת' אודך על כי נוראות נפלאתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד [שם
 קלט יד]. וכת' גדולים מעשי ה' דרושים לכל חפציהם [שם קיא ב]. מזה אתה למד
 שהראשונים הצדיקים היו דורשים וחוקרים ויודעים עד מאד את מעשיו שלה'ק'ב'ה'
 כדי להבין כוחו וגבורתו ולהודות לו שהוא אלוה יחיד ואין זולתו ככת' [וב] כי כה
 אמר ה' בורא השמים הוא הא' [לה]י'ם יוצר הארץ ועשה הוא כוננה וגו' [ישעיה מה יח]
 40 וכת' [וב] לא בסתר דברתי במקום ארץ חשך [שם שם יט]. אמ' ה'ק'ב'ה' כשירדתי

בהר סיני ליתן את התורה ליש' [ראל] בקולות וברקים ובקול גדול בגלוי ולא בסתר
 דברתי להם שכל העולם ומלאו נתרעש ביום מתן תורה וכל האומות שבעולם שמעו
 את הקול והבינו. ולא במקום ארץ חשך [שם שם] אין בני אדם דרים בו כבימי בראשית
 שהיתה הארץ תהו ובהו וחשך. ולא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני [שם שם] כלומר
 אל תבקשוני תהו ובהו שהוא דבר רק וחושך להודות לי סתם שאני אל כי אם בדיעה
 5 ובראיות גדולות ורבות ונאמנות באמת ואחר כן תעידו עלי כי אני אל ואין אחר זולתי
 ככ' [תוב] כה אמר ה' מלך יש' [ראל] וגואלו ה' צבא' [ות] אני ראשון ואני אחר' [ון] וגו'
 [שם מד ו] ומי כמוני יקרא ויגידה ויערכה לי משומי עם עולם ואותיות אשר תבאנה
 יגידו למו [שם שם ז]. ומי כמוני יקרא לבריאת שמים וארץ יחדיו ברגע אחד בקריאה
 אחת ככ' [תוב] אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמ' [דו] יחדו
 10 [שם מח ג]. ויגידה ויערכה לי משמי עם עולם [שם שם]. עם עולם. הוא יש' [ראל]
 שיצרתי לי לספר תהילתי. ואותיות ואשר תבואנה יגידו למו [שם שם]. איזו אומה רשאה
 ויכולה להגיד האותיות ואשר תבואנה לעתיד כישראל עמי שנתתי להם רשות לחקור
 ולדרוש פירושי טעמי חידות תורתי ולהבין מעשי באמת איך נברא העולם וכל אשר בו
 שעל כן כתבתי את תורתי בחידות סתומות וחתומות ועמוקות שלא תהא יכולה כלום
 15 אומה ולשון בעולם להבין מעשי ובריאת העולם איך נברא מראשית כי אם ישראל
 עמי המיחדים אותי מעידים כי אני אל ועל זה הרשיתים וחזקתים על פי ישעיהו הנביא
 ואמרתי להם אנוכי ה' ואין מבלעדי מושיע [שם מג יא] אנוכי הגדתי והושעתי והשמעתי
 ואין בכם זר ואתם עדיי נאם ה' ואני אל [שם שם יב] אנוכי הגדתי והשמעתי סודי תורתי
 20 לכם לבדכם ואין בכם זר. ועל זה אתם עדי ואני אל ואם תאמרו איך נוכל אנחנו בשר
 ודם להעיד על האלהים שהוא ראשון והוא אחרון כי דבר בני האדם החפצים להעיד
 מעידים על דבר שנעשה בפניהם ודבר שלא נעשה בפניהם אינם יכולים להעיד בו. על
 זה נתתי לכם תורתי שתבינו טעמי חידותיה את ראשית מעשי ותדעו ותאמינו ותבינו כי
 אני הוא הבורא והעושה הכל בכוחי ובתבונתי שלא חפצתי ליתן תורתי לאומות העולם
 שלא יבינו סודי וראשית מעשי ככ' [תוב] כל הגוים נקבצו יחדיו ויאספו לאמים מי
 25 בהם יגיד זאת וראשונות ישמיעונו יתנו עידיהם ויצדקו וישמעו ויאמרו אמת [שם שם
 ט]. מי בהם יגיד זאת. וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל וראשונות ישמיעונו
 הם ראשית מעשי אם יגידו זאת היא התורה וראש' [ונות] ישמ' [עונן] אז יתנו עידיהם
 להעיד אלהותי ויצדקו וישמיעו ויאמרו אמת אלא אינם יכולים שכל הגוים כאין נגדו
 30 כאפס ותהו נחשבו לו [ישעיה מ ז] ולכם ישראל אמרתי אתם עדי נאם ה' ועבדי אשר
 בחרתי [שם מג י] הוא גר צדק למען תדעו ותאמינו לי ותבינו כי אני הוא לפני לא
 נוצר אל ואחרי לא יהיה [שם שם]. ואם תאמרו כי יראים אנחנו לחקור ולדרוש סודי
 ה' וראשית מעשי אל תפחדו ואל תיראו ככ' [תוב] אל תפחדו ואל תרהו הלא מאז
 השמעתיך והגדתי ואתם עדי היש אלוה מבלעדי ואין צור בל ידעתי [שם מד ח]. הלא
 35 מאז כשנתתי לכם תורתי השמעתיך והגדתי שתבינו סודי ותדרשו מעשי איך בראתים
 מראשית ותהיו עדיי כי אין אלוה מבלעדי אשר יעשה כמעשי וכגבורותי שלא בראתי
 את העולם וכל אשר בו כי אם בשל ישר' [אל] ככ' [תוב] כה אמר ה' נותן שמש לאור
 יומם חוקות ירח וכוכבים לאור לילה רוגע הים ויהמו גליו ה' צבאות שמו. אם ימוש
 החקים האלה מלפני נאם ה' גם זרע ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים [ירמיה לא
 40 לה-לו]. כדי שישמרו ישר' [אל] בריתי ותורתי לפיכך בראתי את עולמי ככ' [תוב] כה

אמר ה' אם לא ברייתי יומם וליילה חקות שמים וארץ לא שמתי. גם זרע יעקב ודוד עבדי
אמאס מקחת מזרעו מושלים אל זרע אברהם ישחק ויעקב כי אשיב את שבותם ורחמתים
[שם לג כה-כז]. אם לא יהגו עמי בתורת יומם וליילה ולא ישמרו בריתי לא יעמוד
העולם ואמאס את זרע יעקב ודוד עבדי מקחת מזרעו מושל אל זרע אברהם יצ' [חק]
5 ויש' [ראל]. אבל יודע אני כי יהגו בתורת וישמרו בריתי כל ימות עולם ואני אשיב את
שבותם ורחמתים. ומכל אלה טעמים אנחנו מעוטי דעת ובינה לפי שחננו האל [הים]
ומטעמי ספרי חכמי יש' [ראל] הקדמונים ז' [כר] צ' [דיקים] לבר' [כה] ברשות בוראינו
כבוטחים ברחמיו הרבים פותחים פיני! [!] לפרש מעשה בראשית ביראת אלהינו יהי
רצון מלפניך א' [להים] ארך אפים ומלא רחמים רבים שלא ניכשל לפניך לא בעולם
10 הזה ולא בעולם הבא לא על אמרי פינו ולא לבינו וקיים לפי הכתוב ש' [אומר?] יהיו
לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי [תהלים יט טו]. צורי בעולם הזה
וגואלי בעו' [לם] הבא. ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך [שם נא יז] תהילת ה' ידבר
פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד [שם קמה כא]. טוב אתה ומטיב למדני חוקיך
[שם קיט סח]. בכל לבי דרשתיך אל תשגני ממצותיך [שם שם י]. בדרך עדותיך ששתי
15 כעל כל הון [שם שם יד]. בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך [שם שם יא]. ברוך
אתה יהוה למדני חקיך [שם שם יב].

[פירוש על 'נעשה אדם בצלמנו כדמותנו', בראשית א' כו]

סוד ה' ליריאיו ובריתו ההודיעם [תהלים כה יד] כתוב מאין כמוך ה' גדול אתה וגדול
שמך בגבורה [ירמיה יו] וכתוב מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל תהילתו [תהלים קו ב].
מי יכול להעלות אפילו במחשבה כלום דבר או מי הוא ראשי להרהר אפילו כהרף
עין אחר האל הגדול הגבור והנורא להבין דמותו שאפילו החיות שתחת כסא הכבוד
והשרפים אשר ממעל לו ומלאכי השרת ואראלים וכל צבא המרום אינם מבינים דמותו
שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו וסכתו [שם יח יב] כלם נחשכים מלידע ומלהבין
ומלהביט דמותו ועל זה מברכים ברוך כבוד יהוה ממקומו [יחזקאל ג יב] ואפילו
הקדושים אשר בארץ והנביאים והחזוים שהיה מדבר עמהם לא הבינו ולא ראו דמותו
כמו אשר הוא כי משה רבינו היה ראש לכל הנביאים והיה מדבר עמו פה אל פה כמו
בקש מלפניו לראות דמות פניו ולא שמע לו ככתוב הראני נא את כבודך [שמות לג יח]
והשיב לו לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם וחי [שם שם כ] ונאמר ויאמר
הנה מקום אתי ונצבת על הצור והיה בעבור כבודי ושמתוך בנקרת הצור וסכתי כפי
עליך עד עברי והסרתני את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו [שם שם כא-כג] ועל
זה צוה משה לישראל ונשמרתם מאד לנפשותיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר ה'
אליכם בחרב מתוך האש [דברים ד טו] כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנה [שם שם
כד]. מאלה הפסוקים אנו מבינים שלא בקש משה מה' כי אם לראות דמות פני אלהים
כמו אשר הוא ולא נשמע תפילתו בזה הדבר להעשות בקשתו וזה שאמר ישעיה הנביא
בשנת מות המלך עזיה ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל
שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה
רגליו ובשתים יעופף. וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ
כבודו [ישעיה ו א-ג]. ואף על פי שאמר ואראה את ה' לא ראה דמות פניו אלא ראה
את הכסא וכבוד ה' מעל הכסא אבל ראה את שוליו כשוליו המעיל. הנה למדנו כי משה

2 סוד $FGMNP$ 3 F (ישמיע כל תהילתו) 4 GP מי יכול אפילו להעלות F במחשבת P (דבר) P
או מי הוא ראשי ראשי להרהר P 5 אחר הגדול האל MN הגבור הנורא N 6 (לו) P מלאכי
 P אין מבינים 7 FG (סביבותיו סכתו) 8 P מלהבין ומלידע ולהביט N מלידע ומלהבין דמותו
 M שהיו מדברי' עמו 10 MN כמות שהוא FMP משה רבינו ע"ה M שהיה ראש N 11 וכמה
בקש G 12 לא תוכל והשיב לו יי ואמר לו ככ' ויאמר FP (כי לא יראני האדם וחי) G (ונאמר) P 13
ויאמר יי הנה MNP (ונצבת על הצור) $FMNP$ (ושמתוך...ופני לא יראו) P 15 (משה) M לישראל
ואמר להם FN (כי לא ראיתם כל תמונה) $FMNP$ (ביום דבר ה' אליכם בחרב מתוך האש) FP 16
(הוא אל קנה) FP 17 אנהו F משה רבינו ע"ה מהש"ם יתב' M משה מאת ה' P כי לא בקש F
דמות פניו M דמות פני ה' אלהים P 18 כמו אשר הם MN כמו שהוא F (הדבר) N ליעשות PM
לעשות M בדבר הזה לעשות F אשר אמר $FMNP$ 19 (בשנת מות המלך עזיה) P (רם ונשא ושוליו
מלאים את ההיכל) FMN (ושוליו מלאים את ההיכל) $FMNP$ 20 (שש כנפים שש כנפים... ובשתים
יעופף) FP 21 (ואמר... מלא כל הארץ כבודו) MN (קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ
כבודו) P 22 ואראה את יי יושב על כסא אבל ראה M 23 (הכסא וכבוד... ראה את) N
מעל הכסא לא ראה אבל ראה F מעל הכסא ולא ראה אבל ראה

ראה נצב את כבוד אחריו וישעיה ראה בחזון את כבודו יושב על כסא. ומתוך ראיית
הכסא והשרפים שהיו עומדים ממעל לו הבין כי הוא ה' אבל ראה את כבוד שוליו.
הוא הכבוד אשר תחתיו לרגליו. ובעת שנראה למשה ולאהרון נדב ואביהוא ושבעים
איש מזקני ישראל אף על פי שכתוב ויראו את אלהי ישראל [שמות כד י'] לא ראו כי
5 אם כבודו באות וסימן אבל ראו את כבודו שתחת רגליו ככתוב תחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר [שם שם]. ויחזקאל הנביא אף על פי שראה בחזיונו
החיות והאופנים שעל ראשי החיות ודמות הכסא שעל הרקיע ההוא שעל ראשי החיות
כאשר פירש הכל בספרו לא נראה לו ה' בדמות האל כאשר הוא כי לא יראהו האדם
והי'. ולא רצה להראות לו אלא בדמות אדם בדמות שהוא נהוג ומנוסה לראות שלא
10 יתבהל ויתפחד ממראה דמותו וימות בפתע פתאום. ממשלים אנו בהבדלת אלף אלפי
אלפים ורוב ריבוי רבבות לאין מספר בין קודש לחול ובין הטהור לטמא. אדם אם
יראה בריאה חיה או עוף או תנין או כל מראה דמות שלא היה נהוג ומנוסה לראות
ורואהו פתאום מיד מתבהל ומתפחד ותקצר נפשו למות. על אחת כמה וכמה הבדלות
לראות את האור שאין לו שיעור וגדולה והכבוד שאין לו חקר ככתוב גדול ה' ומהולל
15 מאוד ולגדולתו אין חקר [תהלים קמה ג.]. על כן נראה לאדם הראשון ולקין ולהבל
ולחנוך ולנח ולאברהם וליצחק וליעקב ולכל הנביאים ולכל החושים בדמות אדם ולא
עוד אלא אפילו הדבור שהיה מדבר עמהם בענוה ובדרך דבור של בני אדם שלא
יתבהלו ויתפחדו מלפניו. אדם וחיה כששמעו את קול ה' אלהים מתהלך בנך לרוח
היום [בראשית ג ח] נתבהלו ונתפחדו מאד ונתחבאו מלפניו כשראה כן אל ארך אפים
20 ומלא רחמים רבים קרא אל האדם כדרך בני אדם ויאמר לו איכה [שם שם ט] וכי לא
היה יודע איפה הוא אלא כדי שלא יתבהל וימות מן הפחד פתאום ועל זה נתחזק האדם
וענה לו ככתוב ויאמר את קולך שמעתי בנך ואירא כי עירם אנוכי ואחבא [שם שם י']
ועוד אמר לו ארך אפים בענוה מי הגיד לך כי ערום אתה [שם שם יא] והוא היה יודע
ומבין הכל מטרם אלא כדי שלא להבהילו. ולקין אמר אי הבל אחיך [שם ד ט] ולנח
25 דבר כאוהב וכריע הנותן עצה לאוהבו ואמר לו עשה לך תיבת עצי גפר [שם ו יד]
וכמו כן לאברהם ליצחק וליעקב למשה ולאבותיונו בהר סיני ולא נראה להם בכלום

N 2 (עומדים ממעל לו) F 3 והוא הכבוד FP תחת רגליו G ואהרון F ולאהרון ולנדב ואביהוא
ולשבעים MNP (איש) F 5 לא ראו כבודו MNP לא ראו אלא כבודו P (אבל ראו את כבודו)
6 $FMNP$ (וכעצם השמים לטהר) N כמעשה לבנת הספיר בחזיונו G החיות והאופנים והחיות $FMNP$
(ודמות הכסא... שעל ראשי החיות) M 8 (לו ה') N (ה') $FMNP$ דמות האל M 9 (אלא) G שהיה
נהוג P (במות) שהוא F כדי שיתבהל FM ויפחד P 10 וממשל אני F ואתן לך משל בדבר הזה
בהבדלת FP 11 אלפי אלפים ורבי רבבות N (אלפים) MN וריבוי רבבות F (ובין הטהור לטמא)
12 M אם יהיה יראה G בריאת חיה P ועוף N (מראה) P שלא נהוג NP לראותו G 13 ומתבהל
14 M ומיד שלא יתבהל G שיעור וגודל $?$ MNP (ולגדולתו אין חקר) MNP 15 (ולגדולתו אין
חקר) G והבל NP לקין ולהבל F ונח ולשלושה אבות ולכל הנביאים FN 16 והחושים G 17 אלא
אף הדבור MN (של) P כדי שלא M ולא יבהלו שלא יפחדו M 18 והנה אדם F בעת ששמעו
(אלהים) M כשמעם G 19 (לרוח היום) M ויתבהלו ויפחדו מאוד G מפניו F כשראה כי
20 ארך אפים NP (אל) F 20 (רבים) M 21 היה יודע הקיב"ה איכה הוא F ולא כדי שלא FN 22
אדם וענה לו את קולך M אדם וענה לו ואמ' את קולך N (כי עירם אנוכי ואחבא) M 23 וענה לו
24 ארך אפים G אתה ומן העץ אשר צוית לכל [!] אכל ממנו אכלתה F (היה) P 24 (מטרם) F למטרם
25 M וכן לקין G 26 וכמו כן גם לאברהם יצחק ויעקב למשה M ולמשה $FMNP$ על הר סיני G לא
נראה בכלום P לא נראה אליהם MP בשום דמות

דמות כדי שלא יתעו ישראל ויאמרו כי כן דמותו ויעשו להם אלהים באותו הדמות
 להשתחוות לו ועל זה נראה להם פעם באש ופעם בענן ככתוב ויקרא אל משה ביום
 השביעי מתוך הענן וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת בהר לעיני בני ישראל
 [שמות כד טז-יז] וכתוב ויבא משה בתוך הענן [שם שם יח] וכתוב וירד ה' בענן [שם
 לד ה] וכתוב וידבר ה' אליכם מתוך האש [דברים ד יב] וכתוב מן השמים השמיעך
 את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש [שם שם
 לו] וכתוב את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל
 [שם ה יט] וכתוב ותאמרו הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו
 מתוך האש [שם שם כא] וכתוב ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת [שם
 שם כב] וכתוב כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמונו
 ויהי [שם שם כג] ולדניאל נראה עוד בחזון לילה בדמות אדם ככתוב חזה הוית עד די
 כרסון רמיו ועתיק יומין יתיב לבושה כתלג חור ושער ראשה כעמר נקא כרסיה שביבין
 די נור גלגלוהי נור דלק נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשונה ורבו
 רבון קדמוהי יקומון דינא יתב וספרין פתיחו [דניאל ז ט"ו] מכל אלה הראיות ידענו
 באמת שאין בריה בעולם לא בשמים ולא בארץ שהיא יכולה אפילו להרהר בלבו על
 דמות האלהים ככתוב ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו [ישעיה מ יח] וכתוב
 ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש [שם שם כה] וכתוב למי תדמיוני ותשוו ותמשילני
 ונדמה [שם מו ה] והא כתוב בתורה נעשה אדם בצלמנו כדמותנו [בראשית א כו] וכתוב
 ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם [שם
 שם כז] וכתוב זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו.
 זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם [שם ה א-ב] וכתוב
 וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש

MP 1 שלא יטעו | F שלא יחטו | F 2 כי כן דמות אלהים וישתחוו לו | M ויעשו להם כדמותו אלהים
 וישתחוו לו | N ויעשה להם וישתחוו לו דמות אלהים | P ויעשו להם דמות אלהים וישתחוו לו | F פעם
 אחת באש ופעם אחת בענן | G ככ' וישכן כבוד ה' על הר סיני ויקרא | FG 3 (ביום השביעי)
 FMNP (וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת... ויבא משה בתוך הענן) | G 4 וייתצב עמו שם בענן |
 M ה' בענן וכת' יהי בשמעכם את הקול מתוך [?] האש וגו' וכת' מן השמים... | NP 5 וידבר אליו | G
 מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים וזלתי קול | F (וכתוב מן השמים... שמעת מתוך
 האש) | NP 6 (ועל הארץ הראך את אשו הגדולה) | M (ועל הארץ... מתוך האש כמונו ויהי) והרבה
 פסוקי בתורה מורי' על זה | FN 7 (אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל) | G והערפל קול
 גדול ולא יסף | P 8 (וכתוב) | F (את כבודו... מתוך האש) | G היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם
 וחי מתוך האש | N (את כבודו... גדלו) | F 9 (האש הגדולה הזאת... כמונו ויהי) | P (כי) | N 11 (כמונו
 ויהי) | G נראה ולדניאל איש חמודות | F (עוד) | M בחויון כדמות אדם | P הוית ככתוב חזי ח [!] | כרסמן |
 F (ויתיק... נור דלק) | N חזה הוית ושער רישיה | MN 12 נקי | N (כרסיה... פתיחו) | F 13 נהר דינור
 (נגד... פתיחו) | M וריבואו [!] | ריבבן | MN 14 אנו יודעים | M 15 שתהיה יכולה | FM (אפילו) | M 16
 ככתוב ואל מי תדמיוני ואשׁוה וכת' ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערך לו | P (ואל מי תדמיון... שערכו
 לו וכתוב) | F (תערכו לו) | F 17 אמר קדוש | F 18 ותמשילני ואדמה | N ואשׁוה | P ותמשילני מדמה
 M והא הוא הכת' בתורה | P והא שכתוב | MP 19 (זכר ונקבה ברא אותם) | N (ונקבה ברא אותם)
 F 20 זה ספר בריתות תולדות | (אלהים אדם... עשה אותו) | P ברא אותו (זכר ונקבה... ביום הבראם) |
 M זכר ונקבה בראם וכת' זה ספר תולדות אדם וכת' ויצר... | N עשה אותו וכת' | F 21 (ויקרא את
 שמם... לנפש חיה) | M 22 (את האדם) | P (ויהי האדם לנפש חיה)

חיה [שם ב ז]. אין להבין כי האדם כדמות הכרת פני האלהים והוא כאשר כתוב עפר
 מן האדמה [שם שם] נוצר האדם זכר ונקבה נבראו להוליד בנים ומי יוכל לומר שזה
 הצלם והדמות כדמות אלהים הוא אלא אין פירוש טעם הכתוב כן כי האדם גולם הוא
 וגופו ככלי נקוב ועשה לו הבורא נקבים מבית ומחוץ כדי להחיותו עשה לו נקבי העינים
 5 ועפעפיהם שביט ויראה בהם כשהם פקוחות וכאשר יעצים עפעפיו אינו רואה מאומה
 ועוד כאשר יחפוץ לגום ולישן יעצים עפעפיו שאם לא יעצים אינו יכול לישן ולגום על
 אשר הוא רואה ומביט בעיניו. עשה לו הבורא נקבי האזנים לשמוע וכאשר יאטמו אינו
 שומע. ועשה לו שני נחירים של אף להריח בהם ולהתנשם בהם וכאשר יסתמו אינו מריח
 ואינו מתנשם בהם. ועשה לו הפה להביא בו המאכל והמשתה. ועשה לו שנים ומתלעות
 10 לטחון בהם המאכל. ועשה לו בית הבליעה והגרון והושט לבלוע המאכל והמשתה.
 ועשה לו הגרגרת להעלות ולהוריד רוח נשמת החיים מן הלב מתוך הריאה אל הנחירים
 ואל הפה. ועשה לו הלשון כדי ללוש את המאכל בתוך הפה ולבללו ולנהוג מצד אל
 צד בפה ולנהוג ולהבליע את המאכל ואת המשתה בגרון ובבית הבליעה ובושט. ועוד
 עשה לו הלשון כדי לפרש הדיבור החשוב בלב אל השפתים ומתחברת עם השפתים
 15 כשני שותפים וחברים להוציא את הדבור חוצה להשיעו עם הקול היוצא מתוך סמפוני
 הריאה ברוח נשמת החיים וכל מי שנחתכה לשונו או שפתיו לא יכון לדבר ולא לאכול
 ולא לבלוע כשאר בני אדם. ועשה לו הלב להיות בית מכון לרוח החיים ואם ינוגע הלב
 ימות האדם. עשה לו הקרב העליון הוא סטומכוס לקבל המאכל והמשתה להתבשל
 בתוכו ולכלכל מטעם המאכל והמשתה כל הגוף להחיותו. עשה לו הכבד בצד ימין עם
 20 המרה האדומה והדם במקורות הכבד לחמם את הקרב העליון ומחום הכבד והמרה
 והדם מתבשל המאכל והמשתה בתוך הקרב העליון. עשה לו את המעים לקבל את שמר
 המאכל והמשתה להוליכו בבטן התחתון עם הטחור ועם השלפוחית הוא נבל מקות
 השתן מי רגלים להוציאו חוץ כדרך האדם. עשה לו שתי הכליות ימין ושמאל לחמם

M 1 תשובה אין להבין כי האדם היה כדמות G (והוא) כי? [?] כאשר כתוב מעפר האדמה N אך הוא
 כמו שכתב M שהרי כתוב בו ויברא ה' אלהי' את האדם עפר מן האדמה ויצרת? [?] האדם F מן העפר
 והאדמה P כי עפר | (האדם) F_3 כי זה הצלם N כדמות אלה' כמו שכתב' אינן כן כי האדם גולם...
 N (הוא) F | (אין) M | ר'וא אלא ע"כ אין פי' $FMNP$ (טעם) M הכתוב' כן P_4 וכל גופו MNP
 נקוב הוא M הבורא ית' P נקבים נקבים M_5 שיבין וישראה בהם | בהם $FKMNP$ P כאשר הם
 פקוחות K כאשר יהיו פקוחות וכאשר יעצים עיניו אינו מלראות אך ינום וישן שאם לא יעצים M לא
 יראה מאומה M_6 שאם לא יעצים עיניו FN שאם לא יעצים P_7 (הוא) K כל זמן אשר הוא
 רואה FNP (לו) | M (הבורא) K לשמוע בהם וכאשר יסתמו אינו שומע. עשה K_8 אינו יכול להריח
 ולהתנשם | להביא אליו F_9 המאכל והמשקה K_{10} (בהם) N (בית) | עשה לו בית הבליעה F
 והמשקה המאכל KNP_{12} עשה F (כדי) N ללוש את המאכל ואת המשתה בגרון M_{13} (בפה) |
 K ולנהוג ולהבליעו מצד אל צד הפה M ולנהוג וגם ולהבליע N ולנהוג להבליע F המאכל המשקה
 K_{14} החשוב הלב P (אל השפתים) MN (ומתחברת עם השפתים) N_{15} אל הקול F מנין? [?] סמפוני
 FP_{16} שנחתכת לשונו אף שפתיו | M לשונו ושפתיו | לא יוכל לדבר או לבלוע N או לאכול או לבלוע |
 F יכנו הדבר ולא יוכל לאכול ולבלוע KMN_{17} עשה | MN בית נכון | K (האדם) P_{18} אטומכוס |
 K אטומכוס | M הואטורמכוס | N סטומכוס F המאכל והמשקה | ולכלכל מכוון P לקבל המאכל
 והמשתה לכלכל הגוף להחיותו MN_{19} להשתשל בתוכו P_{20} (האדומה) FM_{21} הכבד והמרה
 האדומה F (והדם) N | והמרר [!] העליון האדומה והדם M_{22} כדי לקבל F שמר המאכל M עם
 הטבור M ועם השלפוחית הוא וכל מקורות | KN (נבל) F נוכל מקות P_{23} השתן הוא מי רגלים
 (לו) FP

את הבטן התחתון בחומם לחיותו לחזקו ולהוציא את הצואה ואת השתן חוץ לגוף. עשה לו הטחול בצד השמאל עם המרה השחורה לקרר בקרתם את הקרבים והמעיים והבטן שלא יבשו ויחרבו המאכל והמשתה מפני חום ריתוח הקרבים המתחממים ונרתחים מחום הדם והכבד והמרה האדומה. עשה לו הטחור הוא מצי השרשור הנדבק בחור התחתון להוציא הגלל והדומן והצואה והרוח של עיטוש שלו הנולד מן הקרבים ומן המעיים. ועשה לו את הערוה לזכר ולנקבה כדי להשתמש במשגל להזריע ולהוליד. עשה לו עצמות להיות הגוף חזק שם בשר על העצמות לחמם קרתם של עצמות. עשה לו גידי הדם הם הוורידים להשקות כל הגוף בהם. עשה לו מיתרים לחזק את דבק העצמות והאברים. עשה לו האברים וקשרים ודבוקים וחוליות של שדרה וקשרי הדבקים של עצמות של ידים ושל רגלים ושל אצבעות ושל זרועים ושל ירכים ושל ברכים ושל שוקים ושל קרסולים ושל כפות הרגלים והידיים ושל צואר ושל שכמי הכתפים כדי שיכול האדם להפשט ולהכפל ולהכפה ולהזקף לעמוד ולישב לכרוע ולהשתחוות ולסוב ראשו פה ופה. קרם לו העור מלמעלה לבשר ולעצמות ולגידיים ולמיתרים כדי לכסות את כל הגוף להיות חם מלהתקרר. עשה לו גולגלת הראש והמוח בתוכה כדי שיחמם ביובש חומו את הראש ואת העינים לחיותם. ברא את הליחה מסבב למוח הראש שלא יתיבש המוח והעינים מחום המוח ומחום הקרבים העולה מלמטה למעלה אל הראש. עשה לו ידים למשמש ולתפוש ולאחוז ולחזק ולעשות מלאכה כדי לחיות האדם. עשה לו רגלים להעמיד עליהם הגוף ולהוליך ולהביא את הגוף בכל מקום שיחפוץ. עשה לו שערות הראש לחמם את הראש שלא יתקרר על אשר אין לו בשר בין העור ובין העצם שלגולגלת הראש. עשה לו שערות הזקן מפני תאר הדרת פניו ולהראות הכרת פניו מובדלת מן הנשים. עשה לו הצפרנים על יופי יפעתו כדי להיות מובדל מכל בריה וכדי להתגרד בהם. עשה לו לזכר ביצי המבושים כדי להתחמם הזרע בתוכם ולהזיב את הזרע בגיד הערוה לזרוק אותו החוצה. עשה לו הדדים הן השדים לנקבה

K 1 לבחומם לחיותו | M לחום לחיותו | וגם ולהוציא P חוצה | P 2 את הטחול || P 3 קרירותם K 3
 שלא יחרבו המאכל M 5 וגם הצואה || K מרוח של עיטוש M 6 מן הקרבים והמעיים || P (לו) F ||
 ולהזריע P 7 (חזק) | F חזק ובריא || M כדי לחמם קרירתן של עצמות FMN 8 וורידים || P כל הגוף
 מהם || K דבקי העצמות | M כדי לחזק את דבק העצמות האברים MNP 9 נקשרים F 10 ושל ידים
 || K ושל רגלים. עשה לו פרקים של אצבעות F 11 הרגלים ושל ידים || M צואר של עצמות יד' ורגלי'
 ואצבעות זרועים וברכי' שוקים וקרסולי' וכפות הרגלי' || MN 12 להפשט ולהכפל ולכוף ולהזקף | K
 ושל שכמי הידים ושל כתפים | להכפיל ולפשט ולהכפף ולהזקף P 13 מן הבשר | F עור מעל הבשר |
 MN מהבשר || F והעצמות והגידיים והמיתרים || לכסות $FGMNP$ 14 G (חם מלהתקרר. עשה לו גולגלת
 הראש) || P גלגל הראש || $FMNP$ (בתוכה כדי... את הראש ואת העינים) G 15 (ואת העינים לחיותם) ||
 מסבבת למוח | F לסבב | (הראש) | כדי שלא יתיבש | P כדי לחיותם | G (שלא יתיבש המוח והעינים)
 G 16 (למעלה על הראש. עשה) | F ממטה למעלה | M מלמעלה למטה || N את הראש G 17 למשש
 ולתפוש (ולחזק ולעשות מלאכה כדי) || M להחיות בהם האדם P 18 את הגוף | M עליו להעמיד
 הגוף ולהביא את כל הגוף | N להעמיד הגוף עליהם || G עליהם הגוף ולהוליך ולהביא) || G בכל (מקום
 שיחפוץ... לחמם את) P 19 לחמם אתו שלא יתקרר | N לחמם הראש || G שלא יתקרר על אשר...
 שלגולגלת הראש) || N (אין) P על אשר לו אין לו $FMNP$ 20 ובין הגולגלת של ראש || G (שערות הזקן
 מפני תאר הדרת פניו) | P (שערות) || N עשה לו הדרת הזקן MNP 21 מן הנשים מובדלת | G (הנשים.
 עשה לו הצפרנים על) || F צפרנים || F להיות נבדל | G (מכל בריה וכדי להתגרד בהם. עשה לו) M 22
 ביצים מאושים [|!] || G כדי לה(תחמם הזרע בתוכם ולהזיב את הזרע) $FMNP$ 23 בגיד הערוה לזרוע
 || G (עשה לו הדדים הן השדים) | MP עשה לו את הדדים

כדי להזיב בהם את החלב להניק את החלב לילדים. עשה לנקבה רחם כדי להדגיר ולהזרה בתוכה הזרע ולהברא בתוכה הילד. עשה לזכר ולנקבה טבור כדי לקבל הילד מן הטבור מחיה מטעם המוח והדם בעודנו בתוך הרחם עד צאתו לאור העולם כי לא יוכל הילד לקבל מזון מחיה מן הפה על שהוא סתום עד צאתו לאור העולם בדבר הבורא. כל זה הבנין צריך בגוף האדם והבהמה והחיה והעוף והרמש והשרץ כי מותר האדם מן הבהמה אין [קהלת ג יט] אלא זה המותר יש לאדם מן הבהמה הדעת והבינה והדבור. ואם יחסר הגוף דבר אחד מכל בנין האברים והקרבנים והמעיים והמוחים והנקבים שכתבנו למעלה לא יכון הגוף לחיות כי לא יוכל הכיל בתוכו את נשמת רוח החיים שנפח בו בוראו שכל עת וזמן שהגוף שלם ובריא בבריאותו תהיה רוח החיים בתוכו בגורת הבורא ואם איננו שלם ובריא בבריאותו ויחסר ממנו מאומה מאותם האברים אשר שם מכוון נשמת רוח החיים או אם יחלה אחד מהם בחלי כבד ומכאוב קשה ומפני החלי והמכאוב ישתנה אותו האבר מבריאותו או יצר רוח החיים בצרה גדולה כי לא יוכל להיות במכונותיו כמטרם כמתחלת בריאת הגוף. או תצא הרוח מרוב המצוקה מן הגוף הוא הגולם ותשוב אל האלהים אשר נתנה והגולם נשאר קר ומת ויבש ונצפד כאליל העשוי מטיט והחומר ויבאש וירקב להעשות רמה ותולעה ועפר וכתוב וישב העפר על הארץ כשהיה [קהלת יב ז]. מזה נדע שכל כח הגולם והדמות והשמיעה והראיה והריח והלעיטה והדיבור והקול והמישוש והמעשה וההילוך והנענוע של איברים והתאוה של כל דבר והמחשבה והדעת והבינה מנשמת רוח החיים שנפח באפיו היוצר והבורא הן שכן צוה יוצר הכל לרוח הנשמה בשעת נפחתו כל זמן שהיא בתוך הגוף במכונותיו עד עת בא קצו לחיות הגוף ולחממו ולקררו וליבשו וללחלו ולהבינו ולהשכילו ולהודיעו הטוב והרע לעשות כל צרכי הגוף על ידי הכלים והאברים והסמפונות של גוף שיצר הבורא להיות מכונותיו של רוח לכלכל את הגוף והבשר והעצמות והמוחים והקרבנים והמעיים והאברים וארבעת היסודים והם

P 1 ולהניק F | להניק לילדים M | ולהניק את הילדים G | את החלב לילדים. עשה לנקבה MN | להדגיר ולהזרות M 2 ולהבראות בתוכה הולד N | ולהבראות בתוכה הילד G | ולהברא בתוכה הילד. עשה P | להביא בתוכה G 3 | מחיה מטעם F | לאיר העולם G | העולם כי לא P | העולם (כי לא יוכל... עד צאתו לאור העולם) M 4 | מזון המחיה FMN | עד צאתו לאיר העולם $FMNP$ 5 | (בגוף) N 6 | מן הבהמה [אין... לאדם מן הבהמה] P | אין כי הכל הבל FM | יש לו לאדם P 8 | שכתבנו לעיל M | לחיות בו | להכיל בתוכו P 9 | שנפח הקיב' בו G | שכל עת וזמן [?] שהגוף (שלם ובריא בבריאותו תהיה רוח החיים... שלם ובריא בבריאותו) N | (בתוכו) G 10 | (ואם איננו שלם) N | (ובריא) G | (ויחסר) N | (מאומה) G 11 | (אשר שם מכוון) G | (רוח החיים) G 12 | (ומכאוב קשה ו) מפני G | (או יצר רוח החיים) FMN | ברוח החיים P 13 | צרה גדולה P | במכונותיו כמטדר [!] FM | (כמטרם) G | (כמתחלת בריאת הגוף) P | במתחלת M | וכמתחלת בבריאת M 14 | תצא ממנו מרוב המצוקה M | והרוח תשוב G | ותשוב אל האלהים אשר נתנה P 15 | קר ומתיבש ונצפד M | קר מייבש ונצפד FN | קר מת ויבש M | כאליל הגוף מן הטיט וחומר וייבש G | העשוי מטיט והחומר ויבאש) FN | מן הטיט G | (רמה ותו) לעצה G 16 | וכתוב וישב העפר על הארץ כשהיה. מזה נדע שכל MNP | אל הארץ $FMNP$ 17 | (השמיעה) G | (הראיה והריח והלעיטה והדיבור) G | וההילוך והנענוע של איברים) M 18 | ותאות כל דבר F | (של איברים... והמחשבה והדעת) M | והבינה הם מנשמת G | (מנשמת רוח החיים שנפח) $FMNP$ 19 | שנפח בו G | (יוצר הכל לרוח הנשמה בשעת) F | בשעה P 20 | כל זמן שהוא בגוף G | (עד עת בא קצו) F | הגוף ולרממו ולקררו MN 21 | ולחלו G | (ולהבינו ולהשכילו) N 22 | על ידי הגוף והאברים G | (הכלים וה) אברים M | הבורא ית' N | הבורא יתעל' P | מכונותיו שלשה [!] | לכלכל G | (לכלכל)

דם וליחה ומרה אדומה ומרה שחורה. ועוד צוה לרוח הנשמה ולגוף שלא יכנו זה
 מבלעדי זה כדי שלא ידמה האדם לאלהים ככתוב ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד
 והדר תעטרהו [תהלים ח ו] כי האלהים הוא אלהים חיים לעולמי לעולמים ולא יתמו
 שנותיו ואינו צריך מכל אשר כתבנו בגוף האדם כי אין לו לא אכילה ולא שתיה ולא
 שינה ותנומה ולא יגיעה ותלאה ככתוב האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה [תהלים
 5 נ ג] וכתוב הנה לא ינום ולא יישן [שם ככא ד] וכתוב הלא ידעת אם לא שמעת אלהי
 עולם ה' [ישעיה מ כח] וכתוב לא ייעף ולא ייגע אין חקר לתבונתו [שם שם] וכתוב
 נותן לייעף כח [שם שם כט] וזה שאמר הכתוב כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא [דברים
 ד כד] אינו אומר על מאכל ולעיטה אלא על אשר אש שורפת שנאמר באכול האש
 את חמשים ומאתים איש [במדבר כו י] וה' אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם
 [ירמיה י י] והוא ה' ארך אפים וגדל חסד [תהלים קמה ח] ורב כח יש לו כח וגבורה
 וגדולה לאין חקר וכלו חיים ורחמים וכן וחסד וחכמה ותבונה ועצה ועלילה וקול ודבור
 וראיה ושמיעה. כבודו בכל מקום וגדולתו בכל מקום שבה תהילתו בכל מקום ראייתו
 ושמיעתו בכל מקום כחו וגבורתו בכל מקום בשמים ובארץ בימים ובכל תהומות והוא
 הכל וממנו הכל ובידו וברשותו הכל ככתוב לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת [ד"ה
 15 א כט יא] ועד ומהללים לשם תפארתך [שם שם יג] וזה שכתוב בתורה עיני ה' אל

1 *FMNP* היסודות וארבע | *M* שהם דם | *G* הם דם | *F* ומרה אדומה ומרה שחורה | *F* לרוח החיים
 והנשמה | *FMNP* והגוף | *G* 2 כדי שלא להדמות | *F* אדם | *P* אל האלהים | *FMNP* (וכבוד והדר
 תעטרהו) | *M* 3 (כי) | *F* (ולא יתמו) | *M* אלהים חיים ומלך עולם ולעולמי לעולמים | (ולא יתמו
 שנותיו) | *PN* 4 כי אין לו אכילה | *M* כי לא אין בו לא אכילה | *G* 5 לא יגיעה | *M* ולא תנומה ולא
 יקיצה | *F* ולא תלאה | *FMNP* (ודם עתודים אשתה) | 6 יישן | *FKMNP* | *M* ולא יישן שומר ישראל | *M*
 (הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה') | *F* (אלהי עולם ה'... חקר לתבונתו וכתוב) | *K* (אלהי עולם
 ה') | *N* 7 (ה') | *P* (וכתוב לא... לתבונתו) | *M* (אין חקר לתבונתו) | *N* 8 כח ולאין אונים עצמה
 ירבה | *F* (הוא) | *N* הוא אל קנא | *F* 9 (על) | *N* (אשר) | *P* (אש שורדת) | *M* (אש שורפת) |
 על אשר אש שורדת למין [?] | באש וכת' פירושו יי כי אלהיך משפטו א [?] אש אוכלה הוא. כ' [?] כמו
 שכת' *F* 10 (איש) | *K* איש חס ושלים לדמות מעשה ידיו אליו מכל מה שכתבנו למעלה שצריכין בגוף
 האדם חלילה וחס מלהרר הדברים הללו כי הקב"ה הוא הבורא והוא היוצר כל היצורים במכונותם
 והם חיים אחר דעתו ורצונו וברצונו שולטים בכל בריותיו תבונה מפעלותיהם ומרות שקצת הן לטוב הן
 לרע הן לחיים הן למות ואין לדמות היוצר לנוצר כי הנוצר הוא מעפר וטיט ככת' הן אתם מאין ופעלכם
 מאפע תועבה יבחר בכס וכת' כי בחשך בא ובחשך ילך ובחשך שמי יכוסה וכת' כי עפר אתה ואל עפר
 תשוב ויי אלהים | *M* (הוא אלהים חיים ומלך עולם) | *K* עולם הוא הבורא הבריות והוא זן ומפרנס אותם
 ברחמי הרבים והוא סולח ומוחל לשבים אליו טוב לטובים ולרעים אף אפים לצדיקים ולרשעים קרוב
 לכל קוראיו באמת מצוי [?] בלבבות לשאל לכל שואל רחוק יושב וקרוב שומע רואה ואינו נראה ועונה
 בכל עת צרה והוא ארך אפים וגדל כח לאין חקר וגבורה לאין חקר וגדולה לאין חקר וצוקה לאין חקר
 ורחמים לאין חקר ומחילה וכפרה לאין חקר ועליו עם ותחתונים שלי"א אלף עולמות לא יכילוהו וכל
 פה לא ישיב מהללו וגדלו וחסדו ותקפו ואמתו ואין תקנה לאדם כי אם לשתוק כדכת' מי ימלא גבורת
 יי וכו' לפיכך לו דומיה תהלה וראייה ושמיעה ותבונה לאין חקר. וחיים רחמים וחסד לאין חקר וחכמה
 ועצה ועלילה וקול דבור לאין חקר וכבודו וגדולתו ושבה תהילתו וקולו ודבורו וראייתו ושמיעתו וכן
 וגבורתו בכל מקום בשמים ובארץ בימים | *M* 11 ארך אפים ורב חסד | *MN* (ורב כח) | *P* 12 וחכמה
 וגבורה ותנומה | *M* 13 וכבודו | *FN* (וגדולתו... שבה תהילתו בכל מקום) | *NP* 14 וכל תהומות | *K*
 ובכל תהומות בעליונים ובחתונים וכי"ח אלף אולמות [!] | *F* 15 לך ה' הממלכה והמתנשאין | *P* לך
 ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש | *N* הגדולה והגבורה והממלכה והמתנשא לכל לראש | *K* והתפארת
 והנצח וההוד | *M* 16 ועד ומהללים את שם כבודך | *M* (בתורה) | *N* וזהו שאמ' הכת'

הצדיקים [תהלים לד טז] פני ה', הדום רגליו, יד ה', ימין ה', ויתעצב אל לבו [בראשית
 1 ו 1]. כל זה לפי מנהג הדבור של בני אדם. ופירוש נעשה אדם בצלמנו כדמותנו [שם
 א כו]. לאחר שברא הקב"ה את כל העולם השמים העליונים והמלאכים וכל משרתי
 כבודו והארץ והרקיע והמים והאילנות והעשבים והמאורות והכוכבים והדגים והתנינים
 5 והעופות והשרץ המים למיניהם בהמה ורמש וחיתו ארץ למיניהו נתיעץ ברוחו הקדוש
 לבראת את האדם שיהיה ממונה ושומר ואדון על כל הבריות כמו משרתיו ועבדיו
 למשול בעולם ולמלוך ולרדות כל בריה שבארץ ושבימים להודות לו ואמר לעולמו
 נעשה אדם בצלמנו כדמותנו בצלמי ובצלמך כדמותי וכדמותך כתארינו והכרת פנינו
 לא אמר אלא בצלמנו כדמותנו כי כל דבר הדומה זה לזה בין בתאר בין בהכרת
 10 פנים בין בכח בין בגוף בין במעשה בין במלאכה בין בממשלה בין בדבור בין בחכמה
 בין בקול בין בכל דבר הדומה זה לזה. נאמר בו צלם ודמות וזה הצלם והדמות שאמר
 האלהים לעולמו אינו דמות תאר פנים כי אם בדמות מעשה אלהים ומעשה העולם. כמו
 שהאלהים עליון ומושל באדם ובכל העולם תחת ומעלה כן האדם בכל עת שיעשה
 רצון בוראו כי למשה רבנו ע"ה אמר האלהים במעשה העגל הרף ממני ואשמידם
 15 [דברים ט יד] ובמעשה קרח פצתה האדמה את פיה ותבלע אותם ואת כל אשר להם
 [במדבר טז ל] על פיו. ואליהו התשבי נשבע שלא יהיה בשנים האלה טל ומטר כי
 אם לפי דבריו והוריד האש מן השמים והרג את נביאי הבעל בארץ והחיה את המת
 וגזר על אלישע להיות לו פי שנים ברוחו וכל הקדושים שהיו בארץ משלו תחת ומעלה
 ברצון הבורא ונעשה רצונם. וכמו שהאלהים יודע ומבין אחור וקדם כן האדם שנתן לו
 20 האלהים חכמה לידע. כמו שמספיק האלהים ונותן לחם לכל בשר כן האדם מכלכל
 בני ביתו ומשרתיו ובהמתו. כמו שמשלם האלהים גמול טוב ורע כן האדם. וכמו שקב"ה

1 KM (אל הצדיקים) K פי יי פני ייי M (הדום רגליו) F הדום רגליו עיני ייי K אל לבו אינם ממש כמו
 שכת' אלא כל זה אינו כי אם לפי מנהג הדבור 2 MN (לפי) K אדם וראייה לדבר כי מתרגמי תורה
 ונביאים לא תרגמו כן אלא בעיני בשהו [?] תרג' קדם ועוד ויתעצב אל לבו אמר מימריה וכן הסירותי
 את כפי ואדעי ית דברת יקרי ותחת רגליו ותחת כורסי יקריה וכהנה רבות K ופי' וימאר אלהים בצלמי
 כדמותי וכן הוא לאחר שברא האלהים 3 M_3 שמים העליונים ומלאכיו K משרתי רצונו וכבודו וקרקע
 הארץ 4 MNP והרקיע והימים 5 P_5 והשרצים אשר רצו המים FN והשרצים המים M והשרצים
 ורמש המים P בכחו הקדוש 6 P_6 להיות ממונה FMP ואדון כל הבריות 7 K_7 ולרדות על כל
 בריה שבשמים ובארץ להודות לו F שבארץ מבימים [!] K ולהודות אליו M ואמר לעולם כן וכן N
 לעולמו כן וכן F כן וכן אדם בצלמנו ובצלמך כדמותי וכדמותך 8 N (נעשה) K בצלמי כדמותי
 K ולא כתארינו בהכרת פנינו לא בצלמנו כדמותי F וכהכרת פניו 9 F_9 לא נאמר FP שכל דבר |
 MN כדמותנו וכל דבר K זה אל זה 10 M במלאכות 11 M (בין בקול) F (בין בחכמה) MN
 (נאמר בו צלם ודמות) 12 K האלהים לעשות אינו נראה דומה תואר פנים F שאמר השם ית' MN
 MN הקב"ה F כי אין דמות N ומעשה האלה' K ומעשה עולמו | ומעשה עולם בוא וראה איך מראה
 מעשה האדם למעשה האלהים כמעט קט מזער לפי כחו שלאדם 13 MN מטה ומעלה P כי גם כן
 האדם | שעשה M גם כן האדם | (שיעשה) N כן גם האדם K כן אף האדם 14 MN (האלהים) F
 אמר הבורא ית' F (ואשמידם) K | ואשמידם לבסוף כת' ויאמר יי סלחתי כדרכך 15 KN פתחה M
 פתח הראץ פיה F (ותבלע אותם... על פיו) | MNP ובלע 16 FNP (תשבי) M | ואליהו הנביא KF
 (בשנים האלה) 17 FMN כי אם על פיו P כי אם לפיו MN (בארץ) M | והחיה בן השנונית וגזר
 18 N | K להיות בו M (שנים) F | ברוחו אליו P ומשלו MN מטה ומעלה 19 EM הבורא
 ית' M (ומבין) KP כן אף האדם 20 M האדם כי נתן בו בוראו חכמ' לדעת P חכמה ודעת K
 האדם בחכמה שנתן לו האלהים M כמו שמספיק הש' כל העולם נותן לחם N שמספיק הקב"ה K כן
 אף האדם לכלכל ביתו M וכמו כן אדם P אף כן האדם 21 F_2 כמו שהבורא משלם M | כמו שהש'
 משלם שכר טוב וכמו כן האדם N שכר וטוב KP כן אף

יודע להבין טוב ורע כן האדם. כמו שעשה האלהים בנין העולם ומוסדות הארץ ונטיית הרקיע ומקוה המים כן האדם יכול לבנות וליסד ולקרות ולהקוות ולהורע ולהצמיח ולנטוע ולעשות אף ביגיעה ותלאה והכל ברצון הבורא. וכמו שלא יכולה כל בריה לראות את האלהים כך אינו נראה רוח החיים של אדם לא בחייו ולא במותו אפילו בשעת יציאתו מן הגוף. וכמו שהאלהים יודע העתידות כן גם האדם בעת אשר ינוח רוחו וגופו מלעסוק בעמל צרכיו ויונום ויישן וישקוט רוח החיים מלהתעסק בצרכי הגוף אז יראה בחלומותיו עתידות ויראה ורוחות המתים ומקומות שלא ראה ואדם שלא ראה ודברים ותמהים גדולים מה שאינו יכול לראות כאשר הוא שקד. וכמו שאין בריה בעולם שידעת סתרי האלהים כך אין בריה בבני אדם שידעת סתרי מחשבות לב האדם כי אם האלהים לבדו ככתוב ה' יודע מחשבות אדם [תהלים צד יא].

וברוב דברים ידמה האדם כמעט מוצר לאלהים לפי מעוט הכח וקוצר החיים שנתן לו האלהים ואף על פי שדימהו האדם כמעט קט לאלהים לא דימהו לא בגוף ולא בתאר ולא בהדר ולא בגדולה ולא בכח ולא בממשלה ולא במעשה ולא ברחמים ולא בקצף ולא בארך אף ולא בקדושה ולא בחכמה ולא בבינה ולא בחיים כי נתן לו האלהים סוף וקץ לימי חייו ולכל מעשיו נתן תכלה אבל לאלהים ולמעשיו אין חקר ואין מספר ואין סוף ואין קץ ואין תכלה וכל מה שעשה ועושה האלהים במאמרו ובדברו עושה בכחו הגדול ברגע לא ייעף ולא ייגע. הוסיף על האדם על יצרו הטוב יצר הרע לטובתו ולרעתו כדי לבחננו ולנסותו בין בטוב בין ברע וכדי להתאוות לפרות ולרבות וכדי להתאוות לבנות ולנטוע ולהרוס ולעקור נטוע ולהרוג ולייסר ולהכות ולחשוב מחשבות ולצבור כסף וזהב וללחום ולהלחם למשול ולמלוך ולרדות ולבוז בו ולשלול שלל ולקצוץ עד מאד. כי אם לא היה מוסיף עליו יצר הרע על יצרו הטוב מפני פחד המות לא היה עוסק בפריה ורביה ולא היה בונה בנין ולא היה מתאווה לקנות מקנה וקנין ולא היה נוטע נטיעות ולא היה זורע ולא היה מתאווה לעשות מלאכה כי היה אומר בלבו

F 1 וכמו שהבורא יודע | KP (וכמו שקב"ה... כן האדם) | M וכמן כן האדם | F וכמו שהבורא | N (האלהים) | F 2 ומקוה הימים | PK כן גם האדם | N גם כן האדם | M וכמו כן האדם | K (יכול) | K 3 ולעשות בכל דבר שיחפוץ | N הבורא ית' | F הכל בריה | MN וכמו שאין כל בריה | P יכול | P 4 לראות פני האלהים | EM לראות את הבורא | N לראות את הקב"ה | M כך אין כל בריה יכולה לראות נשמתו שלאדם רוח חי' אשר נפח בו ויצרו לא בחייו | N כך אין יכולה לראות | GN | $FGMNP$ רגעה | GN רוח חייו | G ולא במתתו | F 5 וכמו שהבורא | MN וכמו שהקב"ה | M כמן כן האדם כי בכח רוח וגופו מעמל | N כן האדם כשינוח רוחו וגופו | 7 בחלומות | EM (ואדם שלא ראה) | N ואדם שלא הכיר | G 8 תמוהים | MN (ותמהים) | P תמהים וגדולים | G באשר | F כאשר אינו שקט | M כאשר הוא מקיץ | N כשהוא ער | 9 M אדם כי המ' הבל | P 11 כמעט מוצר אל האלהים | F (לפי מעוט הכח... קט לאלהים) | N כפי מעוט הכח | NP 12 שדמהו האלהים כמעט | P (קט) | M ואף על פי שהש' דמהו אליו כביכול בקצת דברי' לא דמהו | M (ולא בגוף ולא בתאר) | P (ולא בתאר) | M 13 ולא בממשלה לא בדין ולא ברחימי' ולא בקצף אף ולא בקדושה | N ולא בקצף אף | P בארך אפים | M 14 (לו) | F 15 ולמעשיו | P וכל מעשיו | GP כי לאלהים | MN ולא להי' | F לאלהינו ב"ה ולכל מעשיו | N 16 ואין קץ על תכלה | F (האלהים) הכל במאמרו וברצונו | $FMNP$ ובדברו הוא עושה | M 17 ברגע קטן | NP על יצר הטוב | F על האדם יצר טוב | M יצר הטוב ויצר הרע | F 18 כדי להחיי | FNP בין טוב ובין רע | M בין טוב לרע | $FMNP$ (להתאוות... וכדי) | F 19 ולנטוע ולנחץ | $FMNP$ וליסר ולהכות ולהרוג | $FMNP$ 21 שאם לא היה | $FMNP$ עליו יצרו הרע | F 22 (בנין) | F 23 נוטע נטיעה | FNP ולא (היה) זורע | PN ולא (היה) מתאווה

האדם מאשר נגזרה עלי גזרת מות מה לי לעמול לאחר אין לי חפץ בכל דבר והיה נאבד ונהרס כל העולם שלא ברא הקב"ה את העולם מימי בראשית כי אם להבנות ולהתנהג ברחמיו הרבים ועל ידי בני האדם. שאם היה האלהים חפץ בכל דור דור לבראת עולם חדש ואדם חדש לכתחלה יכול הוא אבל אינו חפץ שלא יאמרו הבריות רבים רשויות הם ובריאתו שלרשות אחת טובה מבריאת הרשות השנית אלא שיבינו כל באי עולם וידעו כי כמו שהוא חי וקיים לעולמי עולמים כן מעשה ידיו נאמנים וקיימים לעולמים לבד מן בריות בשר ודם שנגזרה עליהם גזרת מות אף הם נולדים מדור לדור האחרונים מן הראשונים והראשונים מספרים גבורת האל לאחרונים. ואם יתגבר האדם עם יצר הטוב לכבוש יצר הרע שלא יחטא לפני בוראו כי אם להשתמש ביצרו הרע בדברים הנולדים והבאים מכח יצר הרע לעשותם ביראת ה' בלא חטא ופשע מאומה זו היא טובתו ואשריו ואשרי יולדתו. ואם בחטא ופשע זו היא רעתו ואוי לו אם לא יחזור בתשובה לפני בוראו. כל אלה הדמויות דמה האלהים את האדם בדמותו כמעט לבד מיצר הרע ולבד מן המות ככתוב ותחסרהו מעט מאלהים [תהלים חו]. כמו שדימהו אליו כן דמהו לעולם. איך עשה לו גולגולת הראש כמו רקיע השמים שעל הרקיע הזה. עשה לו תקרה העליונה של פה היא הנוטעות בה השנים והמתלעות כדמות הרקיע הזה שעלינו וכמו שמבדיל הרקיע הזה שעלינו בין מים למים בין מים העליונים למים התחתונים כן גם התקרה העליונה של פה מבדלת בין הליחה שבראש לבין הליחה שבקרב העליון הוא סטומכוס. וכמו ששכן האלהים שכנתו הקדושה בשמים העליונים שקרה על המים ככתוב המקרה במים עליותיו [תהלים קד ג] כן שכן את רוח נשמת החיים והדעת והבינה בקרום של מוח של ראש הנקרם על המוח ועל הליחה. ומזה נבין האמת כי אם יקרע המוח מיד ימות האדם על אשר בו מוכן רוח החיים. וכמו ששכן האלהים שכנתו הקדושה במערב כן שכן את המוח אחרי הראש על האזנים ושכן רוח החיים על המוח. וכמו שמתקיים כל העולם ומתנהג בכח אל אחד כן מתקיים כל גוף האדם בכח רוח החיים אחד שנתן בו האל ומתנהג בו להיות שר ובריא וחזק ומקויים

P 1 כי היה אומ' האדם | FMN (האדם) | FMP מאחר שנגזרה | N לאחר שנגזרה (עלי) | M (גזרת) | M לעמול בשביל אותם גם לא היה לו חפץ | G לאחר במ | G 2 והיה נאבד ונחרב ונהרס | N לאחר גם אין לו חפץ | MN והקב"ה לא ברא | M להבנות [?] | בו | F כי אם הבריות [?] | N 3 ולהתנהג עמנו | $FMNP$ 4 ואדם חדש כמתחלה | G (שלא) | M 5 רשויות הרבה יש למעלה | FNP ובריאתו של אחד | M ובריאתו של ראשון | M מכירתו שלהשני וכו' | P מבריאת הרשות האחר השנית | N אלא יבינו | G 6 כמו הוא חי וקיים | MN כמו הוא חי וקיים לנצח | P גם כן מעשה | G כן גם מעשה | M מעשה ידיו נמשכ' וקיימ' לעולם ועד | FNP נאמנים וקיימים לעולם | FNP 7 לבד מבריאת | MN שנגזרה עליו | M אף כי הם | N 8 (מן הראשונים והראשונים מספרים גבורת האל לאחרונים) | M והראשונים | M מספר' | F גבורת הבורא ית | P (האל) | F 9 ולא יתגבר האדם עליו יצר הטוב | G שלא יחטאו | $FMNP$ לפני יוצרו | F 10 ובלא פשע | G 11 ואם בחט | FP אוי | M 12 (לפני בוראו) | FP כי אלה | M ובאלה | MNP הדמויות | F דמיונים | P דמה הבורא | N דמה הספר [?] | G כמעט | G 13 לבד מן המות | המות | $FMNP$ | $FKMNP$ מאלהים דמהו לעולם כן. עשה לו | N מאלהים דמהו לעולם. עשה לו | K 14 הראש עמו דמיון לרקיע השמים | P 15 הנוטע | M 16 שעלינו הבבדיל בין מ' למי' | N שעלינו וכמו מבדיל | K שעלינו שמבדיל בין מים העליונים למים התחתונים | MN 18 שבין הקרב | K אסטומכוס | P הטומכוס | F האסטומכוס | P (האלהים) | K שכנתו בקדושה ובטהרה | M 19 בשמים העליונים שקרה עליה המי' | K 20 רוח נשמת רוח החיים | K במקום קרום המוח של ראש | M בקירום המוח שבראש | K 21 יבין האמת | F אם נקרע | K שאם יקרע קרום המוח | K על אשר יהיה בו | MN מפני שבו | K 22 ששיכן (האלהים) שכנה | P למערב | F 23 (כל) | K כן מתנהג ומתקיים | FM 24 אחר שנתן | K (בו) | P ישר | P וקיים | M עד בא קצו

עד עת ביאת קצו ואם יתערב בגופו רוח רעה מאומה אחרת לא יתקיים הגוף להיות
 כבתחילה. וכמו שנתן ברקיע השמים שני מאורות וחמשה כוכבים כן נתן בראש האדם
 שתי עינים עין הימנית דומה לחמה ועין השמאלית דומה ללבנה האף השמאלי דומה
 למאדים האף הימני דומה לכוכב חמה הלשון והפה והשפתים דומה לצדק האזן הימנית
 דומה לנגה האזן השמאלית דומה לשבתאי. וכמו שעשה אויר בין הרקיע ובין הארץ כן
 עשה בגוף האדם החזה והגויה. וכמו שעשה רוח באויר חללו של עולם כן תצא נשמת
 רוח החיים מן הריאה שבחזה ובגויה הוא חללו הגוף. וכמו שרקע הארץ על המים כן
 קרם ומתח קרום הבשר שעל הכבד ועל הבטן ועל המעים ועל הטחול הוא הבשר שבין
 הריאה ובין הכבד והטחול והמעים והבטן. וכמו שעשה האל עופות ודגים וחיות ובהמות
 אכזורים שטורפים ואוכלים ובולעים זה את זה ואחרים רחמנים ותמימים מלעשות רע זה
 לזה כן עשה בני אדם אך לבני אדם נתן דעה ורשות לעצור עצמם מלעשות רע ועל זה
 מתחייבין. הטובים נדמו לעופות ולבהמות הטובים ככתוב יונתי תמתי [שיר השירים ה
 ב] וכתוב ואתן צאן צאני מרעיתי [יחזקאל לד לא] והרעים נדמו לרעים שנאמר דמיונו
 כאריה יכסוף לטרוף [תהלים יז יב]. וכמו שיש בעולם אילנות ועשבים טובים ורעים
 כמו העלי ריחות הטובים ופירות הטובים למחיה ולרפואה ואחרים להמית ולהרע
 כעשבי סמי המות וכקוצים ודרדרים כן יהיו בני האדם טובים ורעים הטובים נדמו
 לאילנות ולעשבים הטובים שנאמר כתפוח בעצי היער כן דודי בן הבנים [שיר השירים
 ב ג] וכתוב כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות [שם שם ב] והרעים נדמו לקוצים
 ולדרדרים ככתוב ובליעל כקוץ מגד כלהם [שמואל ב כו ו]. וכמו שברא האל האדם
 והבהמה וכל נפש החיה לשכון על הארץ כן ברא האל הלב על אותו הקרום של בשר
 שעל הכבד ושכן בתוך הלב את רוח החיים. כמו שעשה מתחת לארץ התומות ורפש
 וטיט כן עשה באדם הקרב העליון והמעים המקבלים המאכל והמשתה. וכמו ששורצים
 המים מן הרפש ומן הטיט שרצים ורמשים למיניהם כן נשרצים במעי האדם מרפש
 השמרים של מאכל ומשתה שרצים ורמשים ותולעים ארוכים וקצרים רחבים וגלולים
 גדולים וקטנים עבים ורקיפים ודקים כשערות לבנים. וכמו שעשה מקוה ימים בעולם

P 1 (אחרת) N (להיות) 2 FKMP (נתן) | N כן ברא 3 N בדמות ללבנה 4 K דימה לצדק
 5 K דימה לנגה | K דימה לשבתי P שעשה אויר בעל[?] | בין הרקיע 6 K וכמו ששמיים הרוח באויר |
 M ברוח אויר | N ברוח באויר K תצא מנשמת 7 K וזבחה ומנשמת בגויה מקום חללו שלגוף N וכמו
 שרקיע 8 M כן רקע FP שעל הכבד והבטן N (ועל המעים) P (הטחול) 9 FP שבין הריאה לבין
 הכבד | M שבין הריאה והכבד N כמו 10 F שטורפים זה לזה MP ויולעים ואוכלים | N ובהמות
 שובלעים ואוכלים F זה לזה K רחמנים וחסידים וכשרים וצדיקים ותמימים ויראים 11 P לעשות
 רע זה אל זה KMN עשה גם בני האדם K אבל לבני האדם נתן להם MN עצם מלעשות רע זה לזה
 12 K מתחייבים לפני יוצרם ובני האדם הטובים K יונתי בחגוי הסלע. יונתי תמתי 13 FKNP ואתנה
 MN מרעיתי אדם אתם 14 F (יכסוף לטרוף) 15 F כמו העלים שיש להם ריח טוב | M כמו עלי
 ריחות הרע' וריחות הטובי' | K (כמו העלי ריחות הטובים) 16 MN כעשבי סם המות P כן יהיו גם
 בני אדם | K כל בני האדם | M כן בבני אדם יש בהם טוב' ורע' | N כן בבני האדם 17 FMNP היער
 (כן דודי בן הבנים) 18 K ואומ' כשושנה FMNP החוחים (כן רעיתי בין הבנות) 19 FP לקוצים
 ודרדרים F שנאמר ובליעל 20 P לשכון בארץ P ברא האל הלב לשכון אותו הקרב של בשר | M
 (האל) הלב M על אותו הכרם | P על אותו הקרב K שעל הבשר 22 K לאדם הקרב התחתון 23 K
 ששורצים במים P (מן הרפש ומן הטיט) M כן נשרצי' בבני מיעו של אדם 24 P מרפש השמנים K מן
 הרפש שלשמרי המאכל F ושל משה M (ורמשים) 25 F (ורקיפים)

כן עשה באדם מקוה מי הרגלים הוא הנבל והוא השלפוחית. וכמו שעשה אדני הארץ
 למטה ממנה כן עשה יסוד בנין כל הגוף את העצמות העצה מזה ומזה ושתי הירכים.
 וכמו שעשה אבנים מפולמות המשוקעות בתהום אשר מביניהם המים יוצאים בו כן עשה
 שתי הכליות לצאת ולעבור מביניהם מתוך גידיהם את מי הרגלים אל השלפוחית וגם
 5 לחלוח הזרע עובר ויוצא מביניהם אל ביצי המבושים ואל הערוה. וכמו שהתהום קורא
 אל תהום ככתוב תהום אל תהום קורא לקול צנוריק [תהלים מב ח] כן קורא הקרב
 העליון הוא סטומכוס אל המעים להקבילם שמר המאכל והמשתה ובטן התחתון הוא
 המעי הנקרא עור הסתום קורא אל גידי הכליות שהם כצנורים להקביל המים מי רגלים
 הם המתמצים ונפרדים מן המאכל מתוך המעי ההוא ללכת אל השלפוחית. וצינורי
 10 הכליות קורים אל גידי השלפוחית להקבילם המים ההם להוליכם ולהקוותם בתוך
 השלפוחית שהיא דומה לתהום התחתון שהוא תחתון לכל התהומות. ועוד קורא אותו
 המעי הנקרא עור הסתום אל המעי הנקרא שרשור הוא הטחור להקביל את דומן הצואה
 והגלל. וכמו שעשה האלהים נהרות להשקות את העולם כן עשה בגוף האדם ורידים
 הם גידי הדם המושכים את הדם להשקות את כל הגוף. וכמו שיוצאים בעולם מצד
 15 דרום הנגב והוא תימן והוא צד ימין של עולם החום והגשמים שלברכה וטללי ברכה
 ורוחות טובות כן יצא בדבר האל מצד ימינו של אדם החום מן המרה האדומה התלויה
 בכבד וכן יוצא לחלוח הדם מן הכבד שבצד ימינו של אדם. וכמו שיצא השלג והקור
 והברד והקרח מצד צפון בעולם כן יצא הקור מצד שמאלו של אדם מן הטחול ומן
 המרה השחורה ששוכנת בטחול בתוכו. וכמו שיצא הרעה לעולם מצפון שנאמר מצפון
 20 תפתח הרעה [ירמיה א יד] כן יצא כל חלי רע וקשה מן המרה השחורה השוכנת בטחול
 בצד שמאל. וכמו שבצד צפון של עולם מדור כל המזיקים והזיקים והזועות והרוחות
 והברקים והרעמים כן הוא מדור המרה השחורה שבטחול בצד שמאל שממנה תולדת
 כל חלי רע וקשה כמו השחפת הרביעית וכל מיני שגעות והפחד והרעד של אברים
 והפלג היא פרליסיאה ועוית הפה ועמום העינים הסנורים. וכמו שעולים בעשן הנשיאים
 25 מן הארץ ומעלים המים מן התהמות אל אויר הרקיע להמטיר על הארץ כן עולה עשן

FNP 1 (באדם) | M לאדם K מקות מי רגלים K (הוא הנבל) K שהטביע[?] וכמו אדני F | אבני הארץ
 K 2 יסודי בנין הגוף | M כל גוף האדם K 3 (בו) K 4 לשתי הכליות FMNP ולעבור מביניהם
 (מתוך גידיהם את מי הרגלים...מביניהם) את הורע F 5 את ביצי המבושים ואת הערוה N 6 (לקול
 צנוריק) F 7 (הוא) M הסטומכוס | FN אסטומכוס P (הוא סטומכוס) NP להקבילו MNP שמרי
 המאכל K 8 (המעי) P אל גיד הכליות הם כצנורים KM להקבילם המים K 9 (הם) P 11 (שהוא
 תחתון לכל התהומות) F 12 אל מעי N 13 והגלל M וכמו שעשה הש"י M בגוף האדם ביד
 וברגל את גידי הדם P 14 המושכים את כל הדם FM 15 וטללי וגשמי ברכה P והטללים וגשמי
 ברכה | N וטללי רצון וגשמי ברכה FMNP (רוחות טובות) KM (בדבר האל) F 17 כן יוצא |
 K כן יצא K מן הכבד החום והזוכרן ולחלוח חום FMNP בצד M ימיני F 18 מצד צפון שהוא
 צד שמאל לעולם | K מצד צפון לעולם K מצד שמאל F 19 השכונה בטחול NP השוכנת בטחול
 (בתוכו) | M (בטחול..חשוכנת) | K (בטחול) NP (בתוכו) K וכמו שתצא | (לעולם) מצד צפון F
 וכמו שיוצא FMN שנאמר מצפון תפתח הרעה) F 20 כן יוצא P 21 בטחול בצד צפון | K בטחול
 שהוא בצד שמאל FN וכמו בצד K שבצד שמאל K כל הויקים והרוחות והשרים והזועות והברקים
 והרעמים M 22 (כן) K (הוא) F השוכנת בטחול לצד | M אשר בטחול NP בטחול P בצד הצפון
 משמאל MN אשר ממנה P יש ממנה K קשה ושחפת וכל מיני שגעות M והפחדים וסער של
 אברים N 24 (הפלג) | F (הפלג) M פיליסיאה P וכמו שעולה K הנשיאים הם העורים שהן בעשן
 K 25 (המים) P אל אויר העולם M להמטיר על הארץ לא איש

הקרב העליון ומעלה לחלוח אל הפה ואל הראש ומאותו הלחלוח העולה מן הקרב יזלו הדמעות וריר הנחיריים ורוק הפה. וכמו שברא האל בעולם הרים וגבעות כן ברא בגוף האדם שכמי הכתפים וקשרי הזרועים והארכובות של ברכים וקשרי הקרסולים ושאר הקשרים של כל אברים. וכמו שברא בעולם אבנים וצורים חזקים וקשים כן ברא בגוף אדם השנים והמתלעות שהם קשים יותר מכל עצם וברזל. וכמו שברא בעולם 5 אילנות חזקים ורכים כן ברא באדם עצמות קשים ורכים. וכמו שברא בעולם ארץ עבה וקשה וארץ לחה ורכה כן ברא באדם בשר ועור הבשר נגד הארץ הרכה והעור נגד הארץ הקשה והעבה. וכמו שברא בעולם אילנות ועשבים העושים פרי וזרע ואילנות ועשבים שאינם עושים פרי וזרע כן עשה בני אדם שמולידים ויש שאינם מולידים. וכמו שהאילנות והעשבים אינם עושים פרי בלא עתם כן בני אדם אינם מולידים בלא עתם. 10 וכמו שהאילנות נוקנים כך נוקנים בני אדם. וכמו שמצמיח האל עשב ועצי יער מן הארץ כן מצמיח באדם שער הראש והזקן והגוף. וכמו אשר ישרצו חיות ורמש ביצר ובארץ כן שורצים בשער הראש והזקן ובבשר הגוף כנים גדולים וקטנים וביצי כנים. וכמו שברא האלהים התלי בעולם ונטהו ברקיע ממזרח למערב מקצה אל קצה והכוכבים והמזלות וכל דבר שבעולם אדוקין בו כן ברא בגוף האדם את חבל המוח הלבן אשר 15 בתוך חוליות השדרה והוא נטוי מקצה מוח הראש ועד עצם העצה ושנים עשר הנתחים והצלעות וכל אברי הגוף אדוקין בו מפה ומפה. ראש החבל של שדרה הוא מוח הראש וזנב החבל של שדרה הוא עצם העצה וגיד הערוה. וכמו שראש התלי עושה טובה והזנב עושה רעה כן עושה ראש חבל המוח טובה וזנב חבל המוח עושה רעה. וכמו שברא האלהים שנים עשר מזלות ומנהיג את העולם בהם כן ברא באדם שנים עשר נתחים שתי 20 ידיים ושתי אמות ושתי זרועות ושתי רגלים ושתי שוקים ושתי יריכים. וכמו שקבע האל להיות ששה מזלות בדרום וששה בצפון כן קבע האל להיות אלה הנתחים באדם ששה בצד ימינו וששה בצד שמאלו של גוף. וכמו שמתנהג העולם וכל אשר בו תחת ומעלה

P 1 ומעלה עמו לחלוח K מן הקרב אל הפה ואל הראש M 2 יזלו העיני' דמעות וגם הנחירי' P | הדמעות וליחת הנחיריים P | האל בעולם אבנים וצורים חזקים האלהים הרים כן ברא KN ברא האלהים FN | (וגבעות) N 3 וארכובות של ברכים F וקרסי הקרסולים K 4 קשרים של כל הגוף P | וצורים חזקים והאלהים הרים! | כן ברא $FMNP$ 5 ברא באדם P | (יותר) M | וברזל שבעולם K | (וכמו שברא בעולם... ורכים) M 6 עצמות רכי' וקשי' P | עצמות רכים וקשים וחזקים P | (ברא) N | כן ברא בגוף האדם P 8 (וזרע) M 9 שאינם עושים לא זרע ולא פרי N | גם כן K | כן עשה לאנוש יש מהן שמולידין ויש מהן שאינן מולידין M 10 (פרי) N | (אינם מולידים בלא עתם... בני אדם) K | כך בני אדם פרי וזרע בלא עתם וגם לא נזקקין M 11 וכמו שמזקיני' האילני' אף בני אדם מזקיני' P | וכמו שנוקנין האילנות אף בני אדם P | (האל) K 12 הצמיח P | כך צומח P | (הגוף... הראש והזקן) M | ביערות N 13 כן ישרצו M | שער הראש והזקן ושער' השחי' והערוה P | וביצי כנים עם בשער הראש והזקן K | ובכל גופו M | בני כנים... וביצי כנים וחיית קטנות עם גדולות K 14 (בעולם) FN | ברקיע במזרח ועד מערב M | (מקצה אל קצה... אדוקין בו) ברקיע במזרח K | אל קצה ושנים עשר מזלות וכל דבר K 16 בתוך חוט השדרה M | אשר נק' ע'ה שלמ' הח' חבל הכסף והוא נטוי M | ועד עצה השדרה וי' ב הנתחי' M 17 (של שדרה הוא) F | של מוח של שדרה הוא עצם K | של שדרה הוא מוח הראש וצר החבל השינוי! | עצם העצה FM 18 (הראש וזנב החבל) K | וזנבו M | וזנב התלי' P | עצם הצה ועד הערוה P | (עושה) P 19 וכמו שעשה M | כן זנב [?] חבל המוח עושה רעה K | ראש חבל האדם טובה וזנבו רעה NP 20 האל FM | האל ית' M | ככבי' ומזלות ומנהיג M 21 נתחים שהם שתי ידיים וב' רגלי' ושתי אמות F | (שתי זרועות) P | וכמו שברא האל וקבע M | האל ית' M 22 (ששה מזלות... להיות) | K קבע האל (להיות) KP | (להיות) K | (האלה) P 23 (ששה) ובצר ימינו ששה ובצד שמאל ששה K | ששה בצד ימינו של גוף N מהגוף

בכח רוחו של הקב"ה כן מתנהג כל גופו של אדם תחת ומעלה מבית ומחוץ בכח נשמת רוח החיים שנפח בו האל. וכמו שסובל האלהים את העולם תחת ומעלה עם כל אשר בו ונראה בדעת הסכלים וההדיוטים כי הוא נסבל כן סובל רוח החיים את כל גופו של אדם תחת ומעלה מבית ומחוץ מקצה אל קצה ונראה בדעת ההדיוטים כי הגוף סובל את הרוח ואינו כן כי בעת סוף יגיע קץ לחיי האדם תצא רוח חיים מן הגוף ותשוב אל האלהים אשר נתנה והגוף הוא הגולם נשאר מת כאבן ולא יועיל מאומה. וכמו שהאל חי לעולמי עולמים כן רוחו של אדם חי לעולם בין בטוב בין ברע אם היה האדם טוב וישר בחייו תהיה רוחו צרורה בצרור החיים ובשלום ואם היה רע וחוטא בחייו ולא חזר בתשובה תהיה רוחו בחיים רעים בצרה ובצוקה גדולה ככתוב [את נפשך] והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע [שמאל א כה כט] וכתוב הצדיק אבד ואין איש שם על לב [ישעיה נז א] וכתוב בתריה יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוהו [שם שם ב] וגם דוד בקש מלפניו על זה ואמר אל תאסוף עם חטאים נפשי ועם אנשי דמים חיי [תהלים כו ט]. מזה נבין כי לפי מעשיו של אדם תהיה הרוח לאחר מיתתו לפי מעשיו שעשה בחייו בין בטוב ובין ברע ועל החוטאים ועל הפושעים שלא שבו בתשובה ממעשיהם הרעים ככתוב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר [ישעיה סו כד] ועל פגרי הצדיקים ושל בעלי תשובה כתוב יחי מיתך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שכני עפר [שם כו יט] וכתוב יצר סמוך תצור שלום כי בך בטוח [שם שם ג]. וכמו שהאלהים מלא כל הארץ וכל העולם כולו תחת ומעלה ככתוב קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלא כל הארץ כבודו [שם ו ג] וכתוב אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראה נאום ה' הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה' [ירמיה כג כד] כן נשמת רוח החיים של אדם מלא כל גופו שהוא כעולם קטן מכף רגליו ועד קדקדו מקצה אל

$K 1$ מקום בכוח רוחו של $K 2$ שנפח האלהים באפיו F האל ית' K האל את העולם ואת כל אשר בו P (את) כל העולם M מעלה מבית ומחוץ מקצה אל קצה ונראה בדעת ההדיוטי' כי (הוא... ההדיוטים) הגוף סובל $K 3$ הסכלים וההדיוטות שהגוף סובל K את גוף האדם (תחת ומעלה... מקצה אל קצה) ונראה $K 5$ כי בעת (סוף יגיע... האדם) שתצא F וקץ חייו תצא רוח האדם N לחיי העולם $P 6$ בלא יועיל K נתנה נשאר הגוף כאבן דומה ולא יועיל M מת מוטל כאבן שאין לו הופכי' ולא יועיל $N 7$ גם כן P כך רוחו N גם כן M רוחו או נשמתו M לעולמי עולמי' בין בטוב $K 8$ וישר מחייו P נפשו תהיה MN תהיה נשמתו K (צרורה) K (ובשלום) M ואם היה האדם רשע וחוטא N ואם היה האדם רע K וחוטא מחייו $M 9$ תהיה רוח ג' K ובצרה ובמצוקה M ובצרה וצוקה $FMNP$ (והיתה) נפש... אלהיך ואת) $F 11$ (ואין איש שם על לב) N על לב ואנשי חסד נאספים K (בתריה) $F 12$ (על משכבותם הולך נכוהו) MN (הולך נכוהו) K (בקש מלפניו על זה) אמר $P 13$ נפשו $FMNP$ (ועם אנשי דמים חיי) P וגם מזה נבען M מזה נוכל להבין $M 14$ תחיה הרוח או נשמתו K תהיה מתתו לאחר מיתתו וגם פגר הגוף כמו כן לפי P מעשיו של אדם K (שעשה בחיים) FMN בין טוב ובין רע $K 15$ יועל החוטאים P בברע יהיה שכר הרוח אחר מיתתו ועל החוטאים K תשובה מדרכיהם הרעים P (ממעשיהם הרעים) בתשובה $P 16$ הפושעים (תולעתם... לכל בשר) FMN (תולעתם... לכל בשר) $K 17$ הצדיקים ועל נבילות של בעלי תשובה F תשובה אמר N תשובה אומר $MP 18$ (הקיצו ורננו שכני עפר) EMP (כי בך בטוח) $F 19$ מלא כל הארץ (וכל העולם... כבודו) P (מלא כל הארץ כבודו) K (ככתוב... צבאות) $P 20$ מלא כל הארץ כבודו ועולם הזה הגדול תחת M מלא כל הארץ כבודו וכל העולם הזה הגדול תחת N מלא כל הארץ כבודו וכל העולם הגדול הזה תחת K (אם... נאום ה') F (ואני לא אראה... נאום ה') $M 21$ (נאום ה'... נאום ה') MP (הלוא את השמים... נאום ה') $K 22$ כן גם רוח נשמת החיים NP (מלא כל גופו) K קדקדן ועד צפרניו

קצה עד צפרני ידיו ורגליו. ומזה נבין האמת כי אם יגע באדם כלום דבר בגופו בלא
ראות עיניו כמו חיה או רמש או שרץ או עוף או אדם או בהמה או ברזל או קוץ או עץ
או אש או מים קרים או מים חמים בין בגופו בין בראשו בין מבית בין מחוץ בין בעור
בשרו בין בקצת ידיו או רגליו מיד מבין הגוף ואותו המקום הנוגע בו. אותו דבר מבין
5 כל ימי חייו על אשר גופו מלא מרוח החיים ואחרי מותו אינו מבין מאומה מה יעשה
לגוף בין טוב ובין רע ועל זה כתוב שופך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים
עשה את האדם [בראשית ט ו] ללמדך שכל מי שרוצה את האדם כמו שהוא מחריב
את העולם כלו על אשר דמה את האדם לבריאת העולם ולצלם האלהים. טעם אחר
ופירוש אחר כי בצלם אלהים עשה את האדם [בראשית ט ו] דמהו האלהים לצלמו
כמעט קט מוער. כיצד. כמו שמתחלת בראשית הוציא רוח מרוחו בכחו הגדול והוציא
10 מים עם אותו הרוח בכוחו הגדול והוציא אש ממים בכחו הרב והקפיא מן המים ההם
מכח האש ועשה מהם הארץ ומארבע היסודות האלה יסד וברא את העולם כולו ואלו
הם ארבע יסודות רוח ומים ואש ועפר כן ברא גם את האדם מארבע היסודות מרוח
וממים אש ועפר והם דם וליחה ומרה אדומה ומרה שחורה. הדם כנגד הרוח. אמנם כי
הדם הוא הנפש [דברים יב כג] והנפש הוא הרוח וכח הרוח חם ולח וכת הדם חם ולח.
15 והליחה כנגד המים כי כח המים קר ולח וכח הליחה קר ולח. והמרה האדומה כנגד
האש כי כח האש חם ויבש וכח המרה האדומה חם ויבש. והמרה השחורה כנגד העפר
כי כח העפר קר ויבש וכח המרה השחורה קר ויבש. כל זה עשה האלהים בכחו הגדול
ובגבורתו החזקה והרבה. הרוח שנפח האל והוציא מרוחו בתחלת מעשה בראשית היתה
20 לאין חקר ושיעור והוציא מים מלחלוcho יחד עם אותו הרוח לאין חקר ושיעור והוציא
אש מלחלוcho מאותו המים לאין חקר ושיעור והקפיא מאותן המים ועשה את הארץ לאין
חקר ושיעור ומדה וכאשר ברא האלהים בתחלת בראשית את העולם הזה הגדול כן
ברא ויצר מן העולם הגדול את האדם שהוא עולם קטן. ודמהו אלהים בדמותו כמעט
קט מוער ובדמות העולם. ברא את האדם הראשון תחלה כדמות האלהים וחסרו מעט
25 מאלהים ככתוב ותחסרהו מעט מאלהים [תהלים ח ו] ונתן לו רשיון שיעשה אף הוא

1 K האמת שאם P יגע האדם P (דבר) 2 P (ראות) K עיניו או חיה M (שרץ) 3 K או קוץ או אבן
או אש M מים קרר או חמי K בין על בשרו 4 K ידיו ורגליו מיד מבין הגוף כולו | M ואותו הגוף הנוגע
5 K מלא גופו מקום החיים | F מלא רוח החיים | MN כל ימי חייו מפני שרוחו מלא גופו | K מאומה אם
תעשה | P מאומה ממה שיעשה | F מאומה מה תעשה 6 P (באדם... את האדם) FMN (כי בצלם... את
האדם) 7 F מי שירצח | K מי שהורג את האדם כאילו שמחריב 8 F את כל העולם כלו | N את כל
העולם N דמה את האדם באדם | M דמה האדם | K אשר דומה לבריית עולם 9 FK (ופירוש אחר)
10 MP (מוער) K הוציא הקב"ה P בכחו (הגדול... ממים בכחו) 11 K (בכוחו הגדול) K בכחו
הגדול והקפיא 12 K בכח האש K (יסד) ברא את כל העולם | NP (וברא) 13 P הארבע יסודים
אש ומים ורוח ועפר | F אש ועפר (כן ברא...ועפר) P האדם גם מארבע היסודים 14 K מן רוח מים
M ואלו הם דם וליחה N הדם כנגד הרוח שבנינו 15 P והנפש הוא הדם N וכח הרוח חם ולח כח
הלחה הלבנה ונקרי עליומא קרי ולחה ומרה האדומה 16 P (כי כח המים... וכח הליחה) N כי כח
האש חם ויבש ומולרי קולדא 17 P וכן המרירה האדומה חם ויבש 19 MN החזקה והרבה והרוח |
K החזקה ברוך הוא וברוך שמו. הרוח שנפח 20 K הרוח לאין חקר ושיעור ומדה M ושיעור (והוציא
מים מלחלוcho... לאין חקר ושיעור) 21 K (מלחלוcho) K המים לאין חקר ושיעור ומדה. וכאשר ברא
מאותם המים ועשה את העולם לאין חקר האלהים בתחילת בראשית 24 FNP כמעט (קט מוער) | M
(מוער) M העולם הזה F כיון ברא P בתחלה 25 MN (ככתוב ותחסרהו מעט מאלהים) MN
שיעשה גם הוא | P (אף הוא)

אדם מגופו ומיסודו לפי כחו כרצון הבורא ית' [עלה]. כיצד. מוציא רוח תאות המשגל
 מרוח החיים שלו כמו רוח מרוח ומסייע רוח התאווה את הזרע הדומה למים כמו מים
 מרוח ובאים בתוך הרחם רוח התאווה והזרע עם רוח החיים ומכה רוח החיים היוצא עם
 הזרע ומרוח התאווה מתחמם הזרע בחום בתוך הרחם כמו אש משקלה. הנה זה דומה
 5 לאש ממים ומן החום יקפיא הזרע ויברא הבשר והגידים והעצמות והעור שהם כנגד
 הארץ. הנה זה דומה לארץ שנברא מן המים. זה לך עולם קטן שיעשה האדם מגופו
 לפי מעוט כחו ברצון בוראו ובכח יצרו ובכח רוח נשמת חיים שנפח בו האל באפו של
 אדם הראשון. וכמו שלא חסר מאומה רוח אלהים חיים על שהוציא רוח מרוחו ולא חסר
 מאומה על שהוציא מים מלחלוחו עם אותו הרוח שהוציא מרוחו הקדש החי לעולמי
 10 עולמים כן איננו חסר האדם מאומה מרוח חייו על שמוציא רוח חיים מרוח חייו עם
 הזרע וכן איננו חסר מאומה על אשר מוציא הזרע מלחלוח גופו. ועוד על אשר ידמה
 האדם כי הדבר הזה שכתבנו בבריאת בני אדם הנולדים מאדם ראשון ועד סוף העולם
 זה מגופו של זה וזה מגופו של זה איננו נודע כי אם בשכל ובבינה מעומק חכמה ודעת
 ובחפץ להודיע כח מעשיו וגבורתו לבני אדם נתן לאדם רשות כדי להבין ולידע בראיית
 15 עיניו ובמעשה ידיו את מעשה האלהים שעשה בתחלת בראשית ולהאמין ולהודות לאל
 ולהעיד לו כי הוא אל גדול וגורא גדול בכוחו וגורא במעשיו ונתן לו רשות ודעת שיפח
 בגרונו עם בית הבליעה שלו בשפתים פתוחות ולהוציא רוח מגופו מרוח החיים שלו
 ועם אותו הרוח להוציא לחלוח מגופו. ומי שלא יאמין בדבר הזה יביא אבן או ברזל
 או דבר שהוא קשה ויבש קשה שאיננו שותה הלחלוח מהרה ויבש שאיננו מוציא לחלוח
 20 שלא יאמר האדם שזה הלחלוח מזה הדבר יוצא ולא ממנו ואז יראה ויאמין כי יוציא
 לחלוח מעט מגופו באותו הדבר שיפח עליו וכל זה עושה האדם כמעט קט מזער לפי
 מיעוט כחו וקוצר רוחו וסוף חייו ושניו כדי שידע את מעשה האלהים. ועל אשר הוא
 רוח חיים האדם מעט ומזער וקטן מוציא בנפיחת גרונו ובית בליעתו רוח מרוחו מעט
 וקטן ומזער. ועל אשר יהיה לחלוח גופו של אדם מעט וקטן ומזער מוציא עם נפיחת
 25 רוחו לחלוח מעט ומזער וקטן ואינו יכול האדם להוציא מזה הלחלוח המוציא מגופו

F 1 כרצון האל יתעלה | P ברצון האל (ית') | K (ית') || K מוציא האדם רוח תאות F 2 מרוח החיים
 סוד שלו N 3 הרחם (רוח התאווה והזרע... בתוך הרחם) || K מכוח התאווה והזרע עם רוח חיים | P בתוך
 הרחם רוח תאווה והזרע עם עם רוח החיים ומכה רוח החיים היוצאים עם הזרע ומרוח התאווה מתחמם
 הזרע בתוך בתוך הרחם כמו אש K 4 KP (בחום) || K אש קלה P 5 זה דומה (לאש... הנה זה דומה) |
 MN לאש ומים ומן החום | F לאש ומים ומים ומן החום || M יקפיא הזרע שנברא הבשר | K יקפיא הזרע
 ויבואו[?] הגידים 7 MN ברצון האל ית' MN (ובכח יצרו) || K (בו) F (האל) || MN באפי אדם
 הראשון || F (של אדם הראשון) 8 M על (שהוציא רוח מרוחו... עם אותו הרוח) שהוציא מרוחו הקב"ה
 החי 9 N (על שהוציא מים מלחלוחו) || K מלחלוח הרוח וגם אותו הרוח || P (עם) | עם אותו הרוח
 FGMNP 11 P כן האיש איננו חסר | FN כן איש איננו חסר || F מאומה מכה חייו || M (על שמוציא רוח
 חיים מרוח חייו) | FN על שמוציא רוח מרוח חיים || F מן הזרע || G ועוד על אשר ראה האלהים P 12
 (כי הדבר הזה) || M ועוד סוף || G (העולם) N 13 בשכל ותבונה | FM בשכל ובינה P 14 וחפץ || P
 נתן להם רשות 15 GP (לאל) G 16 במעשה F 17 הוציא לחלוח מגופו 19 FMNP (שהוא)
 20 FMNP (הדבר יוצא) G 21 במעט מעט ומזער | P כמעט קט | FMN כמעט מעט 22 P מסוף
 שניו וחייו F 23 רוח החיים של אדם | P ועל אשר רוח החיים מעט || M ובית בליעתו || FMNP רוח
 מרוח M 24 גופו (של אדם... לחלוח ומזער וקטן) ואינו יכול || P (מוציא) F 25 רוחו לחלוח קטן מעט
 מזער | N רוחו לחלוח קטן מעט ומזער || F מאלה הלחלוחים שמוציא

אש על אשר יהיה הלחלוח שמוציא מעט וקטן ומוזער. ועל זה נתן לו האלהים דעת
ובינה והשכל לעשות חילופו. ועל אשר לא יוכל האדם לתלות המים באויר בלא כלי
כמו שעשה האלהים בכחו הגדול בתחלת בראשית נתן לו האלהים דעת ובינה והשכל
ליתן מים בכלי זכוכית זכה וצחה ותופש הכלי עם המים בידו ומרים באויר העולם.
ועל שאין לאדם אור ונגה וזהר כנגה וזהר של הקב"ה מרים בידיו את הכלי ההוא של
5 זכוכית עם המים הזכים שבתוכו ומעמידו כנגד זהרו של שמש בחום הקיץ ויאחו בידו
האחרת נעורת פשתים רכה או צמר גפן או רקבון העצים אשר ביער הנקרא איסקא
בלשון יון ורומיים ומעמיד הנעורת או את צמר או את הרקבון הנקרא איסקא כנגד כלי
הזכוכית מרחוק כמעט ומפני זהר חום השמש אשר יזהיר בכלי הזכוכית יוצא ועובר
10 זהר חום השמש מתוך כלי הזכוכית ומתוך המים אשר בו אז יבער צמר הגפן או הרקבון
או הנעורת וידליק כמו אש. זה לך לדעת להוציא רוח מרוח ומים מרוח ואש ממים. ומי
שרוצה להבין ולידע ולהאמין איך נעשתה הארץ מן המים מכוח האש יעשה לו קומקום
של נחשת וימלאהו מים זכים וצחים וירתיחהו על האש וכל מה שיחסרו המים יוסיף
עליהם מים וירתיחם עוד ועוד ויוסיף עליהם מים וירתיחם ככה יעשה בכל יום עד
15 שנים רבות ואם ישבור את כלי נחשת או וימצא בתוכו כמו אבן קשה וחזקה. ואם ילחוש
אדם בלבו ויאמר מי יוכל לנסות את הדבר הזה ילך אל חרשי הנחשת וידבר אליהם
אם יבא לידם קומקום של נחשת שנרתחו בו המים מרוב שנים או הכלי של נחשת של
שרים הנקרא בלשון יון מוליארין הוא הכלי שמרתיחים בו משרתי השרים את המים
החמים להשקות את אדוניהם עם היין המהול ומסוך ומוזג בחמים ההם. אם יהיה הכלי
20 הזה בלה ונושן מרוב שנים שהיו רותחים בו את המים ויחפצו חרשי הנחשת לשבור את
הכלי ההוא או כלי קומקום הבלה והנושן שנרתחו בו המים משנים רבות אז תמצא בו
כמו אבן קשה וחזקה או כמו ארץ עבה וקשה ואז יראה ויאמין האדם איך נקפים המים

G 1 (וקטן) | F הלחלוח שמוציא מעט מוזער | M מוזער מוציא עם נפיתח רוח M 3 בתחלת מעשה
בראשית MN דעת ותבונה והשכל MP 4 לאויר העולם MNP 5 לאדם אויר P וזהר כאור ונגה
G ו מרים אותו באויר FMNP (בידו) M הכלי ההם M 6 שבתוכם ומעמידם | F ומעמידו וזהרו של
שמש N (כנגד) P ביום הקיץ FMP 7 הנעורת של פשתן זכה | N וזה דקה P רקבון עצים M 8
אשר ביער איסקא שמו בלשון N אשר ביער איסקא שמו בלשון F אשר ביער איסקא שמוני! [בלשון
N הנעורת או חלופו הנק' כנגד | G ויעמיד את הנעורת או את הצמר | M ומעמיד הנעורת או דבר אחר
כנו? [?]] כנגד כלי הזכוכית | N ומעמיד הנעורת או חלופו הגו כנגד כלי הזכוכי' P צמר גפן F איסקא
9 FMNP (כמעט) M (אשר יזהיר... חום השמש) M באותו כלי זכוכית FP 10 (חום) P (הגפן) |
MN צמר הגפן או חלופו וידליק כמו אש P 11 וילד וידליק כמו אש F וידליקו כמו אש G כמו מאש
FMNP (לך) F 12 ומי שירצה FMNP (להבין) M בכח האש GM קוקומס F 13 וימלאנו
FP ומרתיחו על האש | M וירתיחו על האש | N וירתיחו על האש P 14 וירתיחו עוד ויוסיף עוד
עליהם מים | N ויוסיף עליהם מים זכים וצחים וירתיחו על האש וכל מה שיחסרו המים יוסיף עליהם מים
וירתיחהו עוד ויוסיף עליהם (מים) | F וירתיחהו עוד ויוסיף עוד עליהם (מים) | M וירתיחו עוד ויוסיף
עוד עליהם (מים) P וירתיחו עוד יעשה ככה שנים רבות בכל יום | F וירתיח ככה יעשה | ככה יעשה
FKMNP 15 K ואז ישבור את כלי ההוא שלנחשת וימצא M (כמו) K ואם ילחוש האדם ויאמר מי
יכול לנסות דבר זה עד שנים רבות ילך F 16 ילך אצל חרשי הנחשת K 17 ויאמרו להם שאם יבוא
P בא לידם | M אם יבא אליהם קוקומוס K (של נחשת) F 18 של השרים F מוליאר N מולארון
KP (המים) K את החמים להשקות את היין במהול ומסוך במים חמים ההם M 19 מהול ומסוך
ומזוג בחמין ההם. או יהיה K הכלי ההוא F שהיו מרתיחין בו את המים החמים | M שהיו מרתיחין
את החמים K (חרשי נחשת) לשבור אותו הכלי M 21 כלי קוקומוס K בו המים מרוב השנים F או
תמצאו K 22 כמו כן אבן M כמו ארץ מעוטה וקשה M וראה והאמין כי גם בנף האדם FK (האדם)
K נקפים המים וירתיחם האש להעשות ארץ ועפר ואבן

מכח ריתוח האש ונעשים ארץ ועפר ואבן. גם מי הים מרוב השמש נקפא ונעשה מלח כארץ. כי גם בגוף האדם והבהמה והחיה תולדנה ותעשינה אבנים רכות וקשות וחזקות בשלפוחית ובכליות ובכבד ובריאה ובמקומות אחרים של גוף מלחלוח הגוף ומריתוח המקום ההוא. וגם חביות היין שהן מרוב שנים המובא בהן יין בכל שנה אם יגררם אדם בכלי ברזל יוציא מהן כמו אבן אותו הנקרא בלשון יון ורומיים טרטרון וזה נעשה מחום ריתוח התירוש ומכח היין. כל אלה הראיות החכים האלהים את האדם לעשות כמעט לפי כחו המזער כדי להבין את כח מעשה האלהים הגדול והנורא. ויתר על כל אומות העולם החכים האלהים את ישראל עמו לידע כח מעשיו ותחלת ברייתם ככתוב כח מעשיו הגיד לעמו [תהלים קיא ו] וכתוב למען יראו וידעו וישמו וישכילו יחדיו כי יד ה' עשתה זאת וקדוש ישראל בראה [ישעיה מא כ] למען ידעו ויבינו וישכילו את מעשיו הגדולים והנוראים וידעו כי אין כמוהו ואין זולתו הוא גדול ומעשיו גדולים ככתוב גדלים מעשי יה' [תהלים קיא ב] הוא נורא ומעשיו נוראים ככתוב אמרו לאלהים מה נורא מעשיך [שם סו ג] הוא נפלא ומעשיו נפלאים ככתוב אודך על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשיך [שם קלט יד] הוא אמת ומעשיו אמת ככתוב מעשי ידיו אמת ומשפט [שם קיא ז] הוא נאמן ומעשיו ופקודיו נאמנים ככתוב נאמנים כל פקודיו [שם שם]. ברוך שמו המיוחד לעולם ועד שהוא עושה גדולות ונפלאות לבדו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן [שם עב יט].

M 1 מכח ריתוח האש $FMNP$ (גם מי הים... ונעשה מלח כארץ) K 2 תולד בה ותעשינה כמין אבנים רכות וקשות וכבירות בשלפוחית ובכבד F 3 וכליות M מלחלוח הגוף שמריתח המקום ההוא K מלחלוח הגוף ומחום הריתוח המקום ההוא P 4 חביות היין שהם משנים רבות P (אדם) K 5 (כמו) אבן ששמו בלשון יון טרטרון P טרטרו N מחום ריתוח המרוש [!] ועפר היין P 6 אלהים את בני האדם F לדעת כמעט K לעשות כמעט מזער לפי כחו כדי להבין M (לעשות) K 7 כח כל מעשה האלהים P (כח) $FMNP$ החכים (האלהים) M 8 להודיעה כח FP כמו שכתוב בתורה NP 9 לעמו לתת להם נחלת גוים M לעמו וכת' למען יראו וידעו וישמו על לב וגו' כי אין כמוהו ואין זולתו הוא גדול ומעשיו גדולים כדכת' גדלי' מעשה יי' דרוש' לכל חפציהם הוא נורא K למען יראו וידעו ויבינו וישכילו את מעשיו הגדולים F וישמו וישכילו את מעשיו הגדולים P 10 דעל פה כי יד יי' עשתה... למען ידעו וישכילו ויבינו עדל[?] פה כי יי' ומעשיו נוראים K 11 ומעשיו ככת' כי אין כמוהו ואין כמעשיו ואין אלהים מבלעדיו ואין צור זולתו והוא גדול K 12 הוא נורא ומעשיו נוראים) K 13 (ככתוב אודך... מעשיך) F 14 (מעשי ידיו אמת ומשפט... נאמנים ככתוב) K 15 (ומעשיו) | (ופקודיו) FP 16 ברוך שם K לעולמי עולמים M (שהוא) M גדולות עד אין חקר ונפלא' לבדו ברוך שם מלכותו לעולם ועד וימלא K לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא P 17 המיוחד בפי כל לעולם ברוך שם כבודו לעולם | N (ועד וברוך שם) M אמן ואמן ועתה באה אתחיל פ' ספר היצירה בעזרת האל נורא

[הקדמה לספר יצירה]

נתחיל פירוש תחילת בריאת בראשית וספר יצירת העולם שמסר הקב"ה לאברהם
אבינו ע"ה ככתוב יה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז מעולם נסכתי מראש מקדמי
ארץ. באין תהומות חוללתי באין מעינות נכבדי מים. בטרם הרים הטבעו לפני גבעות
חוללתי עד לא עשה ארץ וחוצות וראש עפרות תבל. בהכינו שמים שם אני בחקו חוג
5 על פני תהום [משלי ח כב-כו] בשומו לים חקו ומים לא יעברו פיו בחוקו מוסדי ארץ
[שם שם כט] ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום [שם שם ל]. יש חכמים מפרשים
ואומרים כי זה הדבור של שעשועים כמו פינוק ככתוב מפנק מנוער עבדו [שם כט כא]
ואין פירוש כן כי אם במשמע הדבור הדומה לו כמו וישע יה' אל הבל ואל מנחתו
10 [בראשית ד ד] וכמו ביום ההוא ישעה האדם על עשהו [ישעיה יז ז] וכתוב ולא ישעה
אל המזבחות [שם שם ח]. וזוהו השרש יראה כל נבון כי עשועים לשון ראייה והבטה
הוא אבל הראייה וההבטה נקראים הרואה אדם לפי שעה ומביט פה ופה ושעשועים
ראייה בכל לב ובכל נפש כמו אם יאהב האדם דבר מלב ונותן עיניו בו לראות ולהביט
בו בכל לב ובכל נפש שעה גדולה שלא ליקח עיניו ממנו רגע ומרוב תקע וקבע עמידת
העינים של אדם התוקע והקובע והמעמידם לראות ולהביט בכל לב את הדבר שהוא
15 אוהב נכהים עיניו של אדם מרוב איחור הראיה וראיה לדבר הזה כמו שהכתוב אומר
השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע [ישעיה ו י] וכתוב שעו מני אמרר בבכי [שם

M 2 פירוש ספר יצירה פירוש תחלת בריאת בראשית N זו תחלת פירוש ספר יצירה פירוש תחלת
בריאת בראשית F זו תחלת פירוש ספר יצירה ונתחיל פירוש P (תחלת) P 3 כתוב F הכתוב אומר
 F (קדם מפעליו מאז) M מאז וכת' מעולם EM 4 (מקדמי ארץ) FMN (באין מעינות נכבדי מים)
 F בטרם הרים הטבעו וגו' באמצו שחקים ממעל וגו' עד אשר לא עשה M (לפני גבעות חוללתי... מוסדי
ארץ) וכת' F 5 (בחקו חוג על פני תהום) N (בחקו חוג על פני תהום) באמצו שחקים ממעל בשומו
(ליום חקו ומים לא) F 6 (ומים לא... מוסדי ארץ) F 7 (ואהיה שעשועים יום יום) M שעשועים יום יום
משחקת לפניו בכל עת הנה יש חכמי' מפרשי' ואומר' שזאת המלה N שעשועים יום יום משחקת לפניו בכל
עת P [?] שמפרשים N 8 (זה הדבור של שעשועים) [?] כמו פינוק בעינן מפנק מנוער עבדו M שעשועי'
הוא מלשון פינוק כמה P (עבדו) FP 9 ואין פירושו N (כן כי אם במשמע) F (כן) M (אם) N וישע
יה' אל הבל ואל קין ואל מנחתו M (ואל מנחתו) M 10 וכת' ביום ההוא על עשהו $FGMNP$ G
אל עוש' ועיני אל קדוש (וכתוב... אל המזבחות) ידיו ואשר עשו אצבע לא יראה והאשרים [?]... טי נביב
ושע'... קדוש יש' תראנה וכת' ולא ישעה ולא יראה נבין כי (שעשועים לשון) N (וכתוב) M וכן ולא
ישעה P 11 לא יראה אל המזבחות MN (כל) P ומן השרש ראוה [?] נכון FNP (לשון) FMN 12
(הוא) G (אדם לפי ש) עה MN ומביט יפה יפה G 13 וב(כל נפש כמו אם) P (דבר) $GMNP$
לראותו P ולהביט בכל כוח שעה גדולה שלא לוקח עיניו MN 14 (ובכל נפש) G (ובכל נפש שעה)
 MN שלא יקח עינו G (ממנו) P [?] NP תקע קבע G עמידת (עינים יקובע ומעמידים... לב את הדבר
שהוא) G 16 האהוב נכהים עיניו של אדם לפי ש' [?] (מרוב... וראיה) NP וכהים עיניו של אדם P
וראיה לדבר זה כמו השמן M וראיה לדבר זה מה שכת' השמן N וראיה לדבר מה שאמ' הכת' השמן
 G 17 לב (עם... ועיניו) P וכתוב אחר אומר שעו F והכתוב אומ' שעו ממני אמרר בבכי P וכת' אחר
אומ' השע ממני F והכת' אומ' השע ממני ואבליגה G כת' האומ' השע ממני ואבליגה N שעה ממני

כב ד] וכתוב השע ממני ואבליגה [תהלים לט יד] ואינם דברי הפסוקים לשון סמיות ועורון כי אם כהות עינים הכהות לפי שעה מרוב איחור הראייה כי מאשר הכתוב אומר ואזניו הכבד ולא אמר ואזניו החרש כלומר יכבד לפי שעה מלשמוע אף נבין כי השע לשון כהות מרוב איחור הראייה יתקע העינים. כלומר השע את עיניו שיקבע ויתקע ויעמיד את עיניו להביט ולראות ומרוב איחור הראייה לא להבין הוא נאמר כי דבר ששעוים אינו דומה לדבר וישע על שיש לו אותיות יתרות בה. גם לשון הקודש דרכו להכפיל את הדבור כמו תעתועים וכמו קעקע מקרקר קיר ואחרים רבים כמוהם. אבל יסוד הדברים האלה ושכמותם שתי אותיות הם שע תע קע קר כמו בנקור לכם כל עין ימין [שמואל א יא ב] ואות נון אינה מן היסוד של זה הדבור כמו לנגוע הנון והואו אינן יסוד כי היסוד גע הוא וכמו בנפול תרדמה [איוב ד יג] והיסוד של דיבור פל הוא ואחרים רבים כמוהם. הנה פירשנו ואהיה ששעוים כלומר ואהיה ראייות והבטות של הקב"ה בתאוה גדולה באהבה יתרה ובהשמת עין לרוב. יום יום. מהו יום יום. אלפים שנה ככתוב כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול [תהלים צ ד]. מהו אתמול מטרם כלומר ביום ההוא של טרם בריאת העולם וכמו שמצינו כתוב שאמר הקב"ה לאדם הראשון כי ביום אכלך ממנו מות תמות [בראשית ב יז] וחיה אדם אלף שנה חסר שבעים לקיים הכתוב כי ביום אכלך ממנו בעוד היום ולא בסוף היום. ואהיה אצלו אמון יש דעתי לפרשו כמו כאשר ישא האומן את היונק [במדבר יא יב] ויש לפרשו כמו נאמן כי הנון אינה מן היסוד. הנה למדנו כי אלפים שנה טרם בריאת העולם היה הקב"ה משעשע את כ"ב אותיות של תורה והיה מצרפן ומגלגלן ועושה מכלן דבור אחד ומגלגלו פנים ואחור בכל כ"ב אותיות והיה עושה עוד מהם דבורים כלולים ודבורים בדולים. מלא

1 G השע פן יראה בעיניו והכתוב (השעו מגי... אמר בבכי) MNP ואבליגה מעט G (ואינם דברי הפסוקים לשון סמיות) MP דברי הפסוק P 2 (הכהות) לפי שעה F כהות עינים והכהות G (לפי שעה מרוב איחור הראייה) G 3 (אמר ואזניו החרש) כלומר יכבדו M ולא כת' החרש P נבין אף פ' השע לשון כהות כי השע הבא מרוב איחור F נבין איך פירוש השע כי לשון כהות השע הבא מן רוב איחור הראייה G נבין אף פירוש השע כי לשון כיהות הוא לפי השעה הבא מרוב N נבין פי[?]. השע כי הוא לשון N 4 ותקע העינים P יתקע ויעמיד העינים M 5 פי השע את עיניו F ושיתקע ויקבע ויעמיד אמון ולהביט ולראות G לא יראה להבין ואם תאמר כי דבר ששעוים MN 6 אינו דומה לוישע יי P אותיות יתרות בהם F (בה) G (בה) נהנה לשון הקודש M 7 גם לשון קוד[!] להכשיל P גם דרך לשון הקודש להכפיל M וכמו מקעקע מקרקר P מקרקר קיר ושוע G וכמו מקרקר קיר ושוע אל ההר N (ואחרים) F (כמוהם) F 8 (האלה) P ושכמותם שני דברים ושני אותיות הם P (תע קע) M ודב' כמו כן G 9 כמו בנקר לכל עין M עין ימין דשמואל שאות נון G כמו לנגוע אליה הנון וו M 10 אינה מן היסוד וחבריהם ככה. הנה פירוש ששעוים P כמו G תרדמה על אנשים[?] (דיבור פל הוא ואחרים רבים כמוהם) F 11 (כמוהם) G (ששעוים כלומר ואהיה ראייות והבטות) P ואהיה אצלו אמון ואהיט ששעוים MN (ואהיה) MN 12 MNP ואהבה יתרה F של הקב"ה באהבה גדולה ובהשמעת עין G ואהבה[?] (יתרה ובהשמת) MN 13 מהו יום. אלף שנים P אלף שנים G (כי אלף שנים) M 14 מטרם פ' ההוא טרם בריאת העולם N ביום ההוא טרם בריאת העולם G (ביום ההוא של) P וכמו כן מצינו G (הקב"ה לאדם הראשון) F 15 (כי) F (מות תמות) והיה (אדם) אלף שנה G יהי (אדם) אלף שנים M תמות ואדם הר' [?] חיה אלף שני' M כדי לקיי' הכתו' G 16 ביום אכל' ממ' [?] (בעוד היום ולא בסוף) היום M כלומ' בעוד היום לאחר שעבר היום F (דעתי) GM יש דעת P 17 לפרשו כי הוא כמו כאשר G (כמו כאשר ישא האומן את היונק) M כי הנון איננה מן הושרש G 18 (אינה מן היסוד) MN הנה למדת P כי אלף שנים MP קודם בריאת העולם G (העולם היה הקב"ה משעשע) PN 19 (כ"ב) P דבור ומגלגלו פנים ואחור והיו מצרפם ומגלגלם ועושה מהם G (היה) מצרפן ומגלגלן F ומגלגלן ועושה F 20 ומגלגלן פנים ואחור G (פנים ואחור) P (עוד) MN (מהם)

דיבור חצי דבור שלישי דבור פי שנים מדבור אחוז זה בזה וכלול זה בזה ובדול זה מזה ומגלגלם פנים ואחור באותיותיהם ובניקודיהם ומונה מספר מנינם עד כלה. וכל זה היה הקב"ה עושה על שהיה רוצה לבראת את העולם במאמרו ובכנוי שם הגדול לפיכך היה מגלגל האותיות כדי להוציא את שמו הגדול והנורא והנפלא והחזק והאמיץ בכח ובגבורה אשר מכנוי אותו השם הנקדש והנערץ היה נעשה כל מעשה בראשית ברגע 5 קטן בהרף עין בלי ליאות ויגיעה כי אם בדבורו ובמאמרו ובציווי ככתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם [תהלים לג ו]. וכתוב בספר בראשית שמסר הקב"ה לארבהם אבינו ולמשה רבנו בהר סיני ויאמר אלהים יהי אור [בראשית א ג] ויאמר אלהים יהי כן ויהי כן באותו הרגע וכתוב כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמד [תהלים לג ט] ועוד היה הקב"ה מגלגל האותיות כדי להוציא מהם כל דברי הלשונות שבארץ. 10 ואחר כלות האלהים צירוף האותיות וגלגול הדברים וחשבונם ומנינם ומספרם התחיל לחשב חשבון הכוכבים והמזלות וחשבון תקופות ומחזורות של כוכבים ושל תלי ושל מזלות שהיה עתיד לסדר ולבראת והיה עורך את החשבון כולו לפניו כדי לראות ולידע כל הדורות העתידות להבראות מראש ועד סוף ככתוב מי פעל ועשה קרא הדרות מראש [ישעיה מא ד] קודם בריאת העולם וכדי להבין מעשה כל אדם וצדקתו ורשעתו 15 ולגזור על כל אחד ואחד לפי מעשיו העתיד לעשות בין טוב ובין רע. כך ערך ומינה את מזלו וככבו שיזרח בשעת זריחתו ובשעת מולדו בין טוב ובין רע. כל זה עשה האלהים בחכמתו ובתבונתו טרם שיברא העולם ככתוב ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה [משלי ג יט]. ואף על פי שערך ומינה את כוכבו ואת מזלו של כל אדם מטרם בריאת העולם לפי מעשיו שעתיד לעשות לא נתן הקב"ה רשות לכוכבים ולמזלות להרע או להטיב לתכלה על אשר ראה כי האדם העתיד לבראות לא היה נכון להיות בלא יצר 20 ככתוב כי יצר לב האדם רע מנעריו [בראשית ח כא]. ועל זה האלהים שהוא אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה ערך ותקן את התשובה מטרם בריאתו של עולם ככתוב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל [מעולם עד עולם אתה אל] תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם [תהלים צ ב-ג] שאם יחטיא יצר הרע את 25 האדם ויחזור בתשובה לפני בוראו ויעזוב את מעשיו הרעים. ויבקש מחילה וסליחה

1 M ומלא דיבור | NP וחצי דבור || M פי שני' דבור | N פי שנים בדבור || N (וכלול זה בזה) | G אחוז זה בזה וב[?] לול זה בזה || P ובדול מזה ומוה | MN ונבדל זה מזה F 2 ומגלגלם פנים ואחור | F (ובניקודיהם) N ומונה מנין מספר מנינם ועל זה היה עושה | P ומונה מספרים ומנינים עד כלו || M עד כלם G 3 שמו F 4 היה מגלל האותיות || P (כדי) | G כדי להוציא מהם || M הגדול הנורא G 5 בכח ובגבורה || F הקדוש והנערץ M 6 וכהרף עין | G ברגע קטן כהריפת עין P 7 שמים נעשים || FMN (וברוח פיו כל צבאם) G 8 שמסר אלי[?] למשה עבדו | M למשה רע"ה || P יהי אור ויהי אור || MN (ויאמר אלהים) 9 יהי FMNP || N יהי כן וכן ויהי כן || F (הוא צוה ויעמד) F 10 כל דברים || FMN שבכל הארץ M 12 התחיל בחשבון הכוכבי' | N (חשבון) P כוכבים ומזלות וחשבון תקופות ומזלות ומחזורות || P (ושל תלי) ושל מזלות מה שהיה M 13 עתיד לחדש ולברא F 14 ככת' מפעל ועשה M 15 (כל) F 16 כפי מעשיו || P (כך) M 17 בשעה זריעתו ובשעת מולדתו || FN ובשעת מולדו בין טוב ובין ברע P 18 טרם שברא העולם | M טרם שנברא העולם || FMN (כונן שמים בתבונה) P 19 (ואת מזלו) | F של כל אדם ואת מזלו ואת P 20 העתיד אדם לעשות לא נתן הקב"ה לכוכבים ולמזלות רשיון || P 21 (לתכלה) || FP העתיד לבראות שלא היה נכון להיות בלא חפץ חטא || M לא נכון בלא יצר (ככתוב) M 22 (האדם) || P (אל חנון ורחום) N 23 עם הרעה F 24 (ותחולל... אתה אל) | N (ותחולל ארץ... עד דכא ותאמר) P 25 בני אדם כי אלף שנים בעיניך MN 26 (לפני בוראו ויעזוב את מעשיו הרעים) || MN (וסליחה לפני בוראו)

לפני בוראו ויטישר לעשות הטוב והישר בעיני ה' מתנחם עליו הקב"ה ומהפך מזלו הרע לטובה. ואחרי ראות האלהים כל תקנת העולם ותקנת כל בריותיו טרם שיברא העולם אלפים שנה מיד התחיל לבראת את העולם בכחו הגדול ככתוב בספר יצירה שמסר הקב"ה לאברהם אבינו ביום שכרת עמו הברית ככתוב ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמור לזרעך נתתי את הארץ הזאת [בראשית טו יח]. וכן כתוב בספר יצירה.

$P 1$ (והישר) F מרחם עליו הקב"ה $F 2$ ומתהפך מזלו הרע $MN 4$ לאברהם אע"ה $M 5$ לאמ'. וכן לשון בלימה דכתי' בספר יצירה וכו' שם אל ועתה אתחיל ית[?] EMN (לזרעך נתתי את הארץ הזאת)

[ספר ראשון]

בשלושים ושתיים נתיבות פליאות חכמה חקק את עולמו יה' צבאות אלהי ישראל אל שדי רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו וברא את עולמו בשלושה ספרים בספר וספר וספור. ואלו הם שלשים ושתיים נתיבות פליאות חכמה שחקק יה' צבאות את עולמו. עשר ספירות בלימה ועשרים ושתיים אותיות של תורה שהן יסוד העולם. עשר ספירות בלימה וכמו כן מכוונת ברית בדמיון מספר עשר אצבעות הידים ועשר אצבעות הרגלים וה' אחד מכוון בתוך עשר ספירות בלימה. וכמו כן מכוונת ברית יחיד בתוך עשר אצבעות הידים שהם חמש כנגד חמש בלשון ובפה ליחד האל. וכמו כן מכוונת ברית יחיד בתוך עשר אצבעות הרגלים שהם חמש כנגד חמש במלת המעורר שהיא הערוה כלשון שאמר למען הביט על מעוריהם [חבקוק ב טו]. עשר ספירות בלימה. מדתן עשר שאין להם סוף. עומק ראשית שהוא טרם בריאת העולם ועומק אחרית של אחר סוף וקץ של העולם. עומק טוב ועומק רע. עומק רום ועומק תחת. עומק מזרח ועומק מערב. עומק צפון ועומק דרום. ואדון יחיד אל מלך נאמן מושל בכלן ממצען קדשו ועד עדי עד. זה שכתוב שאין להם סוף מלמדך שאין חכם בעולם שיוכל לדעת ולהבין ולהעמיק בדעת אל למצוא עד סוף לידע עשר הספירות האלה העמוקות. אם ירדוף החכם אחריהם ויבקש בדעתו כל ימות העולם להבין בהם אינו מוצא מאומה כמו שאמר שלמה בחכמתו ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע והאלהים עשה שיראו מלפניו [קהלת ג יד] שלא יעמיק אדם בדעתו לרדוף כדי למצוא את עשר הדברים האלה העמוקים לאין חקר ותכונה כי לא יוכל להבין עומק ראשית שמטרם בריאת העולם ועומק אחרית של אחר סוף וקץ של עולם. ועומק של טוב ועומק של רע. ועומק של רום ועומק של תחת. ועומק של מזרח ועומק של מערב. ועומק של צפון ועומק של דרום. כי אם כן יאמר בלבו מה לי לרדוף בדעתי להבין ולידע דבר שהוא עמוק עמוק מה שאין חכם בעולם שיכול למצוא את הדברים שאני

2 ל אלהים חיים אל שדי | M (אל) F_3 בספר וספור וספור L_4 (חכמה) שחקק בהן P_5 (ועשרים ושתיים... ספירות בלימה) F_6 (ברית) P וכמו כן מכוונת ברית יחיד בדמיון F (מספר) MN עשר אצבעות הידים והרגלים עשר אצבעות הידים ועשר אצבעות הרגלים F_7 ואל אחד מכוון בתוך L ויין יחד מכוון N מכוון כנגד עשר ספירות LN ברית יחוד F_8 כנגד חמש בלשון ובפה... כנגד חמש P במלה ולשון LN ברית יחוד $9 MNP$ היא ערוה L שהיא הערוה מלשון הביט F שהיא הערוה שנאמר למען M הערוה כדכת' למען P_{10} עשר ספירות כנגדן מדתן עשר F_{11} ראשית וסוף M ועומק אחרית פי שלאחר L ועומק אחרית שהוא אחר F_{13} ועומק צפון M (אל) M (קדשו) F קדשו ועדי עד M_{14} פי' זה שכתב להם סוף ללמדך FM שאין אדם בעולם M יוכל לדעת L_{15} בדעתו F עד סוף להגיע לתכלית עשר הספירות האלה LN ולידע P לידע עד עשרה ספירות $FMNP$ לידע את סוף יוד הספ' האלה P אם ירדוף החכם יום אחר יום ויבקש L_{16} ומבקש בדעתו $FMNP$ (מוצא) M כמו שאמ' שלמ' המ' ע"ה L שלמה בן דוד מלך ישראל PM_{17} (בחכמתו) P (אשר) M (יעשה) L (וממנו אין לגרוע..שיראו מלפניו) N_{19} (עשר) F לאין חקר ותכלית N_{20} עולם ועומק אחרית FM וקץ העולם F_{21} ועומק הרום M ועומק רום L_{22} כי אם אמר בלבו P (כן) L בדעת PM_{23} שהוא (עמוק) עמוק MNP יכול F שאין יכול חכם בעולם למצוא L אלה הדברים

מבקש ורודפם לדעת כמו שאמר שלמה מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה והאלהים יבקש את נרדף [שם שם טו] כלומר הוא לבדו יכול לבקש זה הדבר הנרדף בדעת בני אדם המבקשים לדעת. על זה אמר שלמה ע"ה כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו [שם ז כג-כד] כלומר עמוק עמוק הוא זה הדבר להמצא. ועוד אמר שלמה כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמע [שם א ח] כלומר כל הדברים יגעים הם להמצא ולא יוכל איש לדבר להשביע את עינו לראות ולמלא און מן השמועה הזאת. ועוד אמר וראיתי את כל מעשה האלהים כי לא יוכל האדם למצוא את המעשה אשר נעשה תחת השמש בכל אשר יעמל האדם לבקש ולא ימצא וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא [שם ח יז]. וזה מעט מזער שאנו מוציאים ומפרשים ברשיון חנון הדעת והתבונה מקצת מטעמי חדות התורה ומקצת טעמי חידות ספר יצירה שמסר הקב"ה לאברהם אבינו באהבתו אותו להודיעו ולבניו אחריו אלהותו וייחודו וגדולתו וגבורתו וכח מעשיו ככתוב כח מעשיו הגיד לעמו [תהלים קיא ו] שאם לא היה כן מי היה רשאי אפילו להרהר ולחשוב בלבו להשיג דבר קל וקטן מכל הדברים האלה. עשר ספירות בלימה. צפייתן כמראה הבזק ותכליתן אין להם סוף וקץ. דברו בהם כרצוא ושוב ולמאמרו כסופה ירדופו ולפני כסאו הם משתחווים. מאשר כתוב צפייתן כמראה הבזק אסור לו לאדם ליתן דעתו בהם אפילו כהרף עין שאין דבר קל ומהיר בכל צבא השמים לרוץ ולשוב כבזק וזה הבזק מין אחד הוא משל מיני הברק הכתובים ומכוונים בספר החכמה הוא היורד מן השמים ביום סגריר ונראה כיורד כחוט המטוה של אש מתכת או כחוט דבר של מתכת הנתך באש ויוצק על הארץ ויורד כחוט מתעוות פה ופה כאש חיה וכהרף עין נראה לעין. ועל זה נאמר דברו בהם כרצוא ושוב ולמאמרו כסופה ירדופו. צוה בדברו שלא יהא אדם רשאי להרהר ולחשוב בהם כהרף עין ואם יפתחו רוחו ויהרהר יעשה רוחו כרצוא ושוב ולא יוסיף עוד להרהר כי למאמרו כסופה ירדופו כסופה המנשפת פתאום כהרף עין ולפני כסאו הם משתחווים. ועל כן יעשה האדם את רוחו כסופה בעת שיהרהר ויחזור מהרהר לבו מהרה וישיב דעתו ביראת ה' ויודה

1 FP ורודף M לדעת מה שאמר P_2 (והאלהים יבקש את נרדף | L (והאלהים יבקש את נרדף כלומר) N (את) M פי הוא לבדו P_3 (בני אדם) L ועוד על זה L (ע"ה) | M שלמה ע"ה (כל זה נסיתי... שלמה) FL_4 (והיא רחוקה ממני) L (מי ימצאנו) N_5 (להמצא) M (לא יוכל איש לדבר) M_6 (לא יוכל איש לדבר) F (און) M פי כל הדברי האלה N הדברים האלה M_7 (יוכל) N (את) M להשביע את און משמוע ולמלא את עינו לראות N_8 משמוע שמועה זאת F וראיתי אני את כל מעשה L (האלהים) M לא יוכל האדם לדבר P_9 למצוא את כל המעשה אשר יעשה L תחת השמים (בכל אשר... לבקש ולא ימצא וגם) FN בשל אשר יעמל האדם MN_{11} חנון הדעת והבינה P חדוד [!] התורה P (חדות) ספר יצירה L_{12} שמסר האלהים N באהבתו אותנו P להודיע M להודיע לו L אחריו מלכותו וגדולתו MNP_{14} מי יהיה רשאי F מי שהיה רשאי MNP להשיב דבר קל | להרהר או לחשוב בלבו דבר קל M מן הדברים P_{15} (בלימה) L (וקץ) N ודברו בהם N_{16} (כסאו) M פי מאשר P_{17} (בהם) LNP_{18} (הוא) LMP משלשת מיני הברק | N מן לשונות מיני הברק P (ומכוונים) L_{19} בספרי החכמה הוא היוצא מן השמים P ביום הגריר | N ביום סגריר ויורד (כחוט המטוה... או כחוט) כחוט דבר של מתכת L ונראה ברד כחוט מטוה של אש נתכת או כחוט דבר של מתכת הותך באש ויורד ויוצא על הארץ ויורד כחוט מתעוות P שיורד M ויורד כחוט המטה לפי ראות עין ח[?] שלאש מתכת או כחוט דבר F_{21} כראש חיה L (נאמר) M דברו שהם P ומאמרו P_{22} שלא יהיה אדם LP להרהר בהן L לחשוב כהרף (עין) P_{23} ויהרהר בהן P (עוד) M_{24} כסופה ירדופו פי המושרת פתאום M_{25} ביראה ודעת

ייחודו וישתחוה לפניו ביראה ורעד בכל לבו ובכל נפשו. עשר ספירות בלימה. מהו פירוש בלימה. בלי מאומה ללמדך שכל אומן הרוצה לעשות בנין אם אין לו אבנים ועפר ועצים ומים וכלי הבנין אינו יכול לעשות בנין ואם רוצה לעשות כלי עץ או כלי זכוכית או כלי ברזל או כלי נחשת או כלי כסף או כלי זהב או מכל דבר אם אין לו עץ או זכוכית או ברזל או נחשת או כסף או זהב או אותו דבר שרוצה לעשות ממנו הכלי אינו יכול לעשות הכלי והאל הגדול והגבור והנורא ברא את העולם כולו בלי מאומה מכחו הגדול. וראיה לדבר הפסוק הזה נטה צפון על תהו תלה ארץ על בלימה [איוב כו ז]. תהו דבר רק וחשך שאין בו ממש ככתוב ונטה עליה קו תהו ואבני בהו [ישעיה לד יא] ללמדך שאין דרך האלהים כדרכי בני אדם כי האדם העושה בנין ותקרה אינו יכול לבנות ולקרות בלי יסוד האלהים תלה את העולם כולו על בלימה כי אם בכחו הגדול. עשר ספירות בלימה. פירוש אחר. כמו עדיו לבלום [תהלים לב ט] בלום לבך מלהרהר ובלום פיך מלדבר ואם רץ לבך שוב לאלהים שכן נאמר רצוא ושוב ועל דבר זה נכרתה ברית בלשון ובפה את לשון הקודש וייחוד האל ומילת המעור כדי לזכור את האלהים שנתן בו את הברית ולחזק את לבו ולהשיב דעתו אליו שלא להרהר כלום באלהותו. עשר ספירות בלימה. עשר ולא תשע. עשר ולא אחת עשרה. הבין בחכמה וחכם בבניה שלא להעמיק בהם בספירות כדי להבין ראשית לכל ראשיתם ואחריתם של אחריתם כי אם בחון וחקור בהם ודע וחשוב בלבך מראשיתו עד ואחריתו נצור בלבך שלא להרהר העמד דבר על בוריו והשיב יוצר על מכונו להודות לו כי הוא יוצר ובורא לבדו ואין זולתו. ומדתן עשר שאין להם סוף לדעת אותם. נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כשלהבת קשורה בגחלת. תחלתן הוא האלהים וסופן הוא האלהים שהוא ראשון והוא אחרון ונעוצים הם אלה הספירות שהם עשר בלימה בכחו הגדול כשלהבת קשורה בגחלת שהכל יודעים כי מן הגחלת תולדת השלהבת והיא קשורה בגחלת. דע זה וחשוב יוצר בלבך שהיוצר אחד הוא והוא אדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר.

L 1 בכל לב ובכל נפש F בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאודו F (מהו) M 2 עשר ספירות בלימה בלי מה פי' בלי מאומה וללמדך N (בלי) P 4 לעשות כלי בנין וכלי זכוכית כלי עץ וכלי נחשת L או זהב אותו דבר F (או כלי זהב או... נחשת או כסף) P (או מכל דבר... או זהב) L 5 הרוצה P 6 לעשות (הכלי) N אינו יכול לעשות ממנו הכלי והאל F (כולו) LMN מבלי מאומה F 7 הפסוק הזה באיוב P הפסוק הזה הכתוב באיוב כמו שכתוב L הפסוק הכתוב באיוב F (תלה ארץ על בלימה) M 8 תהו הוא דבר רק L רק וחשך הוא P רק וחושק P שאין לו ממש P עליו F 9 מלמדך הכתוב LN ומלמדך הכתוב שאין האלהים כדרך F ולמדך הכתוב שאין דרך האלהי' כדרך פי' P (כי) N כי האדם עושה MN 10 ההקב"ה תלה F והאלהים MP (כולו) F את העולם כלו בחכמה על בלימה ובכחו הגדול $LMNP$ (על) MNP בבלימה F העולם כלו בחכמה על בלימה FP (כי אם) F 11 ובכחו הגדול N פי אחר כלומר כמו F (ובלום) M 12 כמו במתג ורסן עדיו לבלום בלום פיך MN שוב במקום M שכן דתיב P (דבר) L 13 ועל דבר זה P בלשון ובפה לשון ואת ייחוד האל ומילה כדי לזכור L ובמילת המעור L 14 (בו את) MNP את האלהים שנתן הקב"ה את הברית M וגם להשיב דעתו F (אליו) שלא ירהר M 16 חכם בחכמה הבין בבניה MN ראשית של ראשיתן P ראש של ראשיתם P 17 (של אחריתם) F ואחרית לכל אחריתם L כי אם בחון בהם וחקור בהם M כי אם בחון בהם וחקור מהם N וחקור מהם MNP מראשיתו ואחריתו L מראשיתו ואחרית P וגור בלבך F יצר בלבך N יוצר בלבך LM 18 והעמד N ותעמוד דבר על בורו M ותשב יוצר על מכונו להודיע לו P 19 ומדתן וכנגדן F עשר ספירות בלימה מידתן עשר M 20 פי' תחלתן F בגחלת. (תחלתן... בכחו הגדול כשלהבת הקשורה בגחלת) P 21 ושהוא אחרון ונעץ אלו הספירות שהם עשר בלימה LMN הם אלה עשר ספירות בלימה MN (שהם עשר) N 22 כשלהבת הקשורה בגחלת M פי' שהכל יודעים M 23 דבר זה דע וחשוב בלבך P שהיוצר הוא אחד ואין שני לו N ולפני מי אתה סופר

אלו הם העשר ספירות בלימה. אחת רוח אלהים חיים חי העולמים נכון כסאו מאו
 ברוך ומבורך שמו תמיד לעולם ועד. קול ורוח ודבור זהו רוח הקדש הוא ראשון והוא
 אחרון לראשיתו אין חקר ולאחריתו אין תכלה. שתיים רוח מרוח. הא כיצד. הוציא
 האלהים רוח מרוחו הקדוש וחקק וחצב באותה הרוח שנפח והוציא מרוחו את חללו
 של עולם וארבע פינות העולם מזרח ומערב צפון ודרום ורוח בכל אחד מהם מרשות
 האל. ממשלים אנו משל בהבדלת אלף אלפים ורבי רבבות לאין חקר ומספר בין קדש
 לחול ובין הטהור למי שאינו טהור ובין חזק ואמיץ בכחו ובגבורתו ובין האנוש החלש
 בכחו ובגופו ובין חי וקיים לעולמי עולמים ובין אנוש שכחציר ימיו והוא רמה ותולעה.
 האומן של זכוכית כשיחפוף לעשות כלי זכוכית לוקח כלי ברזל שהוא נבוב מקצה אל
 קצה ולוקח מן הזכוכית הנותך שבכור הכבשן ונותן בפיו את קצה הכלי ההוא הנבוב
 ונופח רוח בפיו ועובר הרוח מתוך הכלי ההוא עם הזכוכית הנתכת והנמסת הדבוקה
 בקצה הכלי ההוא הנבוב ומכה נפחת הרוח נמתחת הזכוכית ונעשית כלי בין גדול בין
 קטן בין גלול בין בעל ארבע פינות בין ארוך בין רחב בין קצר כמו אשר יחפוף האומן
 לעשות כפי כחו המזער. והאל הגדול הגבור והנורא בכחו הגדול הוציא רוח מרוחו
 ונמתח חללו של עולם עד חפצו עד שאמר לו די. עשרים ושתיים אותיות יסוד עשאו
 הקב"ה שלשה ספרים שלש האותיות הנקראות אמות הם ספר אחד. ושבע האותיות
 הכפולות הם ספר שני. ושתיים עשרה הפשוטות הן ספר שלישי. ורוח אחת מהם. הרוח
 שנפח והוציא האל מרוחו הקדוש. אחת היא מן האותיות ואחת היא מן עשר הספירות
 כמו שכתבנו למעלה. עשר ספירות בלימה אלה הם. אחת רוח אלהים חיים. שתיים רוח
 מרות. שלוש מים מרות. הא כיצד. עם אותו הרוח שנפח והוציא האל מרוחו הקדוש
 בכחו הגדול הוציא מים מלחלוcho הרב לאין שיעור ומדה וחקק וחצב במים ההם תהו
 ובהו רפש וטיט. הא כיצד. נעשה הרפש והטיט שהוציא תהו זה קו ירוק המקיף את כל

M 1 פ"ה אלו הן ' ספיר' F (חיים) M חיי לעולמים M 2 ברוך הוא ומבורך שמו F (לעולם) NP קול
 רוח ודבור LM ודבור זה הוא P 3 הוא ראשון והוא אחריתו L אין תכלית F (הא) כיצד MN 4
 הוציא הקב"ה LP (וחקק) P (הרוח) M 5 (העולם) N וארבע פינות של עולם N ברוח בכל אחד
 6 MN מרשות האל ית' F מרשות האל יתעלה L אלף אלפי אלפים לאין חקר וריבי ריבי רבבת לאין
 מספר M 7 ובין טהור לשאינו טהור L בין קדש לחול ובין הטמא לטהור F למי שאינו טהור ובין חי
 וקים לעולמי עולמים ובין חזק L החלש בכחו ובגבורתו P ובגבורו [?] ובין האנוש שהיא חלש L (אנוש)
 שבחציר MN ובין אנוש כחציר L 8 לעולם ולעולמי עולמים P 9 כלי (זכוכית) L שהוא נקוב
 נבוב ונקוב P והוא נבוב N כשהוא נבוב M 10 מן הקצה אל הקצה P מקצה אל קצה קנה $LMNP$
 (ולוקח) L הותך MN מן הזכוכית הניתן P (הכבשן) L ונותן פיו אל קצה P (את קצה הכלי...רוח
 בפיו) ועובר מתוך הכלי ההוא M בפיו את ראש הכלי L ההוא הנקוב M 11 ונופח רוחו M ונופח
 בו בפיו ועובר הרוח תוך הכלי ההוא ונוגע בזכוכית L הכלי (ההוא) P (הנמסת) הנחתרת [?] M 12
 ההוא הנקוב P (הרוח) P 13 כלי גדול בין קטון בין גדול בין בעל ארבע פינות M כלי גדול או קטון
 או בעל ארבע פינות L (בין קצר) M או עגול או רחב או קצר N בין ארוך בין רחב בין צר בין קצר
 MN ככל אשר יחפוף F האדם האומן MNP 14 לעשותו F המזער $FKMNP$ מרוחו הגדול M 15
 חלל של עולם K חלל העולם F (עד חפצו) M עד שאמר לעולמו די P 16 (ספרים שלש) P הם
 ספר ראשון N (ושבע) P 17 אותיות הפשוטות K 18 זו הרוח שנפח הקב"ה מרוחו הקדוש KP אחת
 היא מן הספירות K (עשר ספירות בלימה אלה הם) M 20 שתיים רוח מרוחו K (הא) כיצד מאותו
 רוח שנפח M עם אותו (הרוח) MN והוציא האל ית' P 21 מים מלחלוcho הרב F מים מלחלוcho
 הרבה K ובכחו הגדול וברא את עולמו הוציא מים מן לחלוcho הרוח עד אין שיעור וחקר ומספר ומדה |
 N שיעור ומדר [!] K 22 וטיט. תהו זהו קו ירוק N (תהו) FK שמקיף F (כל)

העולם מסביב והוא כדבר רק וחושך שאין בו מושב בריות ככתוב לא תהו בראה לשבת יצרה [ישעיה מה יח] וכתוב ונטה עליה קו תהו ואבני בהו [שם לד יא] ובהו אלו אבנים מפולמות המשוקעות בתהום ומביניהם המים רבים יוצאים ככתוב קו תהו ואבני בהו. המים ההם עשאן חקקן כמין ערוגה הציבן כמין חומה סככן כמין מעזיבה ותלאן באויר בחללו של עולם בכח מאמר קדוש. ארבע אש ממים. הא כיצד. לאחר שתלה האל בכחו הנפלא את המים ההם באויר חללו של עולם מזהר נוגה אורו הגדול והנורא לאין חקר ושיעור הגיה זהרו וזיהר מתוך המים ומכח אותו הזהר שהגיה מתוך המים יצאה אש ומאותה האש חקק וחצב כסא הכבוד ואופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכל צבא המרום ומשלשתן יסד מעונו מרוח וממים ומאש ככתוב עשה מלאכיו רוחות משרתי אש להט [תהלים קד ד]. ולא חפץ הקב"ה לעשתם מאשו הגדולה שלא ישוו לו כי הוא אש אוכלה [דברים ד כד]. ועם אותה האש הרתיח הקב"ה את המים ההם והקפיא מהם שלישייתם ונעשו טיט ורפש ועפר ככתוב מי מדד בשעלו מים ושמים בורת תכן וכל בשלש עפר הארץ [ישעיה מ יב] הנה למדנו מזה הכתוב כי חלק האל את המים לשלושה חלקים. החלק האחד הקפיא ועשה את הארץ ומן החלק השני עשה כל צבא המרום והשמים העליונים. והחלק השלישי נשאר על הארץ והיתה הארץ תחתיהם עד יום שלישי עד שנקו המים ונראתה הארץ. וביום השני הקריש והקריח כקרח עוד מאותו החלק השלישי של מים הנשאר מיום ראשון אשר נעשה ממנו הארץ ועשה הרקיע הזה שעלינו להבדיל בין מים למים והעלה האלהים את הרקיע הזה עד חצים של מים שנשארו משליש החלק עד השמים העליונים ככתוב ויקרא אלהים לרקיע שמים

1 K את העולם כולו מסביב K (והוא כדבר רק... קו תהו ואבני בהו) P (כדבר רק) P_2 לשבת ישרה F המים ובהו אלו אבנים N_3 ומהם המים רבים P המים זבים ויוצאים K המים זכים ויוצאים בעולם וראייה לדבר קו תהו ואבני בהו. וכיצד נעשה הרפש והטיט שהוציא מן המים ההם MN (ככתוב קו תהו ואבני בהו) N_4 (חומה) P כטי[?] חומה K סככן מעזיבה אותם המים שהוציא מלחלוהו הקדוש ותלאן באויר K_5 מאמר קדוש M מאמ' קדוש ית' P ארבע אש ומים FK (הא) כיצד P_7 הגיעה הגיה והזירו וזיהר M הגיה אורו וזיהר F (ומכח אותו הזהר שהגיה) N ומכח גופו ומכח אותו הזהר P שהגיה בתוך המים K_8 לאחר שתלאן באויר הגיה זהר מזהרו הטוב והנורא הגדול בלי חקר ושיעור וזיהר כמים ומכח אותו הזהר יצאה אש P ומאותה (האש) MN וחצב בה כסא K (ושרפים) N וחיות הקדש הקדומים P וחיות הקדש ומלאכים וכל צבא המרום K_9 ומלאכים המשרתים וכל צבא מרום M וכל צבא מרום K ומים ואש שני' F_{10} (משרתי אש להט) K כי לא רצה הקב"ה P (הקב"ה) F עשותן מאש P (ישוו) F_{11} (לו) M כי הוא ית' אש אוכלה הוא אל קנא K אש אוכלה הוא ואל תתמה היאץ יצאה אש מן המים כי גם בדת בני אדם המועטת והחלשת ניתן להוציא אש ממים. כיצד מביא כלי זכוכית טהור וממלאהו מים ונותן בשמש ומשים איסקן הניצוצים היוצאים מן הכלי ומבעיר וכיצד חצב מן המים הטיט והרפש עם אותו האש שהוציא מן המים הריתוח מן המים ההם והקפיא מהם שלישייתם P ועם אותו (האש) M ונתן (אותה) האש FN_{12} משלישייתם MN וחצב בה כסא K ורפש והם הוקרשו ונעשית האדמה ככת' וכל בשלש עפר הארץ וכת' מי מדד בשעלו מים. מזה הכת' אנו לומדים N ורפש עפר F_{13} (ושמים בורת תכן וכל בשלש עפר הארץ) M (בורת תכן) N (הנה) F מזה הכת' למדנו P הנה מזה נבין N_{14} החלק הראשון הקפיא K והחלק השני עשה F ומן החלק האחר M_{15} והחלק הג' ממים M תחתיהן יום N_{16} ועוד P וביום השני הקדיש וקי' והזריח ורח עוד M_{17} מאותו החלק שלישי P החלק השלישי על מים הנשארים N ונעשה הרקיע K הנשאר על הארץ ועשה הרקיע F_{18} (שעלינו להבדיל... את הרקיע הזה) N והעלה האלהים את הרקיע הזה שעלינו K_{19} להבדיל בין מים למים שני' ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו' והוציא המים השלישים האלה חצים ממעל החצים נקו במקום אחר. והתיה הארץ תחת המים עד יום שלישי עד שנקו המים ונראתה הארץ. והרקיע הזה שעלינו עששה הקב"ה ביום שני להבדיל בין מים למים העלוהו הקב"ה את הרקיע הזה ביום שני עד חצים שלמים שנשארו משליש החלק עד השמים העליונים ככת' ויקרא אלהים לרקיע שמים

[בראשית א ח]. קראן שיעלה הרקיע עד חצים של מים עד השמים העליונים ומבואת ישעיה למדנו כי באש הרתיה האל את המים ונעשו אבנים וארץ וכל מיניהם ואבני מלח ככתוב מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן [ישעיה מ יב] ללמדך בהבדלת אלפי אלפים ורבי רבבות לאין מספר בין קדש לחול כאדם המפרש זרתו לתקן עוגות לחם בידים פרושות. וכל בשליש עפר הארץ [שם שם] כלומר החלק של מים שבראתי וחלקתי במדת שעלי את עפר הארץ. ושקל בפלס הרים וגבעות במאזנים [שם שם] לתלותם בדבר השלישי ולא מכל השליש הנתלה להשקל בפלס ובמאזנים כמו שעשיתי אני ככתוב כה אמר יה' גאלך ויצרך מבטן אנכי ה' עשה כל נטה שמים לבדי רקע הארץ מאתי [ישעיה מד כד]. אל תקרי מאתי אלא מאשי כי בלשון תרגום משמשת תיו במקום שין. מאשי מן האש שהוצאתי והלהבתי מן המים מכח זוהר נוגה אשי הגדולה כי לא היו יכולים לעמוד לפני כח אשו הגדולה והחזקה כי היו נלחכים מפני האש הגדולה כמו שעשה במעשה אליהו ככתוב ותפל אש יה' ותאכל את העלה ואת העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה לחכה [מלכים א יח לח]. ועתה נחזור למנין עשר הספירות. חמש. חתם רום בידו [פ] שלש אותיות מן הפשוטות וקבען בשמו הגדול ואלו הן יוד הא ואו. יהו. וחתם בהם שש קצוות שבעולם. חתם רום ופנה למעלה וחתמו ביהו. גלגל עוד הקב"ה את שלש האותיות האלה ועשאן שם גדול ונורא שלו יהו. שש. חתם תחת ופנה למטה וחתמו ביהו. גלגל עוד שלש האותיות האלה ועשאן שם גדול ונורא שלו יהו. שבע. חתם מזרח ופנה לפניו האל וחתמו בהיו. גלגל עוד שלש האותיות האלה ועשאן שם גדול ונורא שלו יהו. שמינית. חתם מערב ופנה לאחוריו לאחרי האל וחתמו בהיו. גלגל עוד שלש האותיות האלה ועשאן שם גדול ונורא שלו

1 M הרקיע הזה על חציו שלמים P עם חצים של מים K ומבואת ישעיה הנביא P2 נעשו יום [?] אבנים וארץ K הרתיה האלהים ונקפאו ונעשו ארץ ואבנים לכל מיניהם K3 בשעלו מים וחלק כי תכן [?] שמים בזרתי ללמדך PM בשעלו מים וחלקן ושמים F בשעל ומים N בשעלו מים וחלקם ושמים N4 אלף אלף K אלף אלפי אלפים P (עוגות) P5 (כלומר) K ומי כל בשליש החלק של מים M פי החלק שלמי K6 בשעלי בשליש ולא מכל השליש את עפר הארץ P (בפלס) NP7 כדבר בשליש M בדבר בשליש K (השלישי ולא מכל השליש) K8 אני ייי מבטן P אוני אני ה' עונו [?]. אישי הרימה והתוליעה רואים שנעשה על יריט [?] כי כל כלי הורתח על האש עם המים משמשין K משמש ש' עם ת' מן האש שיציתי [!] והלהבתי M10 בלשון שין N (מן) P (שהוצאתי) F והלהבה K מלח זוהר אשי הגדולה. כי מאשו הגדולה והחזקה לא היו המים יכולים לעמוד שהיו נלחכים כמות שנעשה בימי אליהו ש' ותפל אש יי P מלח גיהוזהר אש הגדולה (כי לא היו... הגדולה) P11 גלהבים מפני האש P12 כמו שנעשה במעשה בראשית ובמעשה אליהו F במעשה אליהו ז'ל N במעשה אליהו P13 (את האבנים) ואת העפר וגו' (את המים אשר בתעלה לחכה) F (ואת האבנים... לחכה) K בתעלה לחכה. ולא תתמה איך מן המים מעשת הארץ כי מעשב המלוח עושים זוכיכת האומנת ובכל יום אנו [?]. אישי הרימה והתוליעה רואים שנעשה על יריט [?] כי כל כלי הורתח על האש עם המים מלח האש המרתיהו ומחרשו. ותפש כמי לריץ ובמצא בו כן גם העולם מכח הרתוח שלאש חי מחי נקרשה ונחרשה הארץ. נחזור לענין עשר ספירות בלימה P ועתה נחזור לחשבון ובין האותיות עשר ספירות N נחזור לחשבון מנין עשר ספירות M14 למנין חשבון ' ספ' P חמש כנגד רום שלש אותיות K חמש חתם רום. מהן חתם רום דבר [?] שלש אותיות M15 בשמו הגדול ית' P ואלו הן יוד הא ואו יהו M ואלו יהו והשם יהו N ואלו הן יוד הא ואו האו M16 FMNP (עוד) F גלגל ה"ב ה' MN שלש אותיות P שם גדול ונורא שלא יודה [!] ויה M (שלו) M17 ו' חתם ופנה למטה P (האלה) K18 שם גדול ונורא שלו הוי MP חתם מזרח ופניו לפניו P לפני האל FLMNP N (גלגל עוד שלש... שם גדול ונורא שלו ויה) F19 (האלה) P (ונורא) FMP שלו הוי N שם גדול ונורא שלו (היו... נורא שלו) ויה LM (לאחרי) FMP20 וחתמו בהיו L וחתמו ביהו M גלגל עוד ג' אותיות L שם גדול ונורא שלו והי P ונורא שלא

ויה. תשיעית. חתם דרום ופנה לימינו לימין האל וחתמו בויה. גלגל עוד שלש אותיות האלה ועשאן שם גדול ונורא שלו והי. עשירית. הספירה של בלימה חתם צפון ופנה לשמאלו לשמאל האל וחתמו בויה. אלה הן עשר ספירות בלימה. אחת רוח אלהים חיים. שתיים רוח מרוח. שלש מים מרוח. ארבע אש ממים. חמש רום. שש תחת. שבע מזרח. שמונה מערב. תשע צפון. עשר דרום. נתחיל פירוש גלגול עשרים ושתיים אותיות באר היטב. עשרים ושתיים אותיות יסוד. שלש מהן אמות ושבע מהם כפולות ושתיים עשרה מהם פשוטות. וכלן חקוקות בקול חצובות ברוח קבועות בפה בחמשה מקומות א"ח ה"ע ב"ו מ"ף ג"י כ"ק ד"ט ל"ג ו"ס שר"ץ קשורות בראש הלשון כשלהבהת בגחלת. ואלו הן חמשה המקומות של פה הקבועות בהם עשרים ושתיים אותיות א"ח ה"ע משתמשות בסוף הלשון ובבית הבליעה. כיצד. אם יחפוץ אדם לומר א"ח ה"ע אינו יכול לאמרם במקום אחר של פה כי אם בסוף הלשון ובבית הבליעה. ב"ו מ"ף משתמשות בין השפתים. כיצד. אם יחפוץ אדם לומר ב"ו מ"ף אינו יכול לאמרם במקום אחר של פה כי אם בין השפתים. ג"י כ"ק על שלישייה של לשון נכרתות. כיצד. אם יחפוץ אדם לומר ג"י כ"ק אינו יכול לאמרם במקום אחר של פה כי אם בשליש היד של הלשון. ד"ט ל"ג נ"ת משתמשות בראש הלשון. כיצד. אם יחפוץ אדם לומר ד"ט ל"ג נ"ת אינו יכול לאמרם במקום אחר של פה כי אם בראש הלשון. ו"ס שר"ץ בין השנים ובלשון שכובה ושטוחה. כיצד. אם יחפוץ אדם לומר ו"ס שר"ץ אינו יכול לאמרם במקום אחר [של פה] כי אם בין השינים ובלשון שכובה ושטוחה. עשרים ושתיים אותיות יסוד קבועות בגלגל במאתים ושלישים ואחד שערים. חוזר הגלגל פנים ואחור וזה סימן לדבר אם בטובה אין למעלה מענו ואם ברעה אין למטה מנגע. כיצד. אם תתן דעתך בזה הספר לטובה להרבות עלוי האל אין למעלה מענו ואם לרעה אין למטה מנגע. עשרים ושתיים אותיות יסוד חקקן חצבן שקלן המירן צרפן יצר בהם נפש כל יצור וכל העתיד ליצור. כיצד שקלן המירן צרפן אלף עם כלן וכלן עם אלף. בית עם כלן וכלן עם בית. גימל עם כלן וכלן עם גימל וכן שאר כל האותיות וכלן חזרות חלילה נמצאו יוצאות במאתים ושלושים ואחד שערים והשערים הם תיבות של עשרים ושתיים אותיות נמצאו כל היצור וכל הדבור יוצא בשם אחד. יצר מאמש תהו הוא חללו של עולם ועשאו

L 1 תשיעית || L וחתמו בויה || NF (שלש) L 2 שם גדול ונורא שלו היו || P חתם צפון ופנה לימינו לימין האל 3 לשמאלו || FLMP L לשמאל השם וחתמו בהו || F אלה הם || P (הן) P 4 (שלש מים מרוח) || P רביעית אש ממים חמישית רום ששית תחת שביעית מזרח || L ארבע אש ממים ורום ותחת מרוח P 5 שמינית מערב. תשיעית צפון. עשירית דרום || L מערב צפון ודרום || L חסלת ונתחיל פ"י || M ועתה נתחיל (גלגול) L 7 (בקול) P 8 בחמשה מקומות א"ח ה"ע ב"ו ד"ט ל"ג ו"ס שר"ץ || M קשורות בלשון L 9 כשלהבהת קשורה בגחלת P 10 משתמשות הלשון || L ובית הבליעה L 11 במקום אחד || L בסוף הלשון ובית הבליעה || M אותיות ב"ו מ"ף P 12 לא יכול לאמרם || F אינו יכול לאמרם P 13 כי אם בשפתים || M אותיות יכ"ק P 14 (של פה) F 15 בשליש של לשון || P בשלישית של לשון || L בראש הלשון משתמשות FL 16 (במקום אחר של פה) || P כי אם בלשון בראש הלשון F 17 (שכובה) || FMP (כיצד. אם יחפוץ... ובלשון שכובה ושטוחה) L 18 בין שנים ולשון P 19 בשליש במאתים ושלישים ואחד שערים P 20 אם לטובה || F (אין) למעלה || PM ואם לרעה || L לדבר אין בטובה למעלה ב' [?] מעונג ואין ברעה למעלה מנגע || FL (כיצד. אם תתן דעתך... למטה מנגע) F 21 (אין) למטה מנגע || M עלוי האל בענו (אין למעלה מענו) ואם ברעה למטה למטה מנגע P 22 (יסוד) || M (יצר בהם... שקלן המירן) L 23 המירן צרפן וברהן וצר בהם נפש || M (בית עם כלן... חזרות חלילה) FP 24 דלת עם כלן וכלן עם דלת וכלן עם גימל F 25 תיבות של שתי [!] אותיות || L תיבת של בית [!] אותיות P 26 נמצאו כל היצור || P יצא מהם בשם אחד || FMP יצר מתהו מש

באש והעמידו ויאמר לו די וישנו וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפש מבלימה מבלי מאומה דבר אלא משלו ומכחו הגדול עשה הכל בלא כלום דבר הנתפש בתפיסת ידיים. זהו סימן השערים וסדר חשבונם רל"א שמסרתי אני שבת הרופא הקטן והצעיר בבינה לפיכך אלף עם כלן וכלן עם אלף. בית עם כלן וכלן עם בית. זהו סימן חשבון השערים הנכתב בסדר והם רל"א של עשרים ושתיים אותיות.

5

אב בג דה הו וז חט טי יך כל לם מן נס סע עף פץ צק קר רש שת תא
 אג בד גה דו הו זח זט חי טך יל כם לן מס נע סף עץ פק צר קש רת שא תב
 אד בה גו דז הח וט זי חך טל ים כן לס מע גף סץ עק פר צש קת רא שב תג
 אה בו גז דח הט וי זכ חל טם ין כס לע מף גץ סק ער פש צת קא רב שג תד
 10 או בוז גח דט הי וך זל חם טן יס כע לף מץ גק סר עש פת צא קב רג שד תה
 אז בח גט די הך ול זם חן טס יע כף לץ מק נר סש עת פא צב קג רד שה תו
 אח בט גי דך הל ומ זן חס טע יף כץ לק מר גש סת עא פב צג קד רה שו תז
 אט בי גך דל הם ון זס חע טף יץ כק לר מש נת סא עב פג צד קה רו שז תח
 אי בך גל דם הן וס זע חף טץ יק כר לש מת נא סב עג פד צה קו רו שח תט
 15 אך בל גם דן הס וע זף חץ טק יר כש לת מא נב סג עד פה צו קו רח שט תי
 אל במ גן דס הע וף זץ חק טר יש כת לא מב נג סד עה פו צו קה רט שי תך
 אם בן גס דע הף וץ זק חר טש ית כא לב מג נד סה עו פז צח קט רי שך תל
 אן בס גע דף הץ וק זר חש טת יא כב לג מד נה סו עז פח צט קי רך של תם
 אס בע גף דץ הך ור זש חת טא יב כג לד מה נו סז עח פט צי קך רל שם תן
 20 אע בף גץ דק הר וש חת טב יג כד לה מו נו סח עט פי צך קל רם שן תס
 אף בץ גק דר השות זא חב טג יד כה לו מזו נח סט עי פך צל קם רן שס תע
 אץ בק גר דש הת וא זב חג טד יה כו לו מח נט סי עך פל צם קן רס שע תף
 אק בר גש דת הא וב זג חד טה יו כז לח מט גי סך על פם צן קס רע שף תץ
 אר בש גת דא הב וג זד חה טו יז כח לט מי גך סל עם פן צס קע רף שץ תק

M 2 מבלי מה מאומה P עשה הכלום בלא כלום דבר P הנתפש בידיים | L בתפיסת ידיים הנה כתבנו
 א' עם כולן וכולן עם א' ב' עם כולן וכולן עם ב' ג' עם כולן וכולן עם ג' ושאר כן ועוד נכתבו בסדר. על
 כי שנו לכתוב התיבה העם[?] שנית כמו וף' ה"ע ח"ק אל ו'ץ כ"ת ואחרים P 4 לפי אלף עם כלן M |
 (בית עם כלן וכלן עם בית) F (השערים) P 5 זהו חשבון השערים הנכתבים | M זהו סימן השערים
 הנכתבי' 6 אב בג דה הו זח זט חי טך יל כם לן מס נע סף עץ פק צר קש רת שא תב | F | $FLMNP$ א"ב ג"ד ה"ו ו"ח ט"י כ"ך ל"מ"ם ס"ע פ"ץ צ"ץ ק"ר ש"ת אב
 בג גז | (תא) L 7 (שא תב) L 8 (רא שב תג) L 9 (קא רב שנ תד) L 10 (צא קב רג שד תה)
 L 11 (פא צב קג רד שה תו) L 12 (עא פב צג קד רה שו תו) L 13 (סא עב פג צד קה רו שז תח) |
 M חע טף יק כף לר מש F 14 וס זע חף טץ יח | L (נא סב עג פד צה קו רו שח תט) L 15 (מא נב סג
 עד פה צו קו רח שט תי) L 16 (לא מב נג סד עה פו צו קח רט שך) בא נב דג הד וה זו חו טה יט כי
 לך L 17 אם בן גס דע הף וץ זק חר טש שית תל גא דב הגוד זה חו טה יח כח ל"י[?] מך L 18 אן בס
 גע דף הץ וק זר חש טת של תם דא הב וג זד הח טו[!] יז כח לט מי גך L 19 אס בע גף דץ הך ור שח תת
 רל שם תן הא וב זג חד טה יו כז לח מט גי סך L 20 אע בף גץ דק הר וש ות קל רם שן תס וא זב חג טד
 יה כו לו מח נט סי עך L 21 אף בץ גק דר השות צל קם רן שס תע זא חב טג יד כה לו מזו נח סט עי פך
 L 22 אץ בק גר דש הת פל צם קן רס שע תף חט טב יג כד לה מו נו סח עט פי צך L 23 אק בר גש דת
 על פם צן קס רע שף תץ טא יב כג לד מה נו סז עח פט צי קך L 24 אר בש גת סל עם פן צס קע רף שץ
 תק יא כב לג מד נה סו עז פח צט קי רך

אש בת גא דב הגוד זה חו טז יח כט לי מך גל סם ען פס צע קף רץ שק תר
את בא גב דג הד והז חז טח יט כי לך מל גם סן עס פע צף קץ רק שר תש

את בש גר דק הץ וף זע חס טן ים כל
אש בר גק דץ הף וע זס חן טם יל כת
אר בק גץ דף הע וס זן חם טל יך שת
אק בץ גף דע הס ון זם חל טך רת יש
אץ בף גע דס הן ום זל חך טי קת רש
אף בע גס דן הם ול וך חי צר קש צר [†]
אע בס גן דם הל וך זי חט פת צש קר
אס בן גם דל הך וי זט עת פש צר קת
אן במ גל דך הי וט זח סת עש פר צק
אם בל גך די הט וח זת שש ער פק רץ
אל בך גי דט הח וז מת נש סר עק פץ
אך בי גט דח הו לת מש גר סק עץ וף
אי בט גח דז הו כת לש מר נק סץ עף
אט בח גז דו ית כש לר מק גץ סף הע
אח בז גז דה טת יש כר לק מץ גף סע
אז בו גה חת טש יר כק לץ מף גע דס
או בה גד זת חש טר יק כץ לף מע גס
אה בד ות זש חר טק יץ כף לע מס גן
אד בנ הת וש זר חק עץ יף כע לס מן
אג דת הש ור זק חץ טף יע כס לן במ
אב גת דש הר וק זץ חף טע יס כן לם
אל בת גש דר הק וצ זפ הע טס ין כם

25 צופה וממיר ועושה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד וסימן לדבר עשרים ושנים
חפצים בגוף אחד כי לכלם סדר אחד הוא. שלש האותיות נקראות אמות ואלו הן אמש

1 L אש בת גל סם ען פס צע קף רץ שק תר כא לב מג נד סה עו פו צח קט רי שך F_2 אבב גג דד הה
וו זו חח טי יי כך לל ממ נן סס עע פף צץ קק רר שש תת L את מל גם סן עס פע צף קץ רק שר תש לא
מב גג סד עה פו צה קו רט שי תך נא סב ענ פד צה קו רז שח תט עא פב צג קד רה שו תז F_3 (את בש גר
דק... אב גת דש הר וק זץ חף טע יס כן לם) M פירוש אחר. את בש גר דק MP את בש גר דק הץ וף
זע חס טן ים כל מנצפך P_5 חם טל ית שת P_6 אק בץ גף דע הס ון זם חל טך רש יש M אק בץ גף
דע הס ון זם חל טך יש רש P_7 אץ בף גע דס הן ום זל חך טי קת רש P_8 אף בע גס דן הם ול וך חי
טר קש צי P_9 אע בס גן דם הל וך זי חט פת אש קר L שצ P_{10} אס בן גם דל הך וי זח טת פש צר
חק M אס בן גם דל הך וי זח טת עש פר צק P_{12} אם בל גך די הט וף זת שש ער פק צן M אם בל
גך די הט וח זת נש סר עק פץ P_{13} אל בך גי דט הח וז מת נש סר עק פץ צס M אך בי גט דח הו ות
לש מר נק סץ עף P_{14} אך בי גט דח הו ול תם שן רס קע צף P_{15} אי בט גח דז הו כת לת מר נק מץ
עץ P_{17} אח בז גז דה טת יש לק מץ גף סע P_{19} או בה גד זת חש יק כץ לף מע גס P_{20} אה בד גת
זש חר טק יץ כף לע מף P_{21} אג בנ הת וש זר חק טץ יק כע לס מן P_{23} אב גת דש הר וק זץ חף יס
צן לם 25 צופה $FLMP$ L_{26} חפצים כי לכלם סדר אחד הוא וגוף אחד הוא P וגוף אחד F (כי)

סודו גדול ומופלא הוא זה הדבור וחתום הוא בשש טבעות וממנו יוצאים אש ומים ורוח ומחותל בזכר ובנקבה כי כל דבר שנברא בעולם בין כוכבים ובין מזלות ובין בשאר הבריות שבארץ ובימים זכר ונקבה הם וגם הצמחים והפירות. דע וחשוב וצור שהאש נושא את המים. האל שהוא אש אוכלה נושא את המים. שלש אמות אמש. מם דוממת באמירה. שין שורקת. אלף חוק מכריע בנתיים. כיצד. אות המם נאמרה בדממה ואות השין נאמרה בשריקה ואות אלף בנתיים ברוח ולא בדממה ולא בשריקה כי אם מתווכת בזה ובזה ומכריע בנתיים כרוח המתווך בין השמים ובין הארץ באויר. שלש אמות אמש ומהם נולדו שלשה אבות שמהם נבראו הכל ואלו הם האבות רוח ומים ואש. נוצר עם אלף רוח מרוח של הקב"ה. נוצר עם מים מרוח מאותו הרוח שיצא מן הרוח של הקב"ה. נוצר עם שין אש ממים. ועל זה נקראו אמות כי נולדו מהן שלש אבות האלה. שלש אמות אמש ומהם נולדו שלשה אבות והם רוח ומים ואש. ומאלה האבות נבראו ונולדו הכל. כיצד. תולדות האש שמים ותולדות השמים אש. כיצד. מן האש שיצא מן המים נבראו ונולדו השמים וכל צבאם ומן השמים יצאה אש. תולדות המים ארץ ותולדות הארץ מים. כיצד. מן המים שיצאו מן הרוח נבראה ונולדה הארץ וכל אשר בה ומן הארץ יוובו מים. תולדות הרוח אויר ותולדות האויר רוח. כיצד. מן הרוח שיצא מרוח אלהים חיים נברא ונולד האויר של עולם המתווך ומכריע בנתיים בין השמים ובין הארץ ומן האויר יצא רוח מכריע ומתווך בנתיים האש מלמעלה המים מלמטה ורוח הקדש מכריע ומתווך בנתיים בין האש ובין המים. שלש אמות אמש בעולם ובשנה ובנפש. כיצד. שלש אמות אמש בעולם רוח ומים ואש. שמים נבראו תחלה מאש וארץ נבראת ממים ואויר נברא מרוח חוק מכריע ומתווך בנתיים. שלש אמות אמש בשנה. אש ומים ורוח. חום נברא מאש. קור נברא ממים. רייה נבראה מרוח חוק מכריע ומתווך בנתיים בין החום ובין הקור. שלש אמות אמש בנפש. ראש נברא מאש ובטן נברא ממים וגויה נבראה מרוח מכרעת ומתווכת בנתיים בין הראש ובין הבטן. מן הראש יולד חום ומן הבטן יולד קור ממאכל וממשתה ומן הגויה ומן החוזה יולד רוח הוא נשמת הרוח המכריע בנתיים בין החום של ראש ובין הקור של בטן. שלש אמות אמש סוד גדול מכוסה ומופלא

F_1 סודן גדול | M סוד FM (הוא) P וחתם בו בשש F_2 ומתחלקים לזכר ונקבה L הנברא בעולם FP_3 שבארץ ושבימים M הבריות שנבראו בארץ ובימים ובנחלים זכר ונקבה הם עד הצמחי' P (וצור) L (שהאש.. האל שהוא) אש אוכלה L_4 (מם דוממת באמירה) L_5 (נאמרה בדממה) L ואות אלף נאמרת בנתיים P_6 ואות א' מכריע בנתיים (ברוח) F_7 כי אם מי בזה ובוה MP מכריע בנתיים L כי אם במתווכת זה והיה כמכריע בנתיים המתויד L [?] שלש אמות בעולם אמ"ש P_8 שמאלו השלושה נברא הכל ואלו הן אבות F ואלו הם שלש אבות M_9 נוצר עם א' מים מרוח MP_{10} נקראו שלש תיבות האלו אמות F ועל זה נקראו שלש אותיות אמות L ועל זה נקראו שלש אמות L האבות האלה הנכתב בסדר והן מאתים ושלושים ואחד FM_{11} ומהם רוח ומים ואש P שהם רוח ומים ואש M_{12} (כיצד... ותולדות הארץ מים) P_{13} מן האש שיצא מן השמים נבראו השמים LP תצא F ומן המים יצאה אש M_{15} ומן המים יוובו המים L יווב מים L_{17} (רוח) P יצא רוח ומכריע ומתווך F ומן האויר יצא רוח ומתויד בנתיים L האויר של עולם המתויד המכריע בנתיים F (האש מלמעלה... ומתווך בנתיים) בין השמים ובין הארץ שלש אמות P ומים מלמטה L_{18} ורוח חוק מכריע P (בין האש ובין המים) F_{19} רוח ומים ואש שמים P_{20} והארץ נבראת ממים ואויר נברא מרוח הקדש והוא מכריע M (ומתווך) P (שלש אמות אמש בשנה... בין החום והקור) F_{21} נברא מאשי קור LM רייה נברא מרוח (חוק) F_{22} בין החום והקור P_{23} מן הראש נולד החום ומן הבטן נולד הקור L מן הראש יולד חום ומן המוח ומן הבטן M מן הראש יולד חום ומן החם ומן הבטן M_{24} ממאכל ומשתה P ומן החוזה נולד רוח P_{25} מכריע בנתיים בין החום של אש

והתום בשש טבעות הן תיבות והן דבורים. ומחותל זה הסוד בעולם ובשנה ובנפש וזכר ונקבה כיצד שכל דבר שנברא לנהוג את העולם בין כוכבים ובין מזלות ובין פירות ועשבים וזרעונים בין אבנים בין כל דבר המתנהג בעולם לנהוג את הבריות נבראו כלם בכח זכר ונקבה כח הזכר לפי כח בריות הזכרים וכח הנקבה לפי כח בריות הנקבות. 5
 כיצד. שלש אמות אמש חקקן הצבן צרפן המירן וחתם בהם שלש אמות בעולם ושלש אמות בשנה ושלש אמות בנפש וזכר ונקבה. המליך את האלף ברוח וקשר לו כתר וחקקו בראש התיבה הוא הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן שני דבורים וכנה את האחד אמש ואת השני אשם וצר רוח מרוחו וצר בו אויר בעולם ורויה בשנה וגויה בנפש וכל דבר שהוא מאלה זכר ונקבה הזכר באמש והנקבה באשם. המליך עוד את המם במים וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן שני דבורים וכנה 10
 את האחד מאש והשני משא וצר בהן ארץ בעולם וקור בשנה בטן בנפש וכל דבר שהוא מאלה זכר ונקבה, זכר במאש ונקבה במשא. המליך את שין באש וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן שני דבורים וכנה את האחד שמא והשני שאם וצר בהם שמים בעולם וחום בשנה וראש בנפש וכל דבר שהוא מאלה זכר ונקבה 15
 זכר בשמא ונקבה בשאם. יש אויר בעולם המוליד ומצמיח ומפריא זכרים בין בבריות בין בפירות ובעשבים ויש אויר בעולם המוליד ומצמיח ונקבות בין בבריות בין בפירות ובעשבים ויש רויה בשנה המולדת ומצמחת ומפרה זכרים בין בבריות בין בפירות בין בצמחים ויש רויה בשנה המולדת ומצמחת ומפרה נקבות בין בבריות בין בפירות בין בצמחים ולכל אשר נשמת רוח חיים באפיו יש להם גויה לזכר ולנקבה 20
 הגה אמש ואשם. ויש ארץ בעולם המולדת ומצמחת זכרים בין בבריות בין בצמחים בין בפירות בין באבנים בין בכל דבר ויש ארץ בעולם המוליד ומצמיח נקבות בין בבריות בין בצמחים בין בפירות וכל דבר. ויש קור בשנה מוליד ומצמיח זכרים בין בבריות בין בצמחים בין בכל דבר וכמו כן יש קור בשנה מוליד ומצמיח נקבות בין בבריות בין בצמחים בין בכל דבר ולכל אשר נשמת רוח חיים באפיו יש להם בטן לזכר ולנקבה

M 1 ומתובל זה היסוד | F והן דבורים. ומזהו זה היסוד FMP 2 (כיצד) P שכל דבר שנברא בעולם בין זכר בין נקבה בין כוכבים בין מזלות | M שכל דבר שנברא בעולם בין כוכב ובין מזל P 3 (בין אבנים) P כל דברים המתנהגים בעולם | L כל דבר שמתנהג בעולם | M לנהוג בו הבריות L 4 (בריות) M לפי בריות הזכר | F כח זכר לפי כח בריות הזכרים P וכח הנקבות לפי כח הנקבות P 5 צרפן המירן וחתם בהם שלש אמות | M (חתם) P 6 (ברוח) | L המליך את הא' בראש וקשר לו קשר P וקשר לו קשר כתר F (לו) P 7 וכנה את האחד באמש | M וכנה את האחד F 8 וצר רום מרוחו | L וצר בהם מרוחו M אויר בעולם ורוח בשנה P (ורויה) L 9 (בכל דבר) FM (מאלה) M 11 ובנה את האחד F 12 המליך את שין בראש L 13 (זו בזו) M ובנה את האחד | האחד שמא $FLMNP$ N 14 וחום בשנה ולח[?] בנפש MP 15 (יש אויר בעולם... ובעשבים) F בין בבריות בין בעשבים בין בפירות הארץ N 16 בין בפירות בין בבריות בין בעשבים N בין בבריות בין בפירות בין בעשבים[?] M 17 (המולדת ומצמחת ומפרה) בין בעשבים בין בצמחי' P בין בצמחים ובין בפירות הארץ ובין בבריות | FM בין בצמחים בין בבריות בין בפירות הארץ L 18 בפירות בין בעשבים | יש רויה בשנה $FLMNP$ | $FLNP$ (יש רויה בשנה... בין בצמחים) L 19 ולכל אשר $FLMNP$ | FMP וכל אשר נשמת M (להם) M 20 ויש אמש בעולם המולדת | L (ומצמחת זכרים בין) P (ומצמחת) M (בין בבריות) M 21 בין באבני' וכל דבר N (בין בפירות בין באבנים... בין בבריות בין בצמחים בין בכל דבר) וכל אשר נשמת רוח חיים באפיו... | L בין בא(בנים... וכל דבר. יש) קור בשנה המוליד FP (יש ארץ בעולם... וכל דבר) L 23 (בין בצמחים... וכמו כן) F וכמו כן יש קור בנפש L ומצמיח נקבות (בין בבריות... רוח) חיים P 24 וכל שבר | FMP וכל אשר נשמת

זה משא מאש. יש כי תצא גזירה מן השמים בעולם להוליד ולהצמיח זכרים בין בבריות בין בצמחים בין בכל דבר וכמו כן להוליד ולהצמיח נקבות ויש חום בשנה המוליד ומצמיח זכרים בין בבריות בין בפירות בין בצמחים ובכל דבר וכמו כן ויש חום בשנה להוליד ולהצמיח נקבות בכל דבר ולכל אשר נשמת רוח חיים באפיו יש להם ראש לזכר ולנקבה זה שמא שאם. אלה הם ששה דבורים הנקראים שש טבעות אמש אשם 5
 מאש משא שאם שמא. רוח ואויר ורויה וגויה בנפש וכל דבר שהוא זכר ונקבה נבראו באמש ואשם. מים וארץ וקור ובטן בנפש וכל דבר שהוא זכר ונקבה נבראו במאש ובמשא. אש ושמים וחום וראש בנפש וכל דבר שהוא זכר ונקבה נבראו בשמא ובשאם. השמים נבראו מן האש והארץ נבראה מן המים והאויר המתוך בנתיים נבראו מן הרוח. החום נברא ויוצא מן השמים והקור יצא מן הארץ והרויה תצא מן האויר מוכרעת בנתיים 10
 בין החום ובין הקור. הראש של אדם נברא מן האש ומן החום והבטן נבראה מן המים ומן הקור והגויה והחזה אשר בתוכם הלב נבראו מן הרוח ומכריעים בנתיים בין הראש ובין הבטן. ומן הראש יצא חום ומן הבטן יצא קור ומן הגויה והחזה והלב יצא רוח הנשמה המכריע בנתיים ומתוך בין החום ובין הקור. השמים מאש והאויר מרוח והארץ ממים ומן השמים חום ואש ומן האויר רויה ורוח ומן הארץ קור וזיבות מים. והראש של אדם 15
 מאש והגויה והלב מרוח והבטן ממים. מן הראש חום ואש מן המוח ומן הגויה והחזה והלב רויה הוא הלחלוה העולה אל הפה ורוח הנשמה ומן הבטן קור ומים הם מימי רגלים. שלש אמות אמש. נוצר עם א' רוח ואויר ורויה ונשיפת הרוח של עולם מכריע בנתיים. ובנפש גויה חוק מכריע בנתיים והלשון המנהגת ברוח החיים ונשימת הרוח ורויה 20
 של גויה מכריעים בנתיים. נוצר עם מ' מים וארץ וקור ומבועי מים ובטן וקור וזיבות מים מי הרגלים וכף זכות. נוצר עם ש' אש ושמים וחום וראש וחום קל וחום כבד באש וכף חובה. מזה למדנו כי הזכות נתנה ונגזרה להיות מן הארץ ומן הבטן של אדם. החובה נתנה ונגזרה להיות מן השמים ומן הראש. ועל זה אמר דוד ע' אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף [תהלים פה יב] ללמדך שבכל עת שמהלכין בני אדם באמת ובושר יש

P 1 זה משא ומאש || L זה מאש וזה משא P בשמים בעולם || L (להוליד ולהצמיח) בנקבות || P (להוליד...להוליד ולהצמיח) | M וכחו להוליד ולהצמיח והצמיח F 2 בין בבריות בין בכל דבר || L (בשנה) L 3 (בין בפירות) | M (בין בפירות בין בצמחים) | N בין בבריות בין (בין בפירות בין בצמחים) בכל דבר || וכמו כן $FLMN$ | $FKLMNP$ וכמו כן (יש חום בשנה... בכל דבר) L 4 ולכל אשר נשמת $FLMNP$ | P וכל אשר נשמת F 5 שש טבעות חתומות | M שש טבעות ואילו הם || L (טבעות) F 6 שאם שמא. אויר בעולם ורויה בשנה ומים בנפש. וכל דבר שהוא || M (רויה) || L (וגויה) F 7 מים וארץ בעולם וקור בשנה ובטן בנפש וכל דבר P 8 (במאש ובמשא... זכר ונקבה נבראו) בשמא ובשאם || P אש ושמים בעולם וחום בשנה וראש בנפש וכל דבר שהוא זכר ונקבה || L (דבר שהוא זכר) M נבראו בשמא ואשם השני! || L 9 והאויר מתוך בנתיים (נברא) מן הרוח והחום (נברא) יוצא N 10 והקור נברא מן הארץ | P והקור נברא ויוצא מן הארץ || L והרויה יצא מן הארץ || LM ומכרעת בנתיים L 11 כן ראש של אדם | M המשוש של אדם || L מן החום L 12 מן הקור || P אשר בנתיים והלב | F אשר בתוכם והלב | L אשר בתוכם והלב נברא P 13 יצא מן הראש יצא החום P 14 (ומתוך) L 15 (קור) | P קור בזיבות מים | M קור וזיבות מים || P והראש של אדם אש והגויה והלב והחזה מרוח P 17 היא הלחלוה L 18 עם (א') F | נוצר עם האלף רוח ואויר בעולם ורויה בשנה ונשיפת הרוח של עולם MN ונשיבת הרוח של עולם || P הרוח של עולם ומכרעת בנתיים P 19 והלשון הנתונת ברוח החיים | F והלשון הנתונה ברוח החיים | M והלשון המתנהגת ברוח החיי' | N והלשון הנתונה! | ברוח החיים || P ורויה של גויה מכרעת בנתיים נוצר עם מים והארץ M 20 ובטן וקור ומבועי מ' ובטן וקור וזיבות מים F 21 (נוצר עם שין אש... חום כבד באש) N 22 הנה למדנו כי N 23 והחובה נתנה || L (ע'ה) F (וצדק משמים נשקף) F 24 באמת ובושר ובצדק יש להם זכות מן השמים ומצטדקן מן השמים

להם זכות ומצטדקין מן השמים וחלופו אם יחטאו וירשיעו מתחייבין מן השמים. וכמו כן גם בטנו של אדם הדומה לארץ בכל עת אשר יאכל האדם וישתה בחוקו ובמועדו ובעתו מאכלים ומשקים שלא ירעו לו אז יהיה ראשו שר ובריא בשלום ובמרפא. ואם יאכל וישתה האדם בלא חוק ומועד ובלא עתו גם אם יאכל מאכלים ומשקים שלא ירעו לו אז ישחיתו קרבו ובטנו ותעלה חמתם מן הבטן ומן הקרבים אל הראש ואז יחלה הראש ומן החלי והרוע של ראש יצטער ויחלה כל הגוף. זהו סוד אמש. נגמר הספר האחד והוא אמש והם שלש אמות.

LN 2 (גם) P || (לארץ) L || (וישתה) L 3 בשלום ומרפא ומשקים אשר הטיבון[?] לו יהיה ראשו שר ובריא F || יהיה הראש שר | P יהיה ראשו שלם ובריא N 4 (האדם) N || בלא חוק ובלא מועד ובלא עתו P || ואם יאכל אדם מאכלים וישתה בלא חוק ובמועד ובלא עתו ומאשר[?] אשר ירעו לו אז ישחיתו | וגם אם יאכל אדם וישתה מאכלים ומשקים אשר ירעו | MN גם אם יאכל מאכלים ומשקים המזיקים או ישחיתו קרבו וכרעיו ובטנו P 5 ואז יחלה הראש ו[!] ומן החלי הרע של ראש יצטער ויחלה הגוף L 6 (סוד) MN || ובכן נגמר הספר האחד הנקרא אמש M 7 וכן ג' אמות | P והוא סוד אמש שלש אמות אמש

[ספר שני]

נתחיל הספר השני של שבע אותיות הכפולות ואלו הן בגדכפרת. ולמה נקראו כפולות. על אשר נאמרות אלו שבעה האותיות במאמר רך ובמאמר קשה יותר משאר האותיות. כיצד. בב גג דד ככ פפ רר תת ואם יאמר אדם אלו שבע האותיות כל אחת ואחת לבדה יכול לומר כל אחת ואחת בשתי לשונות ובשני מאמרות במאמר רך ובמאמר קשה אבל שאר האותיות הנקראות פשוטות לא יוכל לומר כל אחת ואחת מהן לבדה בשני מאמרות במאמר רך ובמאמר קשה כי אם בכובד. אך אם יוסיף עמהם אות אחרת מלפניה או מלאחריה או אם תאמר בראש הדבור או אם יאמר דבור אחר מלפני אותו הדבור וידבק לו עם אותו הדבור הכתוב בתחלתו אות אחת מן האותיות הפשוטות יכול אדם לאמרו במאמר רך ובמאמר קשה ועל כן נקראו כפולות כי הכפולות תאמרנה בשתי לשונות ברך וקשה בין לבדן בין כל אחת ואחת בין בראש דבור בין בתוך דבור בין בסוף בין בכל מקום והפשוטות לא יכול אדם לאמרן כל אחת ואחת לבדה ברך וקשה כי אם בכובד ותלאה. שבע כפולות בגדכפרת. יסודן חיים שלום חכמה עשר זרע חן ממשלה ומתנהגות ומשתמשות ונאמרות אלה שבע האותיות בשתי לשונות שהן כפולות של תמורת בב גג דד ככ פפ רר תת כנגד רך וקשה תבנית גבור וחלש. וכמו שהן תמורות כן גם הדבורים נתיסדו בהן יש להם תמורות. תמורת חיים מות. תמורת שלום מלחמה. תמורת חכמה אולת. תמורת עושר עוני. תמורת זרע שממה. תמורת חן כיעור. תמורת ממשלה עבדות. שבע כפולות בגדכפרת. שבע ולא שש. שבע ולא שמונה מכוחן שש צלעות לששה סדרים והיכל הקדש מוכן באמצע בתוך ברוך כבוד ה' ממקומו [יחזקאל ג יב] הוא מקומו של עולם ואין עולמו מקומו והוא נושא את כלם. שבע כפולות בגדכפרת חקקן חצבן שקלן צרפן המירן וצר בהם כוכבים בעולם וימים בשנה ושערים בנפש וכלן בכח זכר ונקבה שבעה שבעה. כיצד צרפן. שתי אבנים בנות שני בתיים. שלש

F 2 (נתחיל) M עתה נתחיל מספר השני L שבע אותיות הכפולות. שבע אותיות כפולות ואלה הם P | ואלו הן בגד ה' [!] כפרת F | ואלו הן האותיות בגד כפרת F 3 אלו (שבעה) N | (אלו שבעה האותיות) FM | במאמר רך וקשה P | יושר [!] משאר האותיות F 4 (כיצד) N | אם M | כל אלו F | (כל אחת ואחת) לבד לומר אותם בשתי לשונות P | לומר כל אחת ואחת מהן לבדה M | (ואחת) F 6 (קשה) M | לא יוכל אדם כל א' וא' (מהן לבדה) NP | לא יוכל אדם לומר כל אחת ואחת L | יכול אדם (לא) F | (ואחת) M 7 בשתי לשונות ובשתי מאמרות F | כי אם כד וכד P 8 אות אחת מלפניה F | (אם) P | בראש דבור (או אם יאמר...מלפני אותו הדבור) וידבק לו אות L 9 וידבקו עם אותו הדבור M | (בתחלתו) P | בתחלתו. או אחת מן ה אותיות N | בתחלה P 11 בשני לשונות. בין לבדה בין כל אחת ואחת F | בין לבדן בין לכל אחת ואחת MNP | בין בראש דבור בין בסוף דבור בין בבתוך דבור בין בכל דבור והפשוטות F | בין בראש דבור בין בסוף דבור בין בבתוך בין בכל דבור והפשוטות F 12 לאמר M 13 (ברך וקשה) L | ברך ובקשה P 14 בשתי לשונות שהן כפולות שנאמרות כנגד רך וקשה MN | בשתי לשונות כמו שאמרנו כנגד רך וקשה F 15 של תמורות P | וקשה תחת גבור חלש וכמו כן שהן תמורות F 16 וכמו שהן (תמורות כן גם הדבורים...להם תמורות) MNP | (גם) L | כל גם L 19 (מכוחן שש צלעות) וששה סדרים P | (מכוחן) N | (בתוך) L 20 של עולמו MN | ואין עולם מקומו L 21 והמירן F 22 בכח זכר ונקבה (שבעה) שבעה MP | שלש אבנים בנות ששה בתיים

בנות ששה. ארבע בנות עשרים וארבעה. חמש בנות מאה ועשרים. שש בנות שבע
 מאות ועשרים. שבע בנות חמשת אלפים וארבעים. מכאן ואילך צא וחשוב מה שאין
 הפה יכול לדבר ומה שאין העין יכולה לראות ומה שאין האוזן יכולה לשמוע. כיצד. אות
 אחת לבדה נכתבת ולבדה נקראת אבל לבדה אינה עושה דבור כי אחת היא. שתיים
 5 אותיות ביחד נקראות וביחד נכתבות ועושות דבור ולשני פעמים נכתבות ולשני פעמים
 אחת אחת נקראות זאת לפני זאת וזאת לפני זאת. הרי שנים דבורים כי שתי פעמים אחת
 שנים עושים. ודבור של שלש אותיות לשלשה פעמים שתיים נכתבות ולשלשה פעמים
 שתיים נקראות הרי ששה כי שלשה פעמים שתיים עושים ששה. ודבור של ארבע אותיות
 לארבעה פעמים ששה נכתבות ולארבע פעמים ששה נקראות. הרי ארבעה ועשרים כי
 10 ארבעה פעמים ששה עושים ארבעה ועשרים. ודבור של חמש אותיות לחמשה פעמים
 כ"ד נכתבות ולחמשה פעמים כ"ד נקראות. הרי מאה ועשרים כי חמשה פעמים כ"ד
 עושים ק"ך. ודבור של שש אותיות לששה פעמים ק"ך נכתבות ולששה פעמים ק"ך
 נקראות. הרי תש"ך כי ששה פעמים ק"ך עושים שבע מאות ועשרים. ודבור של שבע
 אותיות לשבעה פעמים תש"ך נכתבות ולשבעה פעמים תש"ך נקראות. הרי חמשת
 15 אלפים וארבעים כי שבעה פעמים תש"ך עושים חמשת אלפים וארבעים. ובענין זה
 אדם מוסיף ועולה לדברים הרבה עד כי יחדל לספור כי אין מספר. כמו שמתגלגל
 ומתקרא דבור של שתי אותיות כן כלם וכן מתגלגלים וכן מתקראים. אות אחת מדבר
 של שני אותיות מתגלגל ומתקרא לשני פעמים וכל אחת ואחת מדבור של שלושה אותיות
 מתגלגל ומתקרא לב"ב פעמים על שני פעמים עד שלשה פעמים ועושים ששה דבורים.
 20 וכמו שמתגלגל ומתקרא דבור של שלש אותיות כלו כן מתגלגל אות אחת מדבור של
 ארבע אותיות. דבור של שלש אותיות מתגלגל ומתקרא לו' פנים. וכל אחת אחת אות
 מדבור של ארבע אותיות מתגלגל ומתקרא לששה פנים ו' פנים על ששה פנים עד
 ארבעה פנים ועושים כ"ד דבורים. וכמו שמתגלגל ומתקרא דבור של ארבע אותיות
 כלם כן מתגלגל ומתקרא אות אחת מדבור של חמש אותיות. דבור של ארבע אותיות

MP 1 ארבע אבנים F עשרים וארבע בתיים M 2 ה' בנות ק"כ בתיים. ו' בנות תש"כ בתיים. ו' בנות
 חמשת אלפי' וארבע' בתי' M 3 הפה יכולה לספר P 4 (לבדה נכתבת) L (אבל) ולבדה בדר
 M 5 (נקראות) F (נכתבות ולשני פעמים) אחת אחת נקראות זה לפני זה. הרי שנים F 8 כי שלשה
 פעמים שלש L 9 לארבעה פעמים ששה נכתב לארבע פעמים ששה נקרא M (ששה) נקראות M 10
 כי כ"ד פעמי' ו' N (עושים) P ודבור של ארבע חמשה אותיות L לחמש פעמים ארבע ועשרים נכתב
 ולחמש פעמים ארבע ועשרים נקרא. P 11 (כי) P 12 לששה פעמים ק"ך P 13 נכתבות ול' פעמים
 נכתבות ק"ך נקראות P (הרי תש"ך) F (הרי) M (הרי תש"כ כי שס"ו) ק"כ הם תס"ב! ודבור של
 ו' אותיות לו' פעמים תס"ב נכתבות ול' פעמי' נקראות תש"כ P 14 (אותיות) P 15 כי שבעה
 פעמים ז' כ"ו! עושים M 16 אין מספר. כמו כן מתגלגל וקורין דבור של ב' אותיות בין כלן זה חשבונן
 שמנין N אין מספר. כמו שמתגלגל וקורא דבור של ב' אותיות כן כלם זה חשבון שמנינו בלא נקוד P 17
 כמו מתגלגל ומתקרא דבור (של) F (וכן) מתקראין F 18 אות אחת מדבור של שלש אותיות (מתגלגל
 ומתקרא... אחת ואחת) ודבור של שתי אותיות מתגלגל ומתקרא לשני פנים וכל אחת ואחת אות מדבור של
 שלש האותיות מתגלגל ומתקרא לכ"ב פעמים L 19 עד שני שלש פעמים FP (ששה) L 20 (וכמו
 שמתגלגל... ועושים כ"ד דבורים) P וכמו מתגלגל ומתקרא אות אחת מדבור של ארבע אותיות דבור של
 שלשה אותיות מתגלגל ומתקרא שלשה פנים ששה פנים על ששה פנים עד ארבע פנים וכל אחת ואחת אות
 מדבור של ארבע אותיות מתגלגל ומתקרא לששה פנים. ועושים כ"ד דבורים L וכן מתגלגלת ומתקראת
 אות אחת מדבר של ג' אותיות שבר של שתי אותיות וכן אחת ואחת אותו מדבור F 23 עד ד' פעמים P
 ועמו מתגלגל ומתקרא L וכמו מתגלגל דבור של ארבע (אותיות) P 24 (דבור של ארבע אותיות)

בראשונה. בהשמת אות ה' בסוף הדבר כן אם תשים אות נ' בסוף הדבור נעשים שבע מאות ועשרים. וכמו כן אם תשים אות ו' בסוף הדבר נעשים תשק"כ. וכמו כן אם תשים אות ש' בסוף הדבר נעשים תשק"כ. וכמו כן אם תשים אות ש' בסוף הדבר נעשים שבע מאות ועשרים. וכמו כן אם תשים אות ב' בסוף הדבר ותגלגלם פנים ואחור כסדר האמרנו למעלה נעשים שבע מאות ועשרים דיבורים אחרים. הנה עולה המנין של כל הדברים הנעשים מן דבר של שבע אותיות הפשוטות וכן כל האותיות וכן בנין האבנים אבל אין קץ ואין סוף ואין תכלית ואין שעור למספר חשבון ומנינם של דיבורים של עשרים ושתים אותיות. שבע כפולות 5
 10 בגדכפרת. המליך את הבית וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את שבע האותיות האלה זו בזו ועשאן דבור אחד וכנהו בגדכפרת וצר בו שבתאי בעולם ושבת בשנה ופה בנפש וחיים ותמורתו מות. המליך את הגמל וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן עוד דבור שני וכנהו גבדכפרת וצר בו צדק בעולם ואחד בשבת בשנה ועין ימין בנפש ושלוש ותמורתו מלחמה. המליך את הדלת וקשר לו כתר 15
 20 והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן עוד דבור שלישי וכנהו דגבכפרת וצר בו מאדים בעולם ושני בשבת בשנה ועין שמאל בנפש וחכמה ותמורתו אולת. המליך את הכף וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן עוד דבור רביעי וכנהו כדגבכפרת וצר בו חמה בעולם ושלישי בשבת בשנה ואף ימין בנפש ועושר ותמורתו עוני. המליך את הפא וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות 25
 30 זו בזו ועשאן עוד דבור חמישי וכנהו פגדבכרת וצר בו גונה בעולם ורביעי בשבת בשנה ואף שמאל בנפש וזרע ותמורתו שממון. המליך את הריש וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן עוד דבור ששי וכנהו רפכדגבת וצר בו כוכב חמה בעולם וחמישי בשבת בשנה ואון ימין בנפש וממשלה ותמורתו עבדות. המליך את התו וקשר לו כתר והקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשאן עוד דבור שביעי וכנהו תרפכדגב וצר בו לבנה בעולם ויום ששי בשבת בשנה ואון 25
 30 שמאל בנפש וחן ותמורתו כיעור. ואף על פי שהמליך כל אחת ואחת את של בגדכפרת ועשאן שבעה דבורים מכל אחת ואחת דיבור עשה שבע מאות ועשרים דבורים כסדר שכתבנו למעלה בראשונה. כיצד בגדכפרת. אם יתגלגלו האותיות פנים ואחור בהשמת ב' בתחלת הדבור יוצאים ממנו שבע מאות ועשרים דבורים וכמו כן בהשמת גימל בראש הדבור וכמו כן בהשמת ד' בראש הדבור וכמו כן בהשמת כ' בראש הדבור וכמו כן

1 N באחרונה בסוף הדבור וכמו כן אם תשים 3 N אם תשים אות ר' 5 N כסדר האמור למעלה 8 וכן כל האותיות ||FLMNP|| FNP זהו יסוד ובנין האבנים | M זהו סוד ובענין האבנין ||NM| ואין סוף ותכלית |FP| ואין סוף ותכלית 9 FNP למספר חשבון מנינם ||FM| של דבור |L| (שבע) 11 F (אחד) |M| וצר לו 12 P ותמורת מות 13 L וצרף את שבע האותיות 14 L ואחד בשבת שניה |L| וקשר לו קשר כתר 15 L (זו בזו) 17 L וקשר לו קשר כתר |P| (כתר) |P| (עוד) 18 M (בשנה) 19 P ותמורת |N| המליך את ע' 20 P (וכנהו) 21 LN וזרע ותמורתו שממה 22 L ועשאן עוד דבור חמישי שיש |P| (ששי) |M| (וכנהו) 24 P קשר לו את ק' [?] כתר 25 L (ויים) |M| (בשבת) 26 P (של) |LN| כל אחת ואחת (אות) של בגדכפרת 27 M מאות ועשרים כת' [ובים] ||FP| (דבורים) |L| דבורים כמו שכתבנו למעלה בראשונה |N| (דבורים) כסדר שכתבנו למעלה בראשונה כבר (כיצד בגדכפרת) 28 F ואם יתגלגלו 29 N (ממנו) 30 P וכמו כן בהשמת ב' בתחלת הדבור יוצאים ממנו בראש הדבור

בהשמת פ' בראש הדבור וכמו כן בהשמת ר' בראש הדבור וכמו כן בהשמת ת' בראש הדבור. הנה חשבון כלם כשתגלגלם עולה לחמשת אלפים וארבעים דבורים. **ומהם נחקקו ונוצרו בעולם שבעה הכוכבים האלה שצ"ם חנכ"ל ושבעה רקיעים להיות מעונותם של שבעה הכוכבים האלה ושבע ארצות להיות בממשלת שבעה הכוכבים האלה ובשנה שבע שעות של יום ושל לילה להיות בממשלת שבעה הכוכבים האלה ובנפש שבעה שערים כדמות שבעה הכוכבים האלה. כי כאשר לא יכון העולם להיות בלא שבעה הכוכבים האלה ובלא שבעה רקיעים שהם מעונותם של שבעה הכוכבים ובלא שבע ארצות ולא יכון השנה להיות בלא שבע השעות ובלא שבעת ימי השבוע כן לא תכון הנפש להיות בלא שבעה שערים האלה וכל אחד אחד דבר מהם נוצר כסדר בשורתו. נוצר המים כסדרן זה אחר זה ונוצרו הרקיעים כסדרן ביום שני זה על זה. נוצרו שבעה כוכבים הם שצ"ם חנכ"ל בליל רביעי כסדרן במעונותם זה על זה. נוצרו שבעה שערים האלה בנפש כסדרן ביום ששי. נוצרו שבעה הדברים שכתבנו הצריכים לגוף ביום ששי וגם תמורתם נוצרו ביום ששי וכלן שבעה שבעה הם. לפיכך חבב אלהים שבעה לכל חפץ תחת כל השמים ככתוב מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה [בראשית ז ב] וכתוב שבעת ימים תאכל מצות [שמות יג ו] וכתוב שבעה שבועות תספר לך [דברים טז ט] וכתוב שבעת ימים תחג לה' אלהיך [שם שם טו] וכתוב שבעת ימים יהיה עם אמו [שמות כב כט] וכתוב מקץ שבע שנים תעשה שמטה [דברים טו א] וכתוב שבעת ימים תהיה בנדתה [ויקרא טו יט] ואחרים הרבה כמותם. החצה האלהים את שלשת העדים האלה להעיד כי הוא אלהים ואין זולתו. עולם לבדו בפני עצמו מעיד עליו. שנה לבדה בפני עצמה מעידה עליו ונפש לבדה בפני עצמה מעידה עליו. אלה השלשה עדים מעידים עליו כי הוא אלהים אחד ואין לו שני ואין עוד מלבדו. שבע כפולות בגדכפרת. נוצר עם בית שבתאי ושבת ופה וחיים ומות. נוצר עם גימל צדק ואחד בשבת ועין ימין ושלוש ומלחמה. נוצר עם דלת מאדים ושני בשבת ועין שמאל וחכמה ואולת. נוצר עם כף חמה ושלישי בשבת ואף ימין ועושר ועוני. נוצר עם פה נוגה ורביעי בשבת ואף שמאל וזרע ושממה. נוצר עם ריש כוכב**

FMNP 2 וכן ד' וכן כ' וכן פ' וכן ר' וכן ת'. חשבון כלם F כהתגלגלם 3 FMNP (האלה) L 4 (האלה) F (ושבע...חאלה) N להיות מעונותם של ז' רקיעים האלה | M להיות תחת ממשלת ז' כוכבי הליל P שבעה הכוכבים (האלה) ובשנה 5 MN (ובשנה... הכוכבים האלה) P 6 כדמות (שבעה) F (כי...חאלה) ובלא L 7 כדמות שבעה בלא שבעת הכוכבים האלה L הם מעונותם F (של שבעה הכוכבים) P 8 ולא יכון העולם | F ולא תכון השנה LP (להיות) | M להי בלא שבועות ובלא ז' ימי השבוע N (בלא שבע השעות... הנפש להיות בלא) שבעה שערים L ובלא שבעת ימים P 9 (להיות) M שערי האלו. וכן מכל אלו נסדרו ובצורתו ובתורתו נוצרו N וכל דבר מאחד מהם FNP (נוצר) L 10 הרקיעים בראש ביום השני L 11 שבעה כוכבים בליל רביעי האלה שצ"ם חנכ"ל M 12 בתחלה נוצרו המים כסדרן זה אחר זה M (בנפש) F 13 (תמורתם) M (הם) F 14 חבב הב"ה | P חבב אלהים את יום השביעי לכל חפץ תחת השמים | M חבב אלהי השביעי LN שביעי L (כל) MN 15 שבעת ימים מצות תאכלו F (וכתוב שבעה שבועות...אלהיך) L 16 (תספר לך... אלהיך) P שבעת ימים תהיה עם יי אלהיך FP 18 (תעשה שמטה) L ואחרים שכמותם לפיכך חבב האלהים שביעי לכל חפץ השמים הראה[!] האל את שלשת העדים... N 19 החצה הקיב"ה M (האלהים) FP את שלשה P להעיד עליו כי הוא F וזולתו לאל N 20 (שנה לבדה בפני עצמה מעידה עליו) L מעידה עליו הנה שלשת העדים מעידים M 21 אלה שלשה עדי' מעידה עליו נאמני' N | אלה שלשת עדים נאמני' מעידים עליו F (עדים) FLP (עליו) L (אלהים) MN | אלהים חיים ומלך עולם N 23 (ועין ימין ושלוש ומלחמה. נוצר עם דלת מאדים ושני בשבת) N | ועין ואף ימין M 24 ועין שמאל וחכמה ותמורתו אולת F 25 עושר ועוני F ושמן

חמה וחמישי בשבת ואזן ימין וחן וכיעור. נוצר עם תיו לבנה וששי בשבת ואזן שמאל וממשלה ועבדות. זה פירוש בגדכפרת. נגמר הספר השני וזה פירושו. ואף על פי שנוצר עם אות בית שבתאי ושבת ופה וחיים ומות אינו מושל שבתאי בחיים ולא בפה אלא ביום שבת ובליל רביעי ובעושר ובעוני ובאף השמאלי. ועל זה הנולד בשבתאי קשה לכעוס וקשה לרצות על אשר יהיה כחו של שבתאי קר ויבש למאד ככח הארץ וככח המרה השחורה השוכנת בטחול בצד שמאל. ואף על פי שנוצר עם אות גימל צדק ויום ראשון בשבת ועין ימין ושלום ומלחמה ורעה אינו מושל צדק אלא ביום חמישי בשבת ובליל שני ובחיים ובשלום ובאזן הימנית להודיע בשמיעה לגוף את שלומו וטובתו ועל זה יהיה כח של צדק ממוסך הם ולח ככח הדם הנובע ממקורות הכבד השוכן בצד הימני וככח הרוח שבאוויר המתווך בנתיים בין החום ובין הקור. ועל זה יהיה הנולד בו קשה לכעוס ונוח לרצות. ואף על פי שנוצר עם אות דלת מאדים ושני בשבת ועין שמאל וחכמה ואולת אינו מושל מאדים אלא ביום שלישי בשבת ובליל שבת ובאף הימני על אשר עולה החמה באף ככתוב תעלה חמתי באפי [יחזקאל לח יח]. ועל זה מושל במלחמה ובשממה ועל זה יהיה הנולד בו נוח לכעוס ונוח לרצות על אשר יהיה כחו של מאדים חם ויבש כאש הנבערת מהרה ונכבת מהרה וככח המרה האדומה השוכנת בכבד בצד הימני. ואף על פי שנוצר עם אות כף חמה ושלישי בשבת ואף ימין ועושר ועוני אינה מושלת החמה אלא ביום אחד בשבת ובליל חמישי ובעושר ובממשלה ובעבדות של כל מלאכה ופעולה ובעין הימין. ועל זה יהיה הנולד בה נוח לכעוס וקשה לרצות על אשר יהיה כחה של חמה חם ויבש ככח האש הגדולה והחזקה הנבערת מהרה ונכבת באיחור. ועל זה יהיה מאור העין הימנית יותר ממאור העין השמאלית. ואף על פי שנוצר עם אות פא נוגה ורביעי בשבת ואף שמאל ורע ושממה אינה מושלת נוגה אלא ביום ששי בשבת ובליל שלישי ובאזן השמאלית להודיע בשמיעה לגוף שמחה וגילה על שהשחוק בטחול ועל שעוברים מי משתה מתוך גידי הטחול ועל זה מושלת בזרע ובפריה ורביה וגילה ושמחה ובתאוה כי כח נוגה קר ולח ככוח המים ועל זה יהיה הנולד בו קשה לכעוס ונוח לרצות כי השמחה מארכת האף. ואף על פי שנוצר עם אות ריש כוכב חמה וחמישי בשבת ואזן ימין וחן וכיעור אינו מושל כוכב חמה אלא ביום רביעי בשבת ובליל ראשון ובפה ובלשון ובשפתים ובחכמה ובאולת בחכמה כתוב פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט [תהלים לו ל] ובאולת כתוב נצר לשונך מרע ושפתיך

1 FNP ואזן ימין וממשלה ועבדות | M ואזן ימין וממשלה ותמורתו עבדות NP 2 ואזן שמאל וחן וכיעור | F (ואזן שמאל) וחן וכיאור | M ואזן שמאל וחן ותמורתו כיעור M (זה פירוש בגדכפרת) | L (פירוש) M (זה פירושו לברכ' יהיה אמן | L (זה פירושו) P 3 (אות) F (ופה) M (אלא מושל L 4 ובמות ובעוני) P ועל זה יהיה הנולד || MN הנולד בשבת || M כעס קשה לכעוס F 5 על אשר יש כחו של שבת M (למאד) F 6 (השוכנת) FMNP 7 (ומלחמה) MP (בשבת) F 8 את שלותו M 9 כוחו של צדק... חם ולח כן הדם || F מן המקורות שלהכבד M 10 כח הרוח || M (בנתיים) FM (יהיה) F (בו) M 11 שהנוצר P 12 בשבת אלא בשלישי L 14 (יהיה) MN לרצות מפני שכחו של מאדים חם ויבש P (יהיה) P 15 (ונכבת מהרה) L 16 (ויעושר) P 17 ובעבדות שכל מלאכה ועבדות ופעולה ועין הימני M ובעבדות שכל מלאכה P 18 הנולד בו | L (הנולד בה נוח) M 19 (יהיה) P הנבערת מהרה ונכבוש וכבית באיחור 21 FLMN (אות) F ורע ושממן PM 23 בתוך גידי הטחול M ועל זה מושל M 24 ושמחה ותאוה M כי כח הקור קר ולח | L כי כחה קר ולח F קר ולח כמים N (נוגה) P ועל כן (יהיה) הנולד בו | F (יהיה הנולד בו) F 25 (אות) P 27 (בחכמה) FL 28 (ולשונו תדבר משפט) L (כתוב) FL (ושפתיך מדבר מרמה)

מדבר מרמה [שם לד יד] וכתוב דברי פי חכם חן ושפתות כסיל תבלענו [קהלת י
 יב] כי נבל ונבלה ידבר ולבו יעשה און לעשות חונף [ישעיה לב ו]. מזה אתה למד
 כי החכמה תלויה בפה. אם הוא חכם גדול ושותק לא נשמעת חכמתו ואם הוא אויל
 מחריש לא נשמעת אולתו וכתוב גם אויל מחריש חכם יחשב [משלי יז כח]. וגם זה יהיה
 הנולד בו קשה לכעוס וקשה לרצות אבל לא כשבתאי כי כחו של כוכב חמה קר ויבש
 כקרח וככפור הנמסים. ואף על פי שנוצר עם אות תו לבנה וששי בשבת ואון שמאל
 וממשלה ועבדות אינה מושלת לבנה אלא ביום שני בשבת ובליל ששי ובעין השמאלית
 ובחן ובכיעור בחן על מילוא ובכיעור על חסרונה ומיעוטה וכחה כמתווך וממוסך
 מעט חם ולח ומעט קר ולח כמימי השלג הנמסים. וסדר מעונותם של שבעה כוכבים
 האלה בשבעה רקיעים כן הוא בסדר שצ"ם חנכ"ל. כיצד. ברקיע העליון שעל כלן
 הוא השביעי הנושא את המים העליונים תהיה מעונתו של שבתאי. וברקיע השני שתחתיו
 תהיה מעונתו של צדק. וברקיע השלישי שתחתיו תהיה מעונתו של מאדים. וברקיע
 הרביעי שתחתיו היא התיכונה תהיה מעונתו של חמה. וברקיע החמישי שתחתיו תהיה
 מעונתו של נוגה וברקיע הששי שתחתיו תהיה מעונתו של כוכב חמה. וברקיע השביעי
 שתחתיו תהיה מעונתו של לבנה. ואם תחשבם מלמטה למעלה העליון הוא השביעי.
 ואם תחשבם מלמעלה למטה התחתון הוא השביעי והחשבון הנכון כן הוא שתחשבם
 מלמטה למעלה. וכחם של שבעה כוכבים האלה לפי רום המעונה של כוכב כן הוא
 כחן הכוכבים החמים מקבלים החום מן החמה והקרים מקבלים הקור מן המים והארץ.
 כיצד. כל הכוכבים מאש הגדול והחזק שבכלם הוא החמה והיא סדורה ברקיע הרביעי
 הוא התיכוני והאמצעי ומנהגה ודרכה של אש וחזקה כן הוא לעולם להעלות החום
 והלהב מלמטה לעמלה יותר משלמעלה למטה. שבתאי סדור ברקיע שתחת המים
 העליונים והוא מקבל הקור עד מאד מן המים העליונים ועל אשר הוא ברום עד למאד
 ברחוק מן החמה אינו מקבל חום מאומה מן החמה והוא קר ויבש כמו ברד וכפור.
 ומאדים על אשר הוא ברקיע החמישי ממעל לחמה מקבל חום עד מאד מן החמה והוא
 חם ויבש כאש. וצדק על אשר הוא ברקיע הששי והוא כמתווך בין הקור של שבתאי

N 1 (וכתוב דברי פי חכם... כסיל תבלענו) FL 2 (ולבו יעשה און לעשות חונף) | P | ידבר בו ולבו יעשה און MN | לעשות חונף ולדבר אל ה' תועה P 3 אם הוא חכם גדול ושותק ולא יכעיס ושמעה חכמתו | F | אם הוא חכם גדול ושותק ואינו כועס נשמעת חכמתו M | אם הוא חכם גדול ושותק ולא יכעוס נשמעת תהלתו חכמתו | N | אם הוא חכם גדול ושותק ולא יכעוס נשמעת חכמתו P (אויל) L 4 יהיה הנולד בכוכב חמה | N | יהיה P 5 קשה לכעוס לרצות | F | נווה לרצות L (אבל לא כשבתאי) P | קר ולח L 6 (אות) P | יום ששי בשבת F 7 (לבנה) LP | ביום שני בשבת ובליל חמישי F 8 (ובחן) ובכיאור M | בעין על מילוא P (חסרוה) P 9 כמימי שלך [!] | שלג הנמסים | הנמס | N | הנמסם F | של ' הכוכבים L 11 של תהיה | FP | תהיה מעונתו (של שבתאי... תהיה מעונתו של) צדק FM 13 וברקיע החמישי (שתחתיו) תהיה | L | יהיה FM 15 וברקיע החמישי (שתחתיו) תהיה FM (ואם תחשבם... העליון הוא השביעי) P | מלמטה למעלה מזה העליון F 16 והחשבון הנכון בעיני כן הוא P | (כן הוא) N | תחשבם P 17 וכחם של שבעה הכוכבים האלה לפי רום המעונתו של כוכב L | כחות של שבעה כוכבים האלה לפי רום המעונה של כוכב כן הוא כחו F 18 כן הוא כוחו M | מקבלים כחם והחום מן החמה P 19 והכוכבים קרים מקבלים הקור מן המים הקרים ומן הארץ M | מאש הגדול והחזק שבעולם N | מאש והגדול והחזק L | מאש הם והגדול והחזק היא החמה והיא ברקיע הרביעי התיכוני והאמצעי $FMNP$ 21 והלהב מלרע לעיל P | (יותר משלמעלה למטה) P 22 והם מקבלים הקור L | עד מאד F 23 (אינו מקבל... מאד מן החמה) P 24 חום עד למאד N 25 (ברקיע)

חמה וקרה. קרה על אשר מתקבלת הקור מכוכב חמה ומן הלבנה אבל מתחממת מעט
 מתחת מן החמה ונמס קרתה מפני חום החמה שעליה. ועל זה היא קרה ולחה כמים.
 ולפי הכח שיש להם לשבעה הכוכבים האלה כן יהיה אף ממשלתן וכח מעשיהם וכח
 התולדות של בני אדם וכח הארצות אשר מושלים עליהם. כיצד. שבתאי על אשר הוא
 קר ויבש למאד נתמנה על המיתה ועל העוני כי המת קר הוא למאד והעוני גופו ולבו כמת
 ונתמנה על יום השבת שאין בו מלאכה ופעל ונתמנה על העצלות כי הקור הרב עושה
 את האדם ואת הצמחים עצלים ומאחרים וקודרים ונדאגים וחולים. ועל זה נתמנה על
 הרעה והוא למשה. צדק על אשר הוא חם ולח וממוסך בכחו נתמנה על החיים ועל
 השלום כי החיים ממוסכים הם לא חמים לרוב ולא קרים לרוב ולא יבשים לרוב ולא
 לחים לרוב וכל עת אשר יהיה הזמן ממוסך כן יהיו גם הבריות והצמחים בשלום ובשלוח
 ובהשקט בגילה ובשמחה בעלו ובעושר וביופי ובכבוד ובגדולה ובמלכות ובמרפא
 ועל זה נתמנה על הטובה ונתמנה על יום חמישי שנבראו בו העופות והדגים והתנינים
 והשקצים והרמשים שהם בעלי חיים כי עד יום חמישי לא נברא דבר בעולם בעל חיים
 ונשמה והוא לאהרון. מאדים על אשר הוא חם ויבש כאש נתמנה על החמה ועל האף
 ועל הקצף כי החמה נבערת מרוב חום המרה אדומה ומתוך החמה נעשת המריבה
 והקטטה והקנאה והשנאה והאיבה והתחרות והחבורות והמכות והפצעים ושפיות
 דמים והמלחמה ועל זה הוא ממונה על החרב ועל הברזל ועל הרשע ועל השטן ועל
 האש ועל השרפה ועל החנקה ועל המפולת ועל השממה ונתמנה על יום שלישי על אשר
 נקוו המים בו ונראתה הארץ והאבנים אשר מהם תצא האש והברזל ונבראו בו האילנות
 ועשבים המבעירים האש והוא לדוד וכל סוד משיח אצלו. חמה על אשר היא אש והיא
 מתויד בתוך הרקיע הרביעי. כחה ממוסך מארבעה דברים מקר ולח חם ויבש ולפי
 כחה יהיה כח של ארבע עותות השנה שהם קור וחום וקיץ וחורף ועל זה היא ממוסכת
 בארבעה דברים האלה ועל תקנת העולם ותקנת הבריות והצמחים כי חום והיובש יש
 לה ממשלה על אשר היא אש והקור מקבלת מן הרום הרב שעליה מן המים העליונים

P 1 (חמה וקרה) P || (מעט) 2 FMNP (מן החמה) 3 M וכפי || MNP שיש להם לאלו הכוכבים |
 F שיש להם לכוכבים האלה 4 P של בני אדם הנולדים בהם וכח הארצות 5 N (נתמנה על ... קר
 הוא למאד) || M והעני ג'כ גופו ולבו כמת | P גופו ולבו קרים כמת 6 FM (על יום השבת ... ונתמנה)
 || P עושה בני האדם עצלים | F עושה את האדם ואת העצבים עצלים | M עושה את האדם ואת הפועלי'
 עצלים | N עושה את האדם ואת העשבי' עצלים 7 N נתמנה על החיים והשנו | L נתמנה על החיים
 והשלום | P ותמנה [!] על החיים 9 L (ולא יבשים לרוב) 10 M ובכל עת | L וכל עת אשר יהיה הזמן
 ממוסך לא יבשים לרוב כן יהיה... || P על הזמן ממוסך || F גם כן יהיו || F בשלום ובגילה ובעושר וביופי
 ובכבוד ובגדולה וזכה שקע [!] ובמנוחה ובמרפא ועל זה | L בשלום בהשקט בגילה בשמחה בעושר ויופי
 בכבוד בגדולה מלכות ובמרפא 11 N ובשמחה בעוים ובעושר יופי בגדולה ובמלכות ובמרפא || M
 ובמלכות וברביא 12 L על שנבראו בו 13 P והדגים והתנינים והצק [!] והשקצים || P (נברא) || FMNP
 (בעולם) 14 FNP ונשמות | M ונשמת רוח || P והוא היא לאהרון || P חם ויבש כאש ותמות [!] על הארץ
 ועל החמה 16 M והקנאה והשנאה ומריבה והתחרות 17 M ועל זה הוא מורה על החרב || LP (הוא)
 נתמנה 19 P על אשר נתמנו המים | M על אשר נתמנו המים בו | L על שנקוו המים בו ביום | F על
 אשר נקוו בו המים || P אשר מהם תצא מקור והחום והברזל ביום האילנות... || F (האילנות... דבר שהוא דק
 וריקק שהוא חי) | MN ונבראו בו ביום האילנות 20 MN וכל יסוד משיח אצלו | L (אצלו) 21 L
 (מתויד) || MP בין הרקיע || P ממוסך מן מקור ומלח מחום לפי כחה | M כחה ממוג ומתוך מארבעתם
 ר"ל מקר ולח | N (הרביעי) כחה ממוסך מקר ולח חם ויבש || L מחום ויבש 23 M (דברים) || NL (כי)
 24 P יש למטה לממשלת | M יש לממשלה | N יש לה ממשלת || MNP והקור מקבלת מן החום הרב || L
 מן המים העליונים הרוח לחלוח מקבלת מן ראית

והלחלוח מקבלת מן רווית האויר ומלחלוח העולה מן המים התחתונים ככתוב ואד יעלה מן הארץ [בראשית ב ו]. ועל אשר היא ממוסכת מארבע דברים האלה נתמנה על המאור להבדיל בין היום ובין הלילה ומפני אורה מתכסה אור הלבנה וגם הכוכבים בלי להראות לפניה ועל אשר יהיה אורה גדולה יותר מן הלבנה ויותר מכל הכוכבים ונתמנה על הממשלה ועל המלכות ועל ההלוך ממקום למקום ועל כל מלאכה ופעולה ועבודה כי ביום נעשה כל דבר עבדות יותר מן הלילה כי הלילה לא נתנה כי אם לנום ולהשקט מכל דבר ולנום ולישן ועל זה נתמנה על יום אחד בשבת על אשר הוא היום אחר השבת שבו שבות ממלאכה ומעשה והוא למלכים. נוגה על אשר קרה ולחה כמים ומתחממת מעט מחום החמה שעליה נתמנה על התאווה ועל החמדה ועל החסד ועל החן ועל האהבה כמו שהם המים בעת שרואים אותם הבריות שמחים וששים וגלים עליהם ונושאים חן וחסד בעיניהם ובלבם ומתאווים וחומדים ועורגים הבריות והצמחים לשנות מהם להתרוות ולהתחדר ולהתלחלח ולהתרחץ בהם ועל זה נתמנה על תאווה היצר והמשגל ועל הזרע ועל פריה ורביה באדם ובבהמה ועל פירות הארץ ועל פירות האילן ועל הצמחים כי כל אלה לא יכינו לחיות בלא לחלוח ועל זה נתמנה גם על הגילה ושמחה ועל השחוק כי אם יהיה האדם דואג וקודר ולא ישמח לבו לשמוח ולגיל איננו מתאווה המשגל ועל כן נתמנה על יום ששי בשבת על אשר נבראו בו אדם וחיה ונתנה להם שמחה וגילה וששון ותאווה הדבוק ומשגל ופריה ורביה ועל זה נתמנתה גם זאת על הטובה והיא ללויים. כוכב חמה על אשר הוא קר וחם ויבש ולח מעט כי מקבל קור מן הלבנה שהיא קרה כשלג והיושב והחום מקבל מן המזלות והכוכבים אשר תחתיו והלח מקבל מעט מנוגה שהיא קרה ולחה כמים. על אשר מתחממת מעט מן החמה אך אינו כוכב חמה קר ויבש וחם ולח לרוב אלא למעט והוא ממוסך ועל זה נתמנה על החכמה ועל השכל ועל בינה ועל הדעת ולימודלפתוח כל פתח ולחשוב מחשבות בכל מלאכת אומנות ועל הכתב של כל לשון ועל אשר הוא כוכב חמה לא קר ולא יבש לרוב ולא חם ולא לח לרוב. כי אם יהיה קר ויבש לרוב היה מעצל את הלב ומדאיג ומקדיר את הרוח ואת הדעת מלהבין ומלחשוב כל מחשבת חכמה ומלאכת אומנות ומכתב כמו שעושה שבתאי ברוב קרתו ויובשו. ואף על פי שמדאיג ומקדיר שבתאי את הגוף והדעת חושב מחשבות להרע בסתר ולא להטיב אך מתעצל הוא לגמור את

$M 1$ וגם הלחלוח $MN 2$ יעלה מן הארץ והשקט את כל פני האדמה P ועל זה היא ממוסכת $L 3$ מתכסה אור הלבנה ומתכסים הכוכבים $P 4$ ולא יכלו לראות לפניו N יהיה אורה גדולה $[?]$ P יהיה אורה יותר מאור הלבנה ויותר מאור הכוכבים $P 6$ כי ביום נעשים M כל דבר עבודה M (לא) נתנה $P 7$ ולהשקט ועל דבר לנום ולישן P (זה) $M 8$ ועל אחר הוא היום אחר השבת M והוא למלכים ולשרים $P 9$ (מעט) $L 10$ כמו שרואים M שרואים אותם בהמהות $M 11$ ונושאי' חן וחסד בלבם עליהם בעיניהם ומתאווין $L 12$ להתרוות ולהתקרר ולהתלחלח ולהתרחץ L נתמנה על תאווה הבריות הרבה והמשגל $P 13$ באדם ובהמה L ועל פירות האילן והצמחים $LM 14$ כי כל אלה לא יכינו להיות P כי כל אלה לא יכולו לחיות P (זה) $L 15$ (ועל השחוק) M (האדם) $P 16$ ולא יתאווה המשגל LNP ועל זה M נתמנה על ו' בשבת $P 18$ ועל זאת נתמנתה גם זאת על הטובה L והוא ללויים N (וחם) $M 19$ שהיא קשה כשלג MNP מן (המזלות) $P 20$ והלחות מקבל מעט מנוגה N (שהיא) $LM 21$ מעט $L 22$ ועל השכל ועל בינה ועל הדעת ועל המדע לפתוח N ועל הדעת ועל הלמוד $M 23$ ועל הכתב של לשון N ועל הכתב (של כל לשון) P (כל) L כוכב חמה וחם לא $[?]$ לרוב ולא יבש לרוב ולא לח לרוב $P 24$ לא קר לרוב ולא יבש לרוב NP כי אם היה קר ויבש $P 27$ הדעת MN ואת הדעת חושב L חושב מחשבות P ולא בסתר ולא להטיב

המחשבה. ואם היה כוכב חמה חס לרוב כמאדים היה מתחרחרר בחימה לחשוב מריבות ומלחמות ורעות ולא היה מאריך רוחו לישא וליתן בדעתו לחשוב מחשבות חכמה ודעת כי הוא כאש הלוהטת בקש. ואם היה כוכב חמה ממוסך בחום וקור ולח כצדק לא היה חושב מחשבות חכמה להתייגע בלהג או בכתב או במלאכות אומנות כי אם לחיות חיים טובים בשלום ובשלחה ובהשקט ובגדולה. ואם היה כוכב חמה קר ולח כנוגה היה מחשב מחשבות תאות המשגל ותאות שמחה וגילה וכל חמדה והיה רועה אחרי מחשבות האלה ולא אחרי מחשבות חכמת ודעת ותבונה. ואם היה כוכב חמה ממוסך לרוב בארבעה דברים בקר ולח וחם ויבש כחמה היה מנהיג את הלב למלוך ולמשול ולהלך ולפעול ולעמול בעבודת מלאכה ולא היה מנהיגו במחשבת חכמה ודעת ותבונה. ואם היה כחו של כוכב חמה ככח הלבנה היה משתנה בדעתו פעם להיות חכם פעם להיות אויל כמו שמשנתה הלבנה מכחה כי יש לה כח חן ממולדה עד חצי החודש ומחצי החודש ועד מולדה יש לה כח כיעור. וגם כוכב משתנה מכחו להיות פעם הוא זכר ופעם הוא נקבה בזמן שוכנס במזל זכר ונעשה זכר ובזמן שוכנס במזל נקבה נעשה נקבה. ועל זה נתמנה על האולת ונתמנה על יום רביעי על אשר נבראו בו המאורות והכוכבים שצריכים חכמה וחשבון והוא לשלמה. לבנה אשר היא קרה כשלג כי מקבלת הקור מן הארץ ומן המים התחתונים ומן הרום שבין הארץ לרקיע הסדורה והנתונה בו הלבנה ונקפא הקור שלה כשלג והיא ממוסכת בחום על אשר מקבלת חום מן המזלות ומן כוכבי חיילותיהם הנתונים וסדורים עמה בריקיע התחתון במעונה של לבנה ועל זה אמר שמואל לבנה אמצעתיים על אשר היא ממוסכת מקר וחום. ועוד על אשר מתמלאה משעת מולדה עד חצי החודש נתמנה על החן ועל הטובה. כיצד. קפאון קרתה שהיא כשלג מצמחת את הצמחים כמו השלג ככתוב כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים [ישעיה נה י]. ועל אשר מתמלאה ועל אשר יש לה כח חם מעט נתמנתה על החן ועל הטובה כי מכח הלבנה נגרשים ונדשאים הצמחים והזרעים והפירות והמגדים ככתוב ומגד תבואות השמש ומגד גרש ירחים [דברים לג יד] ומכח מלואה מתמלאים המוחים של עצמות ומוח של ראש ומתרבה הדם ומימי הבורות והשיחים ומתגדל הכבד והטחול ומתעבה כל דבר שהוא דק וריקק שהוא חי. ונתמנתה על הכיעור על אשר מתחסרת מחצי החודש ועד

P 1 ואם היה כוכב חס לרוב כמאדים היה חס לרוב מתחרחרר M || (לחשוב) מריבת וגם מלחמות P | לחשוב מרימת ומלחמות P 2 ולא היה מאריך כח כחו לישא M | ולא היה מאריך כחו ורוחו לישא N | ולא היה מאריך בם רוחו לישא P 3 ואם היה כוכב חס ולא לרוב ממוסך בחיים והשלום ולא כצדק M | ואם היה כוכב חמ' ממוסך בחי' לא כצדק N | ואם היה כוכב חמה ממוסך בחיים[?] כצדק P 4 לא היה חושב מחשבות מחכמה (להתייגע בלהג) L | (חושב) M 5 וגם בהשקט ובגדולה MP || קר ולא כנוגה היה MN 6 והיה נוטה N 7 ואם היה כוכב קר ולח ככוכב חמה ממוסך לרב בד' דברים בקר ולח וחם ויבש כחמה M 8 בד' דברים הללו M || (ולהלך) P 10 (של כוכב חמה) MNP || היה משתנה מדעתו L 11 (הלבנה) MN || כי יש לה רוח חן ממולדה L || ועד חצי M || ומחצי החודש ועד מול ניוונה[?] $?$ | יש לה כח כיעור N | ומחצי החודש ועד מולדה יש לה רוח כיעור P 12 וגם כחו מכחו NP || ופעם נקבה M 13 (בזמן שוכנס במזל זכר... נקבה נעשה נקבה) L | בזמן שיכנס במזל זכר נעשה זכר ומזל ומזל נקבה נעשה נקבה P 14 (על אשר נבראו... וחשבון) M 15 (וחשבון) L || (היא) P || מקבלת הקור מן השלג M 16 (ומן הרום) P | (הרום) L 17 ונקפה האור שלה כשלג MNP 18 (וסדורים עמה) L 19 (ועוד) N || (על) M || מתמלאה מעת מולדה ועד חצי החדש P 20 ועל חצי החדש MNP || מן קפאות קרתה N || (שהיא) P 21 מן השמים ושמה לא ישוב L || (ועל אשר מתמלאה) L 24 (ומגד גרש ירחים) P || המוח של עצמות L | ומוח הראש MN 25 (השיחים) P | והשיחים והמערות FM || ומתעבר כל דבר N 26 (שהוא חי) F || כיאור

מולדה ומחסרת ומרקת ומרקקת כל חי המתמלא במלואה ועוד בשעת מולדה ובשעת
 התחלת חסורה משחתת הבגדים והמטוה הנטבילים במים והעצים הנכרתים בשעות
 ההם נבקעים ונרקבים מהרה. וגם הזרעים והפירות והנקצרים והנלקטים בשעות ההם
 נשחתים ונרקבים מהרה. וגם הצמר והשער שנגזו בשעות ההם נשחתים ונאכלים מעצמם
 מהרה. ועוד כל זמן ועת שהלבנה ברקיע מעל הארץ רעה היא לכל דבר. וכל עת שהיא
 5 הולך התהום מתחת לארץ טובה היא לכל דבר. וכל זמן שהולכת הלבנה עם כוכב
 טוב או עם מזל טוב טובה היא לכל דבר וכל זמן שהיא עם כוכב רע רעה היא לכל
 דבר. ומפני כל אלה נתמנתה על החן ועל הכיעור ועל הטובה ועל הרעה ועל מפתחי
 שמים וארץ וערכה לכל הבריות להעמידם לרעה ולטובה ונתמנתה על יום שני על
 10 שהוא קר כשלו ויש לו חום וגם נקפאו המים ביום שני ונברא הרקיע הזה שעלינו והוא
 ככפור וכקרח על אשר נבראה בו ביום האש של בשר ודם שנתנה לצורך תקנת הבריות
 ולטובה ולרעה. ועל אשר נבראה בו ביום האש של גהנם אשר נערכה לרשעים עזובי
 ה' לרעתם ולנקמת הצדיקים לטובתם. הנה למדת כחם של שבעה כוכבים כיצד הוא
 וכח ממשלתם לפי שבעת ימי השבוע בוא ולמוד למה מושל כוכב פלוני בליל פלוני
 15 ככתוב ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה [משלי ג יט]. בראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ [בראשית א א] כלומר בתחלת שעה ראשונה בליל ראשון. ועל אשר
 מנה האלהים את כוכב חמה על החכמה מנהו למשול בליל ראשון בשעה ראשונה. ועל
 אשר עשה אלהים את הרקיע שעלינו בשעה ראשונה בליל שני והעלהו עם חצים של
 מים עד השמים העליונים לתקנת חיי הבריות שבארץ לסובבן בהן כדי שלא ישחתו
 20 מכח האש של מעלה ופנה את האויר של עולם להיות חלל כדי שיחיו הבריות בנישמת
 האויר כי בלא אויר וחלל אינם יכולים הבריות להיות להנשם ברוח לחיות אפילו שעה
 אחת כי אם יסתמו במקום צר שאין לו אויר מאומה מיד ימותו. ועל אשר נתמנה צדק
 על החיים והשלום והטובה ועל זה נתמנה למשול בשעה ראשונה של לילה השני. ועל

1 M ועד מולדתה P (ומרקת) ומרקקת כל המתמלא במלוא L (ומרקקת) LM כל דבר חי P 2
 ובשעת תחלת חסורה P 3 (נבקעים) F | נבקעים ונרקבים ונשחתים הפירות L הנקצרים P ונלקטים
 5 FN (ועת) FP (וכל עת שהיא...לכל שבר) | L וכל עת שהיא דרך התהום F 6 (היא) L ועוד כל
 זמן שהולכת P 7 וכל זמן שהלבנה שהיא עם כוכב רע N (היא) M 8 ומפני כל אלה נתונה על החן
 F על החן[?] ועל הכיאר F 9 (וארץ) M להעמידם לרעה או לטובה 10 LNP (קר) P כשלו
 והוא קר יש לה גם חום עם נקפאו המים | MN כשלו והוא קר יש לו גם חום וגם נקפאו המים F יש לו
 גם חום 11 FMNP נברא בו ביום האש | P האש של בשר ודם שנתנה לצורך 12 FMNP ועל אשר
 נבראה בו ביום האש של גהנם M אשר נערכה לכל רשעים 13 MN הא למדת F | הנה למדת כחם
 של שבעה כוכבים וכח ממשלתם | L הנה למדת כחם של 1 כוכבים וממשלתם כיצד הוא וכח ממשלתם
 L כוכבים וממשלתם P 14 בו ולמוד F למה מושל פלו' בליל פלוני' | L למה מושל כוכב פלוני
 ביום פלוני בוא ולמוד למה מושל כוכב פלוני ביום פלוני N 15 (ככתוב) F (כונן שמים בתבונה) L
 (בתבונה) FL 16 (את השמים ואת הארץ) L (כלומר) N (כלומר בתחלת שעה ראשונה) M פ'
 בתחלת שעה ראשונה P 17 (חמה) P מנה אותה למשול בליל ראשון בשעה ועל אשר עשה F (ועל
 אשר עשה אלהים את הרקיע שעלינו בשעה ראשונה) N 18 את הרקיע הזה שעלינו L 19 תקנת חיי
 הבריות L 20 מכח חום האש של מעלה P ופנה את אורו של עולם M כדי שיהיו ויחיו הבריות EMP
 בנישמת הרוח | N בנישמת אויר הרוח L 21 כי אם לא באויר F אינן יכולין הבריות לחיות להנשם
 ברוח להיות שעה ראשונה כי אם P (הבריות) LN (אפילו) P 22 שעה ראשונה כי אם במקום צר שאין
 בו M (כי) בלא אויר וחלל לפי שלא ויכלו הבריות לחיות לבלתי הנשמה ברוח M במקום בני אדם או
 כל בריה חיה שבעולם במקום צר L שאין להם אויר | P אויר (מאומה) מיד (ימותו) P 23 על החיים
 והשלום ועל הטובה | MN על החיים ועל השלום והטובה

אשר הקוה האלהים את המים התחתונים אל מקום אחד ונראתה היבשה בשעה ראשונה של לילה שלישי ובאותה שעה הצמיח האלהים מן הארץ כל עץ עושה פרי וכל עשב זורע זרע להיות לאכלה לבריות. ונתמנתה נוגה על הפירות ועל הזרעים והצמחים ועל זה נתמנתה עליו נוגה למשול בשעה ראשונה של לילה השלישי. ועל אשר נבראו הכוכבים והמזלות בשעה ראשונה בתחילת ליל רביעי וסדר האלהים אותם בשבעה מעונות של רקיע הזה שעלינו ובמעלה העליונה שעל כלם סדר את שבתאי ונבראו המאורות בפנה מערבית של עולם היא התיכונה אשר שם שוקעת החמה בתקופת ניסן ותשרי ומיד שקעו המאורות באותו הרגע של תחלת שעה ראשונה של ליל הרביעי והלכו כל הלילה אחרי גבהה של ארץ ממערב למזרח עד שהגיעו בבוקר יום רביעי לזרוח במזרח בשעה ראשונה. ועל אשר שקעו המאורות מיד ונתמנה שבתאי על החשך ועל המיתה ועל הרעה נתמנה למשול בשעה ראשונה של ליל רביעי על שהוא עליו על כלם וכל רעה נעשית בלילה יותר מביום ובני אדם ישנים בלילה ודומים למתים. ועל אשר שרצו המים בשעה ראשונה של ליל חמישי שרץ נפש חיה דגים ותנינים ועופות לכל מיניהם מכח חום החמה שחממה את הארץ ואת המים שרצו כמו שאנו רואים עד עתה כי מחום החמה מתחממים המים באגמים ובמעיינות ובמקואות הזורח עליהם השמש נשרצים ונולדים בהם תולעים וצפרדעים ועלוקות ודגים וטהורים ומשוקצים ורוב מיני שרץ מאליהם בלא תולדת אב ואם. ועל אשר נתמנתה החמה על החום ועל המאורות להאיר לעיני הבריות החיות בכח הנשמה על זאת נתמנתה החמה למשול בשעה ראשונה של ליל חמישי. ועל אשר הוציאה הארץ בשעה ראשונה של ליל שישי נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינם טובים ורעים המטיבים והמריעים ועלה במחשבת האל באותה שעה לבראות אדם היודע טוב ורע ונתמנתה הלבנה על הטובה ועל הרעה ועל החן ועל הכיעור וערכה היא לכל הבריות להעמידן לטובה ולרעה. ועל זה נתמנתה הלבנה למשול בשעה ראשונה של ליל שישי. מזה אתה למד כי נתנה רשות לבריות להרע ולהטיב. ועל אשר כלה האלהים כל מלאכתו ביום הששי שבת מכל מלאכתו בתחלת שעה ראשונה של ליל שבת וראה כי מפני היצר הרע שנתן לכל בריה כי אינם יכולים להיות בלא קנאה ושנאה ואיבה ותחרות ומריבה ורשע ושטנה

1 L ועל אשר כנם האלהים LN בשעה ראשונה של יום שלישי 2 L (ובאותה שעה הצמיח... בשעה ראשונה של לילה השלישי) P וכל עשב מזרוע זרע להיות לאכלה לבריות 3 F זורע זרע לאכול לבריות NP ועל הצמחים 4 P (עליו) P בשעה ראשונה של ליל השלישי צמחו בה ועל אשר נבראו L ועל אשר נבראו המאורות והכוכבים והמזלות בשעה בתחילת ליל רביעי 5 P אותם ברקיע השמים בשבעה מעונות 6 L וממעלה העליונה P של כלם 7 L היא הפנה התיכונה 8 F מיד F באותו הרגל M שללילה הרביעית 9 P (גבהה) L טובה של ארץ למערב ממערב למזרח 11 L ועל המיתה הרעה M שללילה הרביעית N של לילה הרביעי F שהוא עליון על כלן ועל רעה P והוא עליון על כלם וכל רעה L (עליו) F ועל רעה נעשית יותר מביום L עותר מן הום! 14 L וכל מיניהם M מכח חוםה שלחמה שחממה L (את הארץ) F 15 כי מכח P מתחממים המים בנאמים! ועמינות ובמקורות ובמקומות הזורח עליהם השמש L (באגמים) P 16 נשרצים ונולדו בהם P ודגים טרוהים P 17 ורוב מיני צר שרץ מאליהם F (על החום ועל המאורות... נתמנתה החמה) L 18 על החום ועל המאור P לא לעיני הבריות L כל בריות החיות ברוח נשמה MN ברוח נשמה P על זאת נתמנה החמה MN וחיתו ארץ למינה (טובים ורעים... ועלה במחשבת האל) M 21 באותה שעה לברוא האדם L (אדם) M כדי להעמידם לטובה ולרעה F 23 (ששי. מזה אתה למד... של ליל שבת) L 24 להרע או להטיב L (האלהים) L (כל) FN (ביום הששי שבת מכל מלאכתו) NP 25 (ראשונה) F 26 קנאה ושנאה? ואיבה ותחרות וקטטה ואינן יכולן לעמוד בלי אש

ואינם יכולים להיות בלא אש ובלא ברזל בין בטוב ובין ברע. ועל אשר נתמנה מאדים למשול בשעה ראשונה של ליל שבת על זה נתמנה מאדים על כל אלה הרעות. ואחרי אשר חטא האדם ועבר על צווי האל יתברך לאכול מעץ הדעת טוב ורע ונגזרה עליו גזרה בעצבון תאכלנה כל ימי חייו (בראשית ג יז) וקוץ ודרדר תצמיח לך (שם שם 5 יח) בועת אפיך תאכל לחם (שם שם יט). ידוע כי האדם צריך להצית את הקוצים באש וצריך הוא לשבות ולנוח מיגיעתו וכאשר ינוח מיגיעתו או יעלה על לבו דברים ומחשבות טובות ורעות כי בעת אשר הוא עוסק במלאכתו אין לו פנאי לחשוב בחכמה כי אם במחשבת מלאכתו והחוטאים והחושבים און והיועצים עצת רע בעת אשר ישבתו ממלאכתם או יעלו על לבם מחשבותם און ככתוב און יחשוב על משכבו (תהלים לו ה).

ועל אשר הוא יום השביעי יום שבות משקיעת השמש של יום ששי נתמנה מאדים למשול בשעה ראשונה של ליל שבת. בתחלת טרם כל ימי השבוע נברא יום השבת באות בית כי בטרם שהתחיל האלהים לבראת את העולם שבת היה ובמוצאי יום השבת הוא התחיל האלהים לעשות מלאכה בעולם וכל ששת הימים עשה מלאכה ובערב שבת כלה מלאכתו וביום השביעי שבת בו עוד כמטרם בריית העולם ומנה על יום השביעי שבתאי בשעה ראשונה בזרוח השמש. ואם תתחיל לחשוב השעות של יום השבת שנים 15 עשר שעות קטנות ליום ושנים עשר שעות קטנות ללילה במוצאי שבת וכן לכל הימים ולכל הלילות של שבוע ותחלק שבעה שעות לשבעה כוכבים לפי ממשלתם בסדר שצ"ם חנכ"ל. ותתחיל משבתאי משעה ראשונה של יום השבת מזרוח השמש ועד בוא השמש לחשוב שבתאי בשעה ראשונה וצדק בשעה שנייה ומאדים בשעה שלישית וחמה בשעה רביעית ונוגה בשעה חמישית וכוכב חמה בשעה ששית ולבנה בשעה שביעית. הנה 20 לך שבעה השעות לשבעה הכוכבים. ומן שעה שמינית של יום שבת תתחיל עוד לחשוב משבתאי בשעה שמינית וצדק בשעה תשיעית ומאדים בשעה עשירית וחמה בשעה אחת עשרה ונוגה בשעה שנים עשרה ומשעת בוא השמש נכנסת שעה ראשונה של ליל יום ראשון וחשוב בשעה ראשונה של ליל יום ראשון ושבתאי בשעה ג' וצדק בשעה ד' ומאדים בשעה ה' וחמה בשעה ו' ונוגה בשעה ז' הנה שבע שעות של ליל א' לו' הכוכבים ומן שעה ח' לילי א'. תתחיל עוד לחשוב מן כוכב חמה ח' ולבנה בשעה ט' ושבתאי בשעה י' וצדק בשעה יא' ומאדים בשעה יב' ומשעת זריחת 25

N 1 ואינו יכולין להיות בלא אש ובלי ברזל L ועל אשר נתמנה מאדים על כל אלה הרעות למשול בשעה ראשונה של ליל שבת ואחר אשר חטא F על אשר נתמנה מאדים P_2 (כל אלה) P_3 האל ברוך הוא L (האל יתברך) N האל (יתברך) F (טוב ורע) P (עליו) F_4 (כל ימי חייו) N ימי חייו לאכול מעץ הדעת F_5 כידוע כי האדם צריך להצית M דבר ידוע כי האדם צריך להצית L_6 ביגיעתו P_7 (הוא) F במלאכה L (במלאכתו) L (בחכמה) FM_8 (היועצים) L_9 ממלאכה P מחשבות און אן על לבם ככת' F (און ככתוב... על משכבו) F_{10} ועל אשר יום שביעי L משקיעת החמה N_{11} (ראשונה) N (טרם) P כי טרם F וברא N באות בית בתחלת כי בטרם P_{12} (הוא) F_{13} ועל ששת הימים P וכל ששת ימי בראשית M וכל ששת ימי המעשה L_{14} (עוד) F וביום השבת כמטרם M ונתמנה שבתאי על יום השביעי שבתאי P_{15} כזרוח השמש M בזריחת השמש L שנים עשרה ביום ושנים עשרה השעות קטנות ללילה L_{16} (שעות קטנות) F_{17} ותחלת שעות לו' כוכבים N (לשבעה) M_{18} והתחיל משבתאי P (של יום השבת... שבתאי בשעה ראשונה) N_{20} ונוגה בחמישית N ולבנה ברביעית F_{21} ומשמינית של יום שבת M ובשעה ח' של יום שבת FMN_{22} (בשעה שמינית) P (בשעה) M_{23} נכנס שעה ראשונה F של ד' $!$ ליל יום ראשון בשעה ראשונה של ליל יום א' M של ליל (יום) ראשון $FMNP_{24}$ (ולבנה בשעה ב' ושבתאי בשעה ג'... ונפלת בממשלת צדק ושעה ב' במאדים)

השמש הוא החמה ליום ראשון נכנסת שעה ראשונה של יום ראשון וחשוב בשעה א' של יום א' ונוגה בשעה ב' וכוכב חמה בשעה ג' ולבנה בשעה ד' ושבטאי בשעה ה' וצדק בשעה ו' ומאדים בשעה ז' ושעה שמינית נופלת עוד בממשלת חמה וט' בממשלת נוגה וי' בממשלת כוכב חמה וי"א בממשלת [לבנה] וי"ב של יום ראשון בממשלת שבתאי ומשעה הוא השמש ליום א' נכנסת שעה ראשונה לליל שני ונופלת בממשלת צדק ושעה 5 ב' במאדים. ובדעת החשבון הזה חשוב כל השעות של ימים ושל לילות של כל השבוע ומשעה ראשונה של יום השבת מזרוח השמש ועד שעה ראשונה של יום השבת הבאה בזרוח השמש בסדר שצ"ם חנכ"ל ליתן שבע שעות לשבעה כוכבים והשעה השמינית ליתנה עוד לאותו כוכב המושל בשעה ראשונה של אותו היום ושל אותו הלילה זה לאחר זה עד כלות שנים עשר שעות ביום ושנים עשר שעות בלילה עד כלות ימי השבוע משעה 10 ראשונה לשבת שעברה עד תחלת שעה ראשונה לשבת הבאה לפניך. ואז תמצא חשבון ממשלת שבעה הכוכבים שהם שצ"ם חנכ"ל כסדר שכתבנו למעלה לפי שבעה ימי השבוע ושבעה לילותיהם ולפי שנים עשר שעות של יום ולפי שנים עשר שעות של לילה. ואף על פי שמשנתים הכוכבים למשול זה אחר זה כסדר שצ"ם חנכ"ל בין ביום בין בלילה כל אחד ואחד בשעת סדורו אותו הכוכב שהתחיל למשול בשעה ראשונה בין 15 ביום ובין בלילה כל היום ההוא וכל הלילה ההיא נחשב בממשלת אותו הכוכב שהתחיל למשול בראש היום או בראש הלילה על שהוא ראשון ועמו מושל עוד אף כוכב השעה הבאה לפניו כסדר שני חברים. נגמר הספר השני של שבע האותיות הכפולות של בג"ד כפר"ת וזהו סדורן וחשבונן ונגמר סדר סדורן וגלגולן וצירופן.

F 6 (ובדעת) ובחשבון F כל השעות שלמים [!] ושל לילות L כל השעות של הימים והלילות L 7 ומשעה ראשונה של יום השבת זה או [?] מזרוח השמש F 8 (שעות) M 9 ובשעה ח' ליתן עוד N ובשעה השמיני תנה עוד M של אותו יום MN 10 יש לאותו הלילה זה לאחר זה P שנים עשר שעות ליום | L עד י"ב השעות ליום וי"ב שעות ללילה | F (שנים עשר שעות ביום... עד כלות) P 11 עד תחלת שעה ראשונה לשבת שעברה עד תחלת שעה ראשונה הבאה לפניך P 12 שהיא שצ"ם חנכ"ל | L ממשלת והכוכבים הם שצ"ם חנכ"ל L ולפי י"ב שעות של יום (ולפי) וי"ב שעות של לילה F 13 (שעות) L 14 לפי סדר שצ"ם חנכ"ל N 15 (כל אחד ואחד... בין ביום ובין בלילה) כל היום ההוא וכל הלילה | P כל אחד ואחד היום ההוא וכל הלילה ההיא L (שהתחיל למשול) M 16 (ההיא) FNP 17 (למשול) FM בראש הלילה עד שהוא ראשון P 18 לפני L לפני P כסדר כשני חברים M וכן נגמר ספר שלישי שני של ז' כפולות אותיות וסדורן וחשבונם וגלגולם וצירופן | N נגמר הספר השני של ז' אותיות הכפולות וסדורן וחשבונן וצירופן וגלגולם | L נגמר השניה [?] של ז' האותיות של בג"ד כפר"ת ונגמר סדר יסודן P 19 וזהו סדר סדורם וחשבונם ונגמר סדר סדורן וגלגולן וצירופן

נתחיל ספר שלישי של שני עשר האותיות הנקראות פשוטות ואלו הן זה טי לן סע צק. יסודן ראייה שמיצה ריחה שיחה לעיטה משגל הוא משכב התשמיש ומעשה מלאכה והלוך רוגו ושחוק והרהור מחשבה ושינה. שנים עשר פשוטות הן זה טי לן סע צק. שנים עשר ולא אחד עשר. שנים עשר ולא שלושה עשר. שנים עשר גבולי אלכסון מפוצלין לששה סדרים מופסקין בין רוח לרוח. גבול מזרחית צפונית. גבול מזרחית דרומית. גבול מזרחית רומית. גבול מזרחית תחתית. גבול מערבית דרומית. גבול מערבית צפונית. גבול מערבית רומית. גבול מערבית תחתית. גבול דרומית רומית. גבול דרומית תחתית. גבול צפונית רומית. גבול צפונית תחתית. ומרחבין והולכין עד עדי עד והן הן זרועות עולם. שנים עשר פשוטות הן זה טי לן סע צק. חקקן חצבן צרפן שקלן המירן וצר בהם מזלות וחדשים ומנהיגים. שני לועזים ושני עליזים ושני נועצים ושני עליצים ושני טורפין ושני ציידין. שני לועזים. הם המרה והכבד כי הם המרגיזים את האדם וגורמים לו לעז. ושני עליזים הם המסס הוא סטומכוס והטחול הם המשמחים את האדם. המסס באכילה ושתיה והטחול בשחוק כי ממנו יולד השחוק. שני נועצים הם שתי כליות שנאמר אברך את ה' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי [תהלים טז ז]. שני עליצים הם הקרקבן הוא הושט והקיבה הוא הבטן התחתון והם מעלצים את האדם הושט בבליעה והבטן בהוצאת הצואה ומימי רגלים. שני טורפין הם שני ידים ושני ציידין הם שני רגלים. עשאן כמין מריבה ערכן כמין מלחמה. גם את זה לעומת זה עשה האלהים [קהלת ז יד]. שלושה אחד אחד אחד לבדו עומד כשלושה עדים ומעידים על האלהים כי הוא אחד והם עולם שנה ונפש. שבעה נחלקים בשלושה שנים שנים הרי ששה והשביעי הוא אחד חוק אחד מכריע בנתים. ועוד נחלקים השבעה לשני חלקים שלושה ושביעי הוא אחד חוק מכריע בנתים לקיים על פי שני עדים או על פי שלושה עדים [דברים יט

F 2 (נתחיל) MN || (הנקראות) L || פשוטות י"ב פשוטות M 3 וסימנם ראייה L || משגל הוא התשמיש מעשה והלוך רגו שחוק הרהור N || (הוא משכב) M || (הוא משכב התשמיש) MN 4 || הלוך רוגו שחוק הרהור 5 FLMN || (שנים עשר ולא שלושה עשר) 7 FLP || (רומית. גבול מזרחית) P || (גבול מערבית צפונית... גבול צפונית תחתית) 8 N || (גבול דרומית רומית. גבול דרומית תחתית) 11 L || ושני יועצים ושני עליצים 12 P || הם המרגיזים בני אדם וגורמים להם לעז 13 N || (ושני עליזים) | FMP || שני עליזים NP || (הם) P || סטומכוס | M || הסטומכוס F || (את האדם) N || (המסס) 14 FN || באכילה ובשתיה P || כי ממנו תצא השחוק N || ב' נועצים הם הכלי' שני MN || (אברך את ה' אשר יעצני) 15 F || אף לילות יסרוני כליותי F || (הם) P || (הם הקרקבן) M 17 || (שני) ידים 18 FLP || (גם את) L || (עשה האלהים) 19 FP || שלושה אחד אחד לבדו L || (לבדו עומד כשלושה עדים) P || עומד במלחמה עדים ומעידים M || (כשלושה עדים) L || האלהים שהוא אחד והם עולם ונפש שבעה נחלקים 20 FN || שלושה || (שנים) P || (הרי ששה) F || והשבעה 21 FL || הוא חוק FL || (ועוד נחלקים השבעה... אחד חוק מכריע בנתים) N || (השבעה) N || בשני חלקים P || (שלושה שלושה) 22 M || הוא חוק מכריע FL || (או על פי שלושה עדים) | M || או שלושה עדי'

טו] ונחלקים הששה בשלושה כתי עדים שנים ומעידים על האחד כי הוא אחד ואין לו שני. שנים עשר עומדים במלחמה שלושה אויבים ושלושה אוהבים שלושה ממתים ושלושה מחיים ואל מלך נאמן מושל בכלן. אחד על גבי שלושה ושלושה על גבי שבעה ושבעה על גבי שנים עשר וכלן אדוקין זה בזה. וסימן לדבר עשרים ושנים חפצים בגוף אחד עשרים ושנים אותיות הם החפצים והם אדוקין בעולם ובשנה ובגוף. שני עשר פשוטות הן זה טי לן סע צק. חקקן חצבן שקלן צרפן המירן וצר בהן שני עשר מזלות בעולם ושנים עשר חדשים בשנה ושנים עשר מנהיגים בנפש. כיצד. צרפן והמירן המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות הפשוטות זו עם זו ועשאן דבורים רבים מן ה' בראש הדבור ובנה את הראשון הן טי לן סע צק וצר בהן מזל טלה בעולם וחודש ניסן בשנה וכבד מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זו בזו ועשה דבורים רבים מן ה' בראש הדבור וצרף את האותיות ובנה והן זה טי לן סע צק וצר בו מזל שור בעולם וחודש אייר בשנה ומרה מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים מן ה' בראש הדבור ובנה את הראשון זו הח טי לן סע צק וצר בו מזל תאומים בעולם וחודש סיון בשנה וטחול מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור ועשה ממנו דבורים רבים מן ה' בראש הדבור ובנה את הראשון חזו והן טי לן סע צק וצר בו מזל סרטן בעולם וחודש תמוז בשנה והמסס מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זאת בזאת ועשה ממנו דבורים רבים בהשמת ט' בראש הדבור ובנה את הראשון טח זו הי לן סע צק וצר בו מזל אריה בעולם וחודש אב בשנה וכוליא הימנית מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זאת בזאת ועשה ממנו דבורים רבים בהשמת י' בראש הדבור ובנה את הראשון יט חזו והן לן סע צק וצר בו מזל בתולה בעולם וחודש אלול בשנה וכוליא השמאלית מנהיג בנפש. המליך את ה' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות זאת בזאת ועשה ממנו דבורים רבים בהשמת ל' בראש הדבור ובנה את הראשון לי טח זו הן סע צק וצר בו מזל מאזנים בעולם וחודש תשרי בשנה וקרקבן

F 1 ונחלקים הששה לשלושה כתי עדים שלשה ונ' מעידין על האחד | L ונחלקים השלש בשלוש כתי עדים P || שלשה ושלושה ומעידים על האחד | L ומעידים על האחד ולקים אותו[?] | לפי שלשה עדים נחלקים הששה בשלושה כתי עדים שלשה ושלושה ומעידים על האחד כי הוא אחד $2 MN$ ואין שני לו | L (לו) $3 L$ והשם מלך נאמן $4 P$ (אדוקין) | P || לנוף אחד | M | בנוף אחד פ' כ"ב אותיות הם החפצים $5 L$ בעולם בשנה ובגוף[?] | $6 F$ | בעולם ושנה ובנפש $6 N$ (חקקן... מזלות בעולם) FP (צרפן) || P || שני עשר מזלות בעולם ושני עשר מזלות בעולם חדשים בשנה $7 F$ (בעולם) || M || פ"י כיצד $8 L$ (חקקו בראש) M || וצר בו האותיות P || זאת בזאת $9 F$ בראש ה' הדבור | LN מן ה' בראש הדבור וה' בסוף הדבור F || וצר מזל טלה בעולם בהן וחודשים בשנה $10 L$ טלה בעולם ירד ימין בנפש L (וחקקו... וצרף את) $11 L$ (רבים... סע צק) || FMN || מן ה' (בראש הדבור וצרף את האותיות) $12 P$ וצר בהן שור בעולם ואייר בשנה L (בשנה... בנפש) $13 FMP$ (וצרף את האותיות) $14 L$ (בראש הדבור... מן ה' בראש הדבור) P || ובנה את האחד | L | ובנה את הראשון של אותיות (הח טי לן... וצר בו מזל תאומים בעולם) $15 L$ (מנהיג בנפש. המליך את ה') | N (מנהיג) $16 L$ (ועשה ממנו) דברים רבים (מן ה' בראש הדבור) L || בנה את הראש חז' | $17 H$ טי לן סע צק וצר בו מזל סרטן $18 P$ וקשר לו קשר כתר $FMNP$ (וצרף את האותיות זאת בזאת) $19 L$ ועשאן דברים רבים $FMNP$ מן ט' בראש הדבור M || וצא ובנה את הראשון P (את הראשון) L || וצר בדבור [?] $20 L$ מנהיג בנפש) $21 FMNP$ (וצרף את האותיות זאת בזאת) L || (ממנו) $22 FMNP$ מן י' בראש הדבור F || (את הראשון) $23 L$ (מנהיג) $24 FMNP$ (וצרף את האותיות זאת בזאת) $25 FMNP$ מן ל' בראש הדבור P || ובנה את האחד לי טח זו הן סע צק L || וצר בדבור[?] (מזל מאזנים)

מנהיג בנפש. המליך את נ' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים מן נ' בראש הדבור ובנה את הראשון נל יט חזו זה סע צק וצר בו מזל עקרב בעולם וחדש מרחשון בשנה וקיבה מנהיג בנפש. המליך את ס' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים מן ס' בראש הדבור ובנה את הראשון סן לי טח זו הע צק וצר בו מזל קשת בעולם וחדש כסליו בשנה ויד ימין מנהיג בנפש. המליך את ע' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים מן ע' בראש הדבור ובנה את הראשון עס נל יט חזו זה צק וצר בו מזל גדי בעולם וחדש טבת בשנה ויד שמאל מנהיג בנפש. המליך את צ' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים מן צ' בראש הדבור ובנה את הראשון צע סל יט חזו זה נק וצר בו מזל דלי בעולם וחדש שבט בשנה ורגל ימין מנהיג בנפש. המליך את ק' וקשר לו כתר וחקקו בראש הדבור וצרף את האותיות ועשה ממנו דבורים רבים בהשמת ק' בראש הדבור ובנה את הראשון קץ עס נל טח זו יה וצר בו מזל דגים בעולם וחדש אדר בשנה ורגל שמאל מנהיג בנפש. חצה האלהים את העדים האלה והעמידן אחד אחד עולם לבדו שנה לבדה נפש לבדה. שנים עשר פשוטות הן זה טי לן סע צק וקראו פשוטות על אשר אין דרכן להאמר לבדן בשני מאמרות במאמר קשה ובמאמר רך כמו בגד כפרת או בראש הדבור או בתוך הדבור או בסוף הדבור ונאמרות גם אלו האותיות הן זה טי לן סע צק בשתי מאמרות במאמר רך ובמאמר קשה ועל זה יש גם לאותיות האלה תמורות בדברים שנוצרו בהן. כיצד. תמורת ראייה עורון. תמורת שמיצה חרשות. תמורת ריח תתרות הוא סתם הנחירים. תמורת שיחה אלמות. תמורת לעיטה רעבון. תמורת משגל סריסות. תמורת מעשה מלאכה גדמות. תמורת הלוך חגרות. תמורת רוגז רחמים. תמורת שחוק בכיה. תמורת הרהור מחשבה שמחת הלב. תמורת שינה שקידה היא עירות. שנים עשר פשוטות הן זה טי לן סע צק. נוצר עם ה' טלה וניסן וכבד וראיה וסמיות. נוצר עם ו' שור ואייר ומרה ושמיצה וחרשות. נוצר עם ז' תאומים וסיון וטחול והריח ותתרות. נוצר עם ח' סרטן ותמוז והמסס ושיחה ואלמות. נוצר עם ט' אריה ואב וכוליא של ימין לעיטה ורעבון. נוצר עם י' בתולה ואלול וכוליא

1 FMN (וצרף את האותיות) | P (וצרף את האותיות... ועשה ממנו דבורים רבים) 2 N ועשה ממנו דבורים הרבה | L ועשאן דברים רבים (מן נ' בראש הדבור) 3 M (וחדוש) || M המליך את ס' בראש וקשר לו כתר 4 FNP (וצרף את האותיות) | M (וצרף את האותיות... ועשה ממנו דבורים רבים) || N ועשה ממנו דבורים הרבה || L (מן ס' בראש הדבור) 5 P ובנה את האחד N קשת בעולם וחדש שבט בשנה 6 FMNP (וצרף את האותיות) | L7 ועשאן דברים רבים (מן ע' בראש הדבור) 8 L וצר בדבור של ע' מזל גדי ו'ה בעולם || FLM (מנהיג) 9 FMNP (וצרף את האותיות) || N ועשה ממנו דבורים הרבה | L ועשאן דברים רבים (מן צ' בראש הדבור) || L10 וצר בדבר של צ' מזל דלי || FM (מנהיג) 11 PF (וצרף את האותיות) | MN (וצרף את האותיות... בהשמת ק' בראש הדבור) 12 L ועשאן דברים רבים || FMNP מן ק' בראש הדבור || L וצר בדבר של ק' מזל דגים 13 FP (מנהיג) || L (האלהים) 14 FLM והעמידן אחד אחד P בעולם || F (נפש לבדה) || P שנים עשר האותיות הפשוטות הן זה טי לן סע צק (נקראו פשוטות... להאמרן לבדן) 15 L לבד הן בשני מאמרות P (כמו בגד כפרת... במאמר רך ובמאמר קשה) במאמר רך ובמאמר כך קשה 16 F או ברגש הדבור || FN או תוך || MN או סוף 17 F ונאמרות במ אלו האותיות 18 P יש גם לדברים האלה || L תמורת ראייה עורון היא סמיות 19 M (תמורת שיחה אלמות... תמורת משגל סריסות) 20 M23 חם נוצר עם ה' טלה F וכבד וראיה ועורון | M וראיה וסמיות טלה מזל אש זכר M יבש נוצר עם ו' שור M ושמיצה וחרשות שור ארץ נקבה 24 M קר נוצר עם ז' תאומי' M והריח ותתרות תאומים רוח זכר M מים נוצר עם ח' סרטן || M ושיחה ואלמות סרטן מים נקבה 25 M לעיטה ורעבון אריה ואש זכר

של שמאל ומעשה מלאכה וגדמות. נוצר עם ל' מאזנים ותשרי וקרבן ותשמיש וסירוס. נוצר עם נ' עקרב ומרחשון וקיבה והלוח וחגרות. נוצר עם ס' קשת וכסליו ויד ימין ורוגו ורחמים. נוצר עם ע' גדי וטבת ויד שמאל ושחוק ובכיה. נוצר עם צ' דלי ושבת ורגל ימין והרהור ושמחת הלב. נוצר עם ק' דגים ואדר ורגל שמאל ושינה ושקידה. זה הוא ספר שלישי של שנים עשר אותיות הו זה טי לן סע צק. ואף על פי שנוצר עם אות ה' טלה ⁵ וניסן אינו מושל מזל טלה בכל ימות חודש ניסן אלא מיום תקופת ניסן ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה. ואף על פי שנוצר עם אות ו' מזל שור ואייר אינו מושל מזל שור באייר אלא מיום כלות מזל טלה ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה ולבא שלושים יום ועשר שעות ומחצה לכל חודש וחודש. ואף על פי שנוצר עם אות ז' תאומים וסיין אינו מושל מזל תאומים בסיין אלא מיום כלות מזל שור שלושים יום ועשר שעות ומחצה ¹⁰ לבא. ואף על פי שנוצר עם את ח' סרטן ותמוז אינו מושל מזל סרטן ב תמוז כולו אלא מיום כלות מזל תאומים שלושים יום ועשר שעות ומחצה ומשעה לשעה ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות ט' אריה ואב אינו מושל מזל אריה באב כולו אלא מיום כלות מזל סרטן שלושים יום ועשר שעות ומחצה ועד שלושים יום ¹⁵ ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות י' בתולה ואלול אינו מושל מזל בתולה באלול כולו כי אם מיום ליום מזל אריה שלושים יום ועשר שעות ומחצה מיום ליום ומשעה לשעה ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות ל' מזל מאזנים ותשרי אינו מושל מזל מאזנים בתשרי כולו אלא מיום כלות מזל בתולה שלושים יום ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות נ' מזל עקרב ומרחשון ²⁰ אינו מושל מזל עקרב במרחשון כולו כי אם מיום כלות מזל מאזנים שלושים יום ועשר שעות ומחצה מיום ליום ומשעה לשעה עד שלושים יום ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות ס' מזל קשת וכסליו אינו מושל מזל קשת בכסליו כלו כי אם מיום

M 1 מעשה וגדמות בתולה ארץ נקבה. קר נוצר עם ל'... P וקרבן ומשגל וסירוס M ותשמיש וסירוס מאזני' אויר זכר. גשמי נוצר עם נ' M 2 והלוח וחגרות עקרב מ' נקבה M חם נוצר עם ס' קשת M ורוגו ורחמים קשת אש זכר. עפר נוצר עם ע' גדי M 3 ושחוק ובכיה גדי ארץ נקבה. רוח נוצר עם צ' דלי M 4 והרהור ושמחת הלבב דלי אויר זכר. גשמי N והרהור מחשבה ושמחת הלב N (ושינה) ושקידה M [?] ושינה ושקידה דגים מ' נקבה M [?] (זה הוא ספר שלישי... הו זה טי לן סע צק) L 5 (ואף על פי שנוצר) M (אות) P 6 כל ימי ניסן M (ועד) שלושים יום וי' שעות ומחצה שעה N 7 ועשר שעות ומחצות L (ואף על פי שנוצר עם אות) N עם אות ו' (?) מזל שור M (אות) L אינו מושל מזל שור אלא באייר מיום כלות מזל טלה ל' יום ויום וי' שעות... M 8 ומחצה שעה MN (ולבא שלושים יום ועשר שעות ומחצה) וכן לכל חודש וחדש אינו מושל המזל שנוצר עם החדש כל אותו החדש שנוצר עמו אלא מתחיל מזל טלה מיום יא' לאחר קלנדש והוא יום התקופה ומשמש עם החמה ל' יום וי' שנו' ומחצה וחורין ומתחילין מן טלה ומסיימין מן דגים. י"ב פשוטות הו זה טח לן סע צק... F 9 וכן לכל חדש וחדש. ואף על פי שנוצר עם אות זין מזל תאומים וסיין ועם אות ח' סרטן ותמוז ועם אות ט' אריה ואב ועם אות י' בתולה ואלול ועם אות נ' עקרב ומרחשון ועם אות ס' קשת וכסליו ועם אות עין גדי וטבת ועם אות צ' דלי ושבת ועם אות ק' דגים ואדר אינו מושל המזל הנוצר עם החדש כל אותו החדש שנוצר עמו אלא מתחיל מזל טלה מיום י"א לאחר קלנדש והוא יום התקופה ומשמש עם החמה ל' יום וי' שעות ומחצה וחורין ומתחילין מטלה ומשלימין בדגים. י"ב פשוטות הו זה טח לן סע צק... P (ואף על פי שנוצר עם אות ז' מזל תאומים וסיין ועם אות ח' סרטן ותמוז ועם אות ט' אריה ואב ועם י' בתולה ואלול ועם ל' מאזנים ותשרי ועם נ' עקרב ומרחשון ועם ס' קשת וכסליו ועם ע' גדי וטבת ועם צ' דלי ושבת ועם ק' דגים ואדר אינו מושל המזל שנוצר עם החדש כל אותו החדש שנוצר עמו אלא מתחיל מזל טלה מיום אחד עשר לאחר קלנדא והוא יום התקופה ומשמש עם החמה ל' יום ועשר שעות ומחצה וחורין חלילה ומתחילים מן טלה ומסיימים. שנים עשר פשוטות הו זה טח לן סע צק

כלות מזל עקרב שלושים יום ועשר שעות ומחצה ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה
 לבא. ואף על פי שנוצר עם אות ע' מזל גדי וטבת אינו מושל מזל גדי בטבת כלו כי אם
 מיום כלות [מזל] שלושים יום ועשר שעות ומחצה ועד שלושים יום ועשר שעות ומחצה
 לבא. ואף על פי שנוצר עם אות צ' מזל דלי ושבט אינו מושל מזל [דלי] שבט אלא עד
 5 כלות שלושים יום ועשר שעות ומחצה שלושים מיום ליום ומשעה לשעה ועד שלושים יום
 ועשר שעות ומחצה לבא. ואף על פי שנוצר עם אות ק' מזל דגים ואדר אינו מושל דגים
 באדר כלו כי אם מיום כלות מזל דלי שלושים יום ועשר שעות ומחצה ועד שלושים יום
 ועשר שעות ומחצה לבא. שנים עשר פשוטות הן זח טח לן סע צק. אף על פי שנוצר עם ה'
 כבד וראיה וסמיות הראיה והשמיעה והרחמים מן כח הכבד הם על אשר יהיו תולדת
 10 הדם מן הכבד. ואף על פי שנוצר עם ו' המרה והשמיעה וחרשות מן בעירות המרה
 יכעוס האדם וירגו ויתעוררו עיניו ותחרשנה אוזניו. ועל זה דמעת העינים חריפה ומלוחה
 וצואת האזנים מרה. ואף על פי שנוצר עם ז' הטחול וריח ותרתות מן הטחול יוצא
 השחוק ומן המרה השחורה שבתוך גידי הטחול תגרה הבכיה כי כל הטחול דם הוא
 וממרה השחורה מעורבים. מן הדם תולדות השמחה והשחוק ממרה השחורה הדאגה
 15 והבכיה. ותולדות המרה השחורה ממרה האדומה הן ומן הליחה כאשר היו תולדות
 הארץ שהיא כמרה השחורה מן האש שהיא כמרה האדומה ומן המים שהיא כליחה.
 ואף על פי שנוצר עם ח' המסס והשיחה ואלמות מן המסס יבא הריח והשינה כי הוא
 המריח מתוך האף והוא המגרה את השינה כל שכן כאשר יתמלא ממאכל וממשתה
 לשובע יכבד בכובד ויכביד את העינים ועפעפים לנום ולישן בכובד תרדמה. ועל זה
 20 לא יוכל האדם כאשר הוא רעב וצם לישן בכובד תרדמה. ואף על פי שנוצר עם ט'
 כוליא של ימין ולעיטה ורעבון ונוצר עם י' כוליא של שמאל ומעשה וגדמות מן הלב ושתי
 הכליות יבא ההרהור והמחשבה והעצה והעליוה מן הכליות ככתוב ותעלזנה כליותי
 [משלי כג טז]. ומשתי הכליות יוצאה השיחה עם הקול כי הם החושבים ומגרים השיחה
 עם הקול והם מגרים התשמיש הוא המשגל כי בתוכן יתלבן הזרע כי ראשית הזרע אדום
 25 הואכדם ומרוב חום הכליות מתלבן ויעבור מתוך גידיהם אל ביצי המבושים והערוה
 ומן שתי הכליות יבא הסירוס כי אם יכוה אדם במכות אש על שתי כליותיו מבחוק
 יעשה סריס. ואף על פי שנוצר קרקבן עם ל' ותשמיש וסירוס הקרקבן לועט הלעיטה
 של מאכל ומשתה והבליעה. ואף על פי שנוצר עם נ' הקיבה והילוך והגרות מן הקיבה

P 9 (הראיה והשמיעה והרחמים... תולדת הדם מן הכבד) מן כח הכבד FMN מן כח הכבד הראיה
 והשמיעה והרחמים F (הם) F (יהיו) L 10 ואף על פי שנוצר עם ו' המרה והשמיעה וחרשות [?] מכח
 המרה בא הרוגו וסמיות וחרשות כי מבעירות המרה F 11 (וירגו) L ועל זה תהיה [?] דמעת העינים
 F 12 וצואת האזן F 13 (השחורה) P 16 (הארץ) P שהיא כמריה השחורה ומן האדומה ומן המים
 M ומן המי' שהם כליחה P 17 כי היא המריח מתוך L 18 והוא המגרה השינה LNP כאשר ימלא
 L מאכל ומשתה F 19 לשובע ויכבד בסופה [!] ויכביד את העינים L (בכובד) M העיני' העפעפיהן
 N (ועל זה לא יוכל האדם... בכובד תרדמה) F 20 כאשר הוא נרעב (וצם) F (ט') F 21
 (מיין ולעיטה ורעבון ונוצר עם י') L ולעיטה ורעבתנות N ומעשה מלאכה וגדמות ההרהור והמחשבה
 מן הלב L 23 (יוצא) MN (כי הם החושבים ומגרים השיחה עם הקול) FP 24 (והם) L המגרים
 במשגל והוא התשמיש F (התשמיש הוא) P (ראשית) L כי בראש L (אדום) M 25 (הוא) NP יתלבן
 L ומרוב היא אדום ויעבור F ועובר מתוך גידיהם לגידי המבושים MNP אל גידי המבושים LN 26
 על שתי הכליות F נעשה סריס F 28 של מאכל והמשקה N של מאכל ושל משתה והבליעה P מן
 הקיבה יבא הרעב לרעב הוא המריקות כל המעים להוליך F מן הקיבה יבא הרעב לאדם לרעב LN
 מן הקיבה יבא הרעב לאדם הרעב

יבא הרעב לאדם כי היא מרקת כל המעים להוליך את שמר המאכל והמשתה חוצה כדרך כל אדם. ואף על פי שנוצר עם ס' יד ימין ורוגז ורחמים הרוגז ממרה שבכבד והרחמים מן הכבד הם. ואף על פי שנוצר עם ע' יד שמאל ושחוק ובכיה השחוק מן הטחול והדאגה והבכיה מן המרה השחורה שבתוך הטחול ומעשה המלאכה והפועל בשתי הידים הוא והגדמות בידים כי אם אין ידים אין מעשה מלאכה. ואף על פי שנוצר עם צ' רגל ימין והרהור המחשבה ונוצר עם ק' רגל שמאל ושינה ושקידה היא עירות וההלוך והחגרות ברגלים, בזמן שאדם שלם חזק ובריא הולך ברגליו לכל מקום שירצה ובזמן שהוא חולה בגופו או ברגליו אינו יכול להלוך אנה ואנה כחגר וכפסח. זהו זה טח לן סע צק. הראיה והשמיעה והרחמים מן הכבד. הרוגז והסמיות והחרשות ממרה האדומה שבכבד. השחוק והשמחה מן הטחול הדאגה והבכיה והשקידה ממרה השחורה המעורבת בתוך הטחול כי המרה השחורה קרה ויבשה כארץ וממנה תתגרה הדאגה. ומן הדאגה הבכיה והשקידה והאלמות מתגרת המרה השחורה שבטחול ואלמות הלשון מלדבר. הריח והשינה והתתרות מן המסס. ההרהור והמחשבה והעצה והעלז והשמחה עם הקול מן הכליות ומן הלב המשגל והסירוס מן הכליות הלעיטה והבליעה מן הקרקבן והרעבון מן הקיבה. מעשה המלאכה והפועל בידים והגדמות הוא בטול המעשה והמלאכה והפועל בידים וההלוך והחגרות ברגלים. נגמר ספר שלישי של שתי עשרה פשוטות והן זה טי לן סע צק ויצירתן ויסודן ותמורתן ונגמר כל פעולתן והלוכין וסודן. סדר עשרים ושתיים אותיות יסודן וצירופן וגלגולן שיעורן ודיבוריהן ויצירתן וסודן ותמורתן ומעשיהן וכולן אדוקין בתלי וגלגל ולב. ומי הוא התלי. כשברא האלהים את הרקיע הוזה שעלינו החלוק לשבעה רקיעים ברא את התלי ממים ומאש בדמות תנין גדול כנחש עקלתון ועשה לו ראש וזנב ונטהו ברקיע הרביעי הוא אמצעי הוא מעונה של חמה ונטהו מקצה אל קצה ככריח כנחש עקלתון והעוקל שלו באמצע ארכו בחצי ונטייתו כטבעת עגולה וכל הכוכבים והמאורות והמזלות אדוקין בו כמו שאדוקין חוטי שתי הארג במנור אורגים. כן הם אדוקין בו כל הכוכבים שבשבעה הרקיעים תחת ומעלה ושני המאורות ושנים עשר מזלות. והוא נתמנה מלך על כלם לנהגם בין בטוב ובין ברע. והוא מכה את האור של שני המאורות ושל חמשה הכוכבים. והוא

$P 1$ (כי) הוא המרקות!! כל המעים M על המיעים F והמשקה $M 2$ (ואף על פי שנוצר עם ס'... מן הכבד הם) $P 4$ מן הטחול והשמחה והדאגה מן המרייה השחורה שהיא בתוך הטחול F והדאגה והבכיה $M 5$ (הוא) M (אם) F (מלאכה) $P 6$ רגל ימין והרהור המחשבה ושמתח הלב $F 7$ הולך ברגליו לכל מקום שהוא רוצה L הולך על רגליו וכל!! מקום שהוא רוצה N הולך עם רגליו לכל מקום שירצה L והחגרות באדם מן הרגלים $F 8$ אינו יכול ללכת L כחגר וכפסח $F 9$ הרוגז והערוץ והחרשות L הרוגז והסמיות והחרשות!! $F 10$ והבכיה והשקידה P (והבכיה) P (השחורה) $P 11$ כי המרייה השחורה המורבת קרה ויבשה כארץ ממנה F כי המרה (השחורה... והאלמות מתגרת) $L 12$ (הבכיה) L (מתגרת) P מתגרת המרייה שבטחול $P 14$ (ומן הלב המשגל והסירוס מן הכליות) P (הבליעה) $P 15$ המעשה והמלאכה בידים ההלוך M מלאכה והפועל והרעבון מן הידים והגדמות L והפועל מן הידים והגדמות FMN (הפועל בידים) $M 16$ ובוה נגמר $M 17$ שלי"ב פשוטות שהם זהו זה טי לן סע צק L (כל פעולתן והלוכין וסודן) P (ונגמר כל פעולתן) $F 18$ סוד כ"ב אותיות M סדר סוד עשרי ושתי אותיות $M 19$ ומהו התלי. דע בני כשברא האלהי L ומי הוא זה התלי N כשברא הקב"ה $F 20$ (הזה) MN ברא את התלי מן המים ומן האש $FMNP$ בדמות תנין גדול כנחש גדול עקלתון $M 23$ וכל הכוכבים וכל המזלות אדוקין בו $F 24$ חוטי שתי הערב P (הם) $P 25$ בין טוב ובין רע והוא מכסה $F 26$ מכה את האור על ב' המאורות ועל ו' הכוכבים MP ושל שבעה כוכבים N ושלשבעה חמשה כוכבים

המוליך והמביא את המאורות והכוכבים והמזלות ממזרח למערב וממערב למזרח
 והוא המחזיר את הכוכבים לאחור והוא המעכב אותם לעמוד במקום אחד מלילך
 לא לפנים ולא לאחור. והוא המהלך אותם לילך הלוך ישר והוא מאש וממים וכחו
 כמים ואינו נראה לעין כי אם ממסורת למוד הספרים הקדמונים אנו מוצאים לדעת את
 התלי וכוה וממשלת מלכותו ובריאיתו וטובתו ורעתו והכרת פני הנולדים בו וזמן מהלכו
 5 ממזל למזל ומנהג הלוכו להפך. וכיצד הוא הולך הראש אחר הזנב וגבהו ושפלותו ואיך
 אדוקין בו שנים עשר מזלות ששה מצד דרום וששה מצד צפון. ויש ספרים שאומרים כי
 שנים תליים הם כשני תנינים גדולים וכשני נחשים עקלתונים והעוקל שלהם כשני טבעות
 זה כנגד זה אחד נטוי בצד דרום ואחד נטוי בצד צפון ראשו של זה דבוק בזנבו של
 זה וראשו של זה דבוק בזנבו של זה ומתוך הלוכם מתחלפים להיותם הדרומי צפוני
 והצפוני דרומי והם ברקיע הרביעי במעונה של חמה וששה מזלות אדוקין בתלי אחד
 וששה מזלות אדוקין בתלי השני. ואף על פי ששנים עשר מזלות קבועים ברקיע הזה
 שעלינו התחטוי הוא מעונה של לבנה בתליים שעליהם הם אדוקין מלמטה למעלה.
 וכמו כן אדוקין בהם גם שני המאורות וחמשה הכוכבים שהם שצ"ם חנכ"ל מלמעלה
 למטה וממטה למעלה וכלם ברוחו שנאמר ברוחו שמים שפרה חללה ידו נחש בריח
 15 [איוב כו יג]. זה התלי והוא מושל בכל הכוכבים והמזלות. הגלגל הוא המגלגל את
 המזלות והכוכבים והמאורות וזה הגלגל סדור ונתון הוא בעוביו של רקיע והמזלות
 אדוקין וקבועין בו לעולם ואינם זזים ממקום קביעתן. והגלגל הזה עגול הוא סביב
 סביב לרקיע בדרום ובצפון במזרח ובמערב והתלי נטוי בתוכו מקצה אל קצה כבריח
 20 כדברי הסופרים האומרים כי אחד תלי הוא ונטוי הוא באמצע הגלגל ממזרח התיכוני
 והאמצעי ועד מערב התיכוני והאמצעי והעגלה הנותנה מצד צפון לתלי קרובה לתלי
 וקצה העגלה הוא דבוק בטבעת התלי הוא העוקל ומתגלגלת העגלה בצד צפון של
 תלי ובצד צפון של ששה המזלות הדרומים והיא מתגלגלת התלי ומכח גלגול התלי
 המתגלגל מתנהגת קצה העגלה הדבוק בטבעת התלי מתגלגל הגלגל והמזלות הקבועים

N 1 ואת הכוכבים והמזלות | F ואת הכוכבים (והמזלות... והוא המחזיר את הכוכבים) L 2 והוא
 המחזיר חמשת הכוכבים לאחור | N והוא המניג את הכוכבים לאחור | P (והוא) M (אותם) F 3 והוא
 המוליך אותם | L והוא המישר אותם להולך הילוך | M והוא המהלך והמדריך אותם הילוך ישר M 4
 (אם) | P כי אם במסורת למוד הסופרים | N כי אם כמות ממסורת M 5 וגם ממשלת מלכותו | F וכחו
 ומשלתו ובריאיתו | P (ורעתו) P 6 ממזל אל מזל | L (הוא) P 7 ששה בצד צפון וששה מצד דרום
 | L (יש ספרים) N שאמרו M 8 (גדולים) | L (נחשים עקלתונים) F 9 ואחד (נטוי) בצד צפון | L
 (בצד דרום ואחד) | P ראשו של זה (דבוק בזנבו... בזנבו של זה) | LM (וראשו של זה דבוק בזנבו של זה)
 | L 10 (הלוכם) | P להיות הצפוני דרומי והדרומי צפוני | L 11 (ברקיע) הדרומי צפוני והצפוני להיות
 דרומי | MN (הרביעי) | L 12 (וששה) מזלות בתלי השני | L 13 (שעלינו) P 14 וכמו שהם אדוקין
 בהם | F גם שני המאורות ו' הכוכבים | P (שהם) שצ"ם ג"כ | L הם שצ"ם חנכ"ל | N (שצ"ם חנכ"ל)
 | L 15 ומלמטה למ(עלה וכלם ברוחו שנאמר) | P וכולו ברוחו | M וכלן ברוחו שהאל ית' תלוי' כדכת'
 | F (חללה ידו) | P וכולו ברוחו | M וכלן ברוחו שהאל ית' תלוי' כדכת' | L 16 (והמזלות) והוא
 המגלגל גלגל שהוא המעל הכוכבים הגלגל סדור... | 17 את המזלות $FLNP$ המגלגל בכוכבים ואת
 המזלות | P 18 והמזלות קבועים בו | L (אדוקין וקבועין) | L (הזה עגול הוא סביב) | L 19 (והתלי
 נטוי בתוכו) | F (כבריה) FP 20 (הסופרים) | F (הוא) | P התיכוני והאמצעי והעגלה הנותנה ועד מערב
 התיכוני והאמצעי והעגלה הנותנה | F 21 ונגד מערב | N (ועד מערב התיכוני והאמצעי) | L היא נתונה
 והעגלה | P 22 וקצות העגלה היא דבוק בטבעת (התלי) | P (התלי) | F וקצות העגלה דבוקים הם
 בטבעת התלי | L 23 הוא העוקל מתגלגל מצד העגלה[?] | בצד צפון של תלי | F לצד צפון של תלי | N
 והיא מגלגלת מכוח התלי | LN 24 העגלה מן הדבוק בטבעת התלי

בגלגל מדרימים ממזרח למערב ומצפויים ממערב למזרח מעולם ועד עולם. וכדברי
 הספרים האומרים כי שני תליים הם אומרים כי העגלה היא נתונה בתוך באמצע הגלגל
 בתוך שני התליים וקצה האחד של עגלה דבוק בטבעת התלי הדרומי וקצה האחד של
 עגלה דבוק בטבעת התלי הצפוני ומתגלגלת העגלה עוגלת עגול סביב בצפון ומשרת
 התלי לנהוג ולגלגלו עם הגלגל ועם המזלות והכוכבים והמאורות ממזרח למערב
 המדרימים בצד דרום וממערב ועד מזרח המצפויים בצד צפון. וזה סימן בעיניך
 אם תחפוץ להאמין כי העגלה באמצע הרקיע בתווך מצפון לעקרב ומצפון לשה
 מזלות שבדרום שים דעתך לראות מזל מאזנים ומזל טלה שהם אמצעיים ותיכונים לכל
 המזלות וזריחתם באמצע מזרח התיכוני של רקיע ושקיעתם באמצע מערב התיכוני של
 רקיע ואז יראה כי לעולם דבוק הוא קצה העגלה הוא הארוך כנגד הטבעת של פלס מזל
 מאזנים. ובכל מקום שיהיה מזל מאזנים בין במזרח בין בדרום בין במערב בין בצפון
 כנגדו יהיה אף קצה העגלה הארוך וכנגד הטבעת הפלס שבאמצע הפלס של מאזנים
 וקצה האחד הם אופני העגלה יהיה לעולם כנגד מזל טלה כנגד קרניו. ולפני גלגול עוגל
 העגלה מתגלגלים אלה שני מזלות ועוגלים והולכים סביב סביב כנגד שני קצותיה מזל
 זה כנגד מזל זה ומזל זה כנגד מזל זה. וגם לשני המאורות ולחמשה הכוכבים הם שצ"ם
 חנכ"ל יש לכל אחד גלגל בפני עצמו והם הגלגלים מוליכים ומנהיגים אותם ממערב
 למזרח וממזל למזל. והם הגלגלים מחזירים את חמשה הכוכבים לאחור ממזרח למערב
 כל אחד כוכב כסדר חזרתו בעתו. והם הגלגלים מעמידים בעמידתן את הכוכבים
 מלהוליך את הכוכבים אנה ואנה ומתעכב כל אחד ואחד כוכב משבעה כוכבים בעתו
 ובחקו לעמוד במקום אחד לפי מספר חשבון הימים שהוא נהוג להתעכב ולהתגלגל.
 והגלגל של מזלות מוליך את הגלגלים האלה של שבעה כוכבים הם שצ"ם חנכ"ל
 עם שבעה הכוכבים ועם שני עשר מזלות ממזרח למערב וממערב למזרח כל ימות
 עולם מגלגל העגלה המנהגת את התלי ומכח הנהגת התלי מתגלגל הגלגל של מזלות
 ושבעה הגלגלים של שבעה הכוכבים וכלם ברוחו של הקב"ה ובכחו שנאמר ברוחו

F 1 (מדרימים) ממערב למזרח F 2 (הספרים) N | וכדברי הסופרים F הם אומר כי העגלה L
 היא נתונה היא F (בתוך) P 3 (הדרומי וקצה האחד של עגלה דבוק בטבעת התלי) P 5 ומשנה
 התלי F | ומשרת התלי לנהוג ולגלגלו P עם הגלגל והכוכבים והמזלות והמאורות L (הכוכבים) L
 (למערב המדרימים בצד דרום) P 6 המדרימי מצד דרום וממערב למזרח F | המדרימים בצד צפון
 F | המצפויים בצד דרום L | בצד צפון... אם תחפוץ להאמין) P | (סימן) F 7 אם תחפוץ לדעת P |
 באמצע הרקיע בצפון בתוך מצפון לעקרב ומצפון לשה סדרים של המזלות שבדרום L | (בתווך מצפון
 לעקרב מצפון) P 8 ישים דעתו לשים לראות F | תשים דעתך לראות L | (לראות מזל מאזנים ומזל
 טלה) L 9 (ורחיתם באמצע מזרח התיכוני של) רקיע N | (ושקיעתם באמצע מערב התיכוני של רקיע)
 L | (מערב) L 10 (ואז יראה כי לעולם דבוק הוא) P | (העגלה הוא) L | (של פלס מזל מאזנים. ובכל
 מקום) F 11 (ובכל מקום שיהיה מזל מאזנים) N | בין במזרח בין במערב בדרום בין במערב בין בצפון
 L | (בין במערב בין בצפון כנגדו) F 12 קצה העגלה הוא הארוך L | (הפלס) L 13 (מזל טלה) F 14
 (שני) L | (ועוגלים) והולכים סביב (סביב) כנגד שני קצותיה F 15 ומזל זה כנגד זה L | מזל זה כנגד קצה
 של מזל (ומזל זה כנגד מזל זה) F 16 ולו' הכוכבים הם שצ"ם חנכ"ל P | הם שצ"ם חנכ"ל L | (יש לכל
 אחד גלגל בפני עצמו והם הגלגלים) F 17 ממזרח למערב וממזל למזל N | ממזל למזל L | (הגלגלים
 מחזירים את חמשה הכוכבים) F | (חמשה) L 18 (כסדר חזרתו בעתו והם הגלגלים) N | חזרתן L 19
 (ואנה ומתעכב כל אחד ואחד כוכב) N | ומתעכב כל אחד ואחד כוכבו מהכוכבים P | (משבעה) L 20
 (מספר חשבון הימים שהוא נהוג) N 21 מוליך שבעה הגלגלים האלה L | (של שבעה כוכבים... ובכחו
 שנאמר ברוחו שמים) N | (שצ"ם חנכ"ל) N 22 עם שאר הכוכבים F 23 המתנהגת את התלי P | ומכח
 נהיגת התלי F 24 וכלו ברוחו של הקב"ה P | (ברוחו שמים שפרה)

שמים שפרה חללה ידו נחש בריח [איוב כו יג]. זה התלי. וכתוב בדבר ה' שמים נעשו
 וברוחו פיו כל צבאם [תהלים לג ו]. מזה אתה למד כי ברוח פיו ובדברו מתנהגים כל
 צבא השמים וגם הכוכבים ושני המאורות והמזלות נקראו צבא השמים שנאמר שאו מרום
 עיניכם וראו מי ברא אלה המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא [ישעיה מ כו]. מזה
 הפסוק אתה למד כי האלהים קרא שמות של כוכבים ושל המאורות ושל המזלות ושל
 צבא השמים. ומפסוק אחר תדע כתוב מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא [תהלים
 קמז ד]. ואחר זה הפסוק אומר גדול אדונינו ורב כח לתבונתו אין מספר [שם שם ה]
 ללמדך כי יותר תראה גדול האלהים מסדר מעשה מלאכת הכוכבים והמזלות והתלי
 והגלגל והעגלה ממה שנראה גדלו בשאר מעשה העולם כי אין חכמה ותבונה מופלאה
 בעולם כחכמה הזאת העמוקה והרחבה והארוכה. ועל זה כתוב שכל העולם אדוקין
 בתלי וגלגל ולב כי כאשר מתנהג כל העולם וכל אשר בו בתלי וגלגל כן מתנהג מן הלב
 אף בני האדם כי הלב הוא מנהיג את הגוף וכל מלאכת עבודת העולם. שלש אמות ושבע
 כפולות ושתיים עשרה פשוטות. הם שלושה ספרים היוצאים מן עשרים ושתיים אותיות
 יסוד שבהן יסד יה' ה' צבאות אלהי ישראל אלהים חיים אל שדי רם ונשא שוכן עד וקדוש
 שמו את שני עולמות ככתוב בטחו בה' עדי עד כי ביה ה' צור עולמים [ישעיה כו ד].
 צור צייר. דבר אחר. עולמים שנים ולא אחד. העולם הזה והעולם הבא. זה הפסוק
 מלמדך כי ביה ה' צור עולמים בשם יה צר שני עולמים כי שני שמות הם. יה הי. בשם
 האחד צר עולם הזה ובשם השני העולם הבא. יה וה. יהוה. ארבעה שמות יה יה וה. מה
 ירצה לומר צבאות. אות הוא בצבאות שלו. כי כל צבאותיו אינם יכולים לראותו כי אם
 באות. אלהי ישראל. שר הוא ישראל לפני האל. אלהים חיים. כי הוא חי על כל החיים.
 כי שלשה נקראו חיים. מים חיים. דרך עץ החיים שנאמר את דרך עץ החיים [בראשית

F_1 (חללה ידו נחש בריח. זה התלי) L (חללה ידו) L (בדבר ה' שמים נעשו וברוחו פיו כל צבאם.
 מזה אתה) F_2 (וברוחו...צבאם) L (כל צבא השמים וגם הכוכבים) P_3 (השמים וגם הכוכבים ושני
 המאורות) P (צבא השמים) L (השמים שנאמר שאו מרום עיניכם וראו מי) F_4 (המוציא במספר צבאם
 לכולם בשם יקרא) P (לכולם בשם יקרא) L_5 (כי האלהים קרא שמות של כוכבים) P (כל השמות
 נ ושל כל צבא השמים) L (השמים ומפסוק) אחר תדע מספר [?] לכוכבים MNP ומפסוק אחר נדע
 FL (לכלם שמות יקרא) N_7 ואחר זה הפסוק כתו' גדול אדונינו L (רב כח לתבונתו אין מספר
 ללמדך) N (רב כח לתבונתו אין מספר) FN (לתבונתו אין מספר) P_8 כי יותר מראה N כי יותר
 מראה האלהים F מסדר מעשה מלאכת הכוכבים והמזלות נקראו צבא השמים ש' שאו והתלי והגלגל L
 (המזלות והתלי והגלגל והעגלה) L_9 (גדלו בשאר) מעשה העולם אין בעולם כחכמה P ואין תבונה
 נפלא F_{10} (הזאת) L (כתוב שכל העולם) L_{11} (בו בתלי וגלגל כן) PN וכל אשר בו מתלי N כן
 מנהיגים מן הלב L כן מתנהג אף בלב בני האדם F_{12} (אף בני) F (הוא) L (הגוף) L (שלש אמות)
 P_{14} (ה') F שבהן חקק יה ה' צבאות L שבהן יסד יה אלהים אלהי [?] צבאות אלהי ישראל אלהים
 חיים N_{15} וקדוש שמו ביה יצר את שני עולמות F (בטחו בה' עדי עד) L_{16} דבר אחר הוא F (ולא
 אחד) P שני עולמים שנים הם ולא אחד N שנים הם היולם הזה N והעולם הבא ד"א צור עולמים שנים
 זה הפסוק L (זה הפסוק מלמדך... צור עולמים בשם) F_{17} ללמדך P (צור) עולמים P כי שני שמות
 הם. יה יהי! F כי שני שמות הם. יה וה L (יה הי. בשם האחד צר עולם) הזה ובשם אחר העולם הבא
 (יה וה. יהוה. ארבעה) P_{19} מי ירצה L (מה ירצה לומר) L (בצבאות שלו כי) כל צבאות אינם כי
 אם באות (אלהי ישראל... לפני האל) N אות הוא בצבא בצבא שלו כי כל צבאיו F לראות F_{20} (שר
 הוא ישראל לפני האל) אלהים חיים הוא חי על החיים L אלהים חיים כי הוא אלהים החיים N אלהים
 חיים כי הוא חי על כל החיים L_{21} (כי שלשה נקראו חיים) FN (כי שלשה נקראו... כי הוא חי על כל
 החיים) L (דרך עץ החיים שנאמר את דרך עץ חיים אלהים חיים. כי הוא... כי הוא חי על כל החיים)

ג כד]. אלהים חיים. כי הוא חי על כל החיים. אל שהוא חזק ואמיץ. שדי שעד כאן די. פירוש אחר. שדי. אש אוכלה אש שודדת. רם שהוא יושב ברומו של עולם והוא רם על כל הרמים. ונשא נשא הוא על כל הנשאים בכבוד ובגודל תפארתו והוא נושא וסובל הכל בדברו ובכח גבורתו מעלה ומטה ודרך כל הנושאים הם למטה ונושאים עליהם את של מעלה מהם והוא למעלה ונושא את של מעלה מהם ואת של מטה וכל מה שתחתיו והוא נושא וסובל את כל העולם כולו בתליית דברו ככתוב נטה צפון על תהו תלה ארץ על בלימה [איוב כו ז]. שוכן עד. שמלכותו עדי עד ואין לה סוף וקץ. וקדוש שמו שהוא קדוש ומשרתיו קדושים ולו אומרים בכל יום תמיד קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו [ישעיה ו ג]. שנים עשר למטה שמשים ומשרתים ושבעה הם אדונים עליהם ושלושה אדונים על השבעה. ומן השלושה יסד מעונו וכולן תלויים באחד. סימן לאחד כי אין לו שני. והוא אל מלך נאמן יחיד בעולמו שהוא אחד ושמו אחדשלושה אבות ותולדותיהם. הם אדונים על השבעה ושבעה כובשים וצבאותיהם הם כובשים ומושלים על צבאותיהם של שנים עשר. ושנים עשר גבולי אלכסון וראיה נאמנת לדבר האלהות שלושה עדים נאמנים. עולם שנה ונפש. עולם ספירתו בעשרה שבעה ושלשה. שלושה מים ורוח ואש. שבעה שבעה כוכבים. ועל ספירת העשרה של עולם נספרים ונוספים אף שנים עשר מזלות. הנה עשרים ושתים ספירות בעולם. שנה. ספירתה בעשר שבעה ושלושה. שלושה קור וחום ורויה מכריע בין קור לחום. שבעה ימי בראשית הם שבעה ימי השבוע ועליהם נספרים ונוספים אף שנים עשר חדשים. הנה עשרים ושתים ספירות לשנה. נפש. ספירתה בעשרה שבעה ושלושה. שלושה ראש ובטן וגוייה מכרעת בין ראש לבטן. שבעה שבעה שערים ועליהם נספרים ונוספים אף שני עשר מנהיגים. הנה עשרים ושתים ספירות לנפש. אבל עיקר הספירות של עולם ושל שנה ושל נפש עשרה. עשרה הם שלושה ושבעה ושנים עשר הספירות הן תחתיהן ופקודים כלם בתלי גלגל ולב. תלי בעולם כמלך על כסאו. גלגל בשנה כמלך במדינה. לב בנפש כמלך במלחמה. פירושו. תלי כמלך על שני המאורות ועל חמשה הכוכבים ועל כל דבר הנעשה בעולם בין

P_1 (חי) L (ואמיץ... שדי. אש אוכלה) P_2 (אש) L (והוא רם על כל הרמים. ונשא נשא הוא על כל הנשאים) F_3 (בכבוד) P (ובתפארה) N (תפארתו) F_4 ודרך כל הנושאים הם למטה ונושאים הם למעלה אבל הבורא י' הוא נושא וסובל הכל והוא על כל בדבור שנא' נטה צפון על תהו | L (ודרך כל הנושאים הם למטה) N הוא למעלה ונושאים למעלה עליהם אש של מעלה מהם L_5 (את של מעלה מהם ואת של מטה וכל מה שתחתיו) N | את של מעלה (מהם) L_6 (נטה צפון על תהו תלה ארץ על בלימה. שוכן עד) F (תלה ארץ על בלימה) L_7 עדי עד שאין לה תכלית ולא סוף ולא קץ | עד עולמי עד ואין לה סוף P (שמו) L_8 (ומשרתיו קדושים ולו) F (מלא... כבודו) L_9 (ושבעה הם אדונים) P_{10} ושלושה הם אדונים 11 FNP (כי) FN והוא אחד ושמו אחד LN_{12} ושבעה כבישים כובשים LN_{13} על צבאותיהם הם שנים עשר גבולי אלכסון FN וראיה לדבר עדים נאמנים וראיה נאמנת לדבר האלהות L_{14} עולם ושנה ונפש N עולם ספירתו עשרה שבעה ושלשה F_{15} ג' ימים רוח אש F ו' (שבעה) הכוכבים F (ונוספים) L_{16} (מזלות. הנה... ונוספים אף שנים עשר) חדשים FN ספירות יש לעולם N שנה. ספירתה בעשר ושבעה ושלושה N_{17} מכריע בין קור וחום N (הם) NP_{19} יש לשנה F (שלושה) ראש L (מכרעת) F_{20} בין ראש ובין הבטן N (שבעה) שבעה שערים FN והם נספרים ונוספים N אף שנים עשר מזלות | P גם שנים עשר מנהיגים LNP_{21} ספירות יש לנפש N ושל נפש (עשרה) עשרה הם F_{22} ופקודיהן | P ושנים עשר הנוספים תחתיהם ופקודים | עשרה עשרה עשרה כי הם אדונים על הכל כי י'ב של עולם ושל שנה ושל נפש [?] נוספות הן ותחת ממשלת העשרה הן חוק כל הספירות עשרה הן [?] שלושה ושבעה וי"ב הנוספות הן תחתיהן ופקודים L_{23} (פירושו) LN_{24} תלי על כסאו על המאורות N ועל (חמשה) הכוכבים L ועל חמשה שבעים [?] ועל כל דבר שנעשה בעולם N ועל כל הדבר הנעשה בעולם

ברע ובין בטוב. גלגל בשנה כמלך במדינה כי מתוך גלגול הגלגל נעשה היום והלילה.
 וקור וחום וקיץ וחורף ומטר ושלג וברד וכפור וטל ויובש וחורב ורוטב ושנוי ארבעה
 העיתים והתקופות והמולד של לבנה. לב בגוף כמלך במלחמה. כי הלב עם הנפש
 שבתוכו מנהיג את כל הגוף ומוהירו לטובה ולרעה ולהתייגע ולעמול ולשמח ולדאג
 5 ולהוליד ולזרוע ולנטוע ולבזר ולפור ולעשות כל דבר בין בטוב ובין ברע. כללו של
 דבר מקצת אלה מצטרפין עם אלה ואלה עם אלה. אלה תמורת אלה ואלה תמורת
 אלה. אלה כנגד אלה ואלה כנגד אלה. אם אין אלה אין אלה ואם אין אלה אין אלה כי
 לא יועילו אלה מבלי אלה ואלה מבלי אלה. וכלן אדוקין בתלי גלגל ולב. גם כל הפך
 ברא אלהים זה לעומת זה. טוב לעומת רע. רע לעומת טוב. הטוב מטוב הרע מרע. טוב
 10 מבחין את הרע. והרע מבחין את הטוב. טובה גווה לטובים. רעה גווה לרעים. וכשבא
 אברהם אבינו הביט וראה והבין וחקר וחקק וחצב וצרף ויצר וחשב ועלתה בידו ונגלה
 עליו אדון הכל והושיבו בחיקו ונשקו על ראשו וקראו אוהבו ושמו בנו וכתת לו ברית
 ולזרעו עד עולם ככתוב אשר כרת את אברהם ושבעתו ליצחק [תהלים קה ט] וכתוב
 והאמן בה' ויחשבה לו צדקה [בראשית טו ו] וקרא עליו כבוד ה' בטרם אצורך בבטן
 15 ידעתך [ירמיה א ה] וכרת לו ברית בין עשר אצבעות רגליו והוא ברית המילה וכרת
 לו ברית בין עשר אצבעות ידיו. ברית לשון הקודש וייחוד האל. קשר לו בפיו ובלשונו
 עשרים ושתיים אותיות. שנים עשר עומדים במלחמה. שלושה אויבים ואלה הם הלשון
 והכבד והמרה. הלשון מדברת דבר לרעת הגוף. הכבד טוחן המאכל בחומו והוא מגרה
 המאכל והמשתה. המרה מרגזת ומכעסת ומסמאה ומחרשת. ושלושה אוהבים ואלה הם
 20 העינים והאזנים והלב. העינים מאירות את הגוף להנהיגו בכל דבר הערב והטוב לנפש
 ולגוף. האזנים הנה שומעות ומשמיעות לגוף כל דבר בין טוב ובין רע. הלב מחשב
 מחשבות ועצות עם הכליות להנהיג את הגוף בין בטוב ובין ברע. ושלושה מחיים ואלה
 הם שני חוטמי האף והטחול. שני חוטמי האף הם הנחיריים המתנשמים ברוח נשמת החיים
 ומריחים ריח טוב ורע. והטחול מקרר את חום ריתוח הקרבים ומגרה את השחוק לשמח
 25 את הגוף. ושלושה מיתים ואלה הם שני נקבים התחתונים והפה. שני נקבים התחתונים
 הוא הטחור המוציא את צואה ופי השלפוחית המוציא את מי הרגלים. אם יסתמו לרוב

P_1 בין רע בין רע' טוב P_2 וגלגל בשנה P_3 (טל) | L וטל ישב וחורב (ורוטב) P_4 (ושנוי) F (ארבעה)
 F_3 ומולד הלבנה F_4 (כל) L ומוהיר לטובה | N ומוהירו לטובה L_5 ולנטוע ולשבר ולפור ולעשות
 כל דבר NP_6 כל מקצת אלה F (אלה תמורת אלה) | L ואלה תמורת אלה ואלה מצטרפין עם אלה
 ואלה עם אלה FN_7 (אם אין אלה אין אלה) N_8 וכלן אדוקין בתלי מגלגל ולב F_{10} רעה
 גווה לרעים. טובה גווה לצדיקים N_{11} אברהם אבינו ע"ה P (והבין) L (וחקק וחצב וצרף ויצר)
 P (וחצב) N נגלה עליו אדון הכל L_{12} (ונשקו על ראשו וקראו) L וכרת ברית לו ולזרעו בעולם
 ככתוב (אשר... עליו כבוד ה') N | וכרת לו ברית ולזרעו ואשריו [?] בעולם N_{13} (אשר כרת את
 אברהם ושבעתו ליצחק וכתוב) והאמן (בה' ויחשבה... וקרא עליו) כבוד ה' ככתוב בטרם אצורך... F
 (ושבעתו ליצחק) FN_{14} ונאמר והאמן F (ויחשבה לו צדקה) F_{15} (ידעתך) P (וכרת לו ברית
 בין עשר אצבעות רגליו והוא ברית המילה) L | והוא ברית בשר מילה F_{16} כברית לשון הקודש וייחוד
 אלהים P | וייחוד האל הקדוש L קשר (לו) בפיו P_{18} הלשון מדבר דבר לגוף F הלשון מדבר דבר
 לרע לגוף N | הלשון מדבר לרעת הגוף L_{19} והוא מגרה תאות [?] המאכל LP המרה מרגזת ומרשת
 ומתכעסת ומסמאת ומחרשת F_{20} ומנהיגו אותו בכל דבר בין בטוב בין ברע. האזנים להשמיעו כלדבר
 חכמה ובינה P_{21} האזנים מאירות ומשמיעות לגוף הכל בין טוב בין רע P_{22} בין טוב בין רע N
 (בטוב) F | (בין טוב ובין רע) L_{23} (והטחול. שני חוטמי האף) P_{24} ומגרה השחוק והשמחה לשמח
 את הגוף P_{26} הם הטחור F | הטחור המוציא את הרע L (המוציא את... יפתחו לרוב)

או אם יפתחו לרוב ממתים את גוף. והפה אם יאכל בו מאכלים רעים או ידבר בו דברים רעים הוא ממת. שלושה דברים שהם ברשותו של אדם ואלה הם הידים והרגלים והשפתים. הידים אם ירצה האדם להניעם ולעשות עמהם בין טוב ובין רע או אם ירצה להשקוטם שלא לעשות מהם מאומה ברשותו הם. וכן הרגלים בין להסיען ובין להוליכן ובין להעמידן מלילך ומליסע ברשותו הם. והשפתים אם ירצה אדם בין לדבר בין להחריש ברשותו הם. שלושה דברים שאינן ברשותו. שתי עיניו ושתי אזניו ושתי נחיריו. ראות העינים בלא חפצו דבר שאינו רוצה לראות. וכן הנחירים מריחים בלא חפצו ריח רע שאינו רוצה להריח וכן האזנים שומעות בלא חפצו שמועה או קול שלא תהיה כונתו לשמוע. שלושה שמיעות לאון רעות. הן קללה וגדוף ושמועה רעה. שלושה שמיעות לאון טובות ברכה ושבח ושמועה טובה. שלושה ראיות רעות לעין. עין נואף ועין גנבה ועין רעה. שלושה ראיות לעין טובות. עין בשת ועין אמנה ועין טובה. שלושה ריחות רעות ריח נבאש וריח כבד וקשה וריח סמי המות. שלושה ריחות טובות. ריח סמים טובים ריח חריף כחרדל ופלפל ושכמותו וריח מאכל ומשתה. שלושה רעות ללשון דבור רע והמלשין והמדבר אחד בפה ואחד בלב. שלושה טובות ללשון שתיקה ושמירת הלשון ודבור אמת. זה ספר אותיות של אברהם אבינו ע"ה הנקרא ספר יצירה וכל המבין בו אין שיעור לחכמתו.

L 1 (את גוף... ואלה הם הידים והרגלים) P | (את הגוף) F | ממתים את האדם FN (והפה אם יאכל... דברים רעים הוא ממת) L | (והפה אם יאכל... ואלה הם הידים והרגלים) והשפתים F 3 ואלה הם הידים והרגלים והרגלים השפתים L (הידיים... בין טוב ובין) P | או ירצה N 4 שלא לעשות עמהם רע הם ברשותו F | שלא לעשות בהם N 5 ומליסע ברשותו של אדם הם P | וכן השפתים N | והשפתים אם הוא רוצה לדבר או להחריש P 6 בין להחריש הרשות בידו. ושלושה דברים שאינן ברשותו של אדם ואלו הן F | (ברשותו הם) N | וגי' דברים אינן ברשותו L | (שלושה דברים שאינן ברשותו) P 7 בלא חפצו רואה דבר שאינו רוצה לראות N | (דבר שאינו רוצה לראות) וכן שמיעת האזנים F | לראות וכן שמיעת האזנים N | מריחים ריח רע אע"פ שלא היה רוצה וכן הנחירים בלא רצונו L 8 חפצו דבר רע F | ריח שאינו רוצה (להריח) L | (רוצה להריח... או קול שלא תהיה) FN | (וכן האזנים שומעות... קול שלא תהיה כונתו לשמוע) N 9 (שלושה שמיעות לאון רעות... ושמועה רעה) L | (לאון רעות... ברכה ושבח ושמועה טובה) P | לאון רעות ואלה הם P 10 (לאון טובות) P | שלושה ראיות רעות לעינים ואלה הם N | גי' שמועות רעות לאון ואלה הם עין נואף L | (עין נואף ועין גנבה ועין רעה) P 11 שלושה ראיות יפות ואלה הם N | גי' ראיות טובות לעין ואלה הם F 12 ריחות רעות הן ריח רעות וריח כבד N | וריח סם מות L | (ריחות טובות) F | גי' ריחות טובות הן (סמים טובים) N 13 ופלפל וכיוצא בהן וריח מאכל P | (מאכל) F | וריח מאכל ומשתה וריח בשמים טובים F | דבור כוב P 14 דבור הרבה והמלשין L | אחד בפה ואחד ולב והמדבר אחד בפה ואחד בלב P 15 (זה ספר... לחכמתו) L | (ע"ה) הנקרא (ספר יצירה... שיעור) F | ספר יצירה שפירש החכם ר' שבתי דונולו הרופא תהיה נפשו צרורה בצרור החיים N 16 לחכמתו. והוא לחכם ר' שבתאי הרופא תנצ"ב ב"ר ל'ב'א' אמן